

16.

NEMZETI ADÓ- ÉS VÁMHIVATAL
Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága

B E S Z Á M O L Ó

a Nemzeti Adó- és Vámhivatal

Közép-magyarországi Adó Főigazgatósága

ellenőrzési szakterületének

2012. II. negyedévi tevékenységéről

Készült: 2012. június 27.

Tartalomjegyzék

I.	Az adószakmai ellenőrzési szakterület tevékenységének általános bemutatása.....	3
II.	Az adószakmai ellenőrzési szakterület 2012. évi feladatai.....	14
1.	Adóregisztrációs eljárás, fokozott adóhatósági felügyelet.....	14
2.	Adózói életút	19
3.	Kockázatos adózói kapcsolatokkal rendelkező adózók vizsgálata	22
4.	Általános forgalmi adó vizsgálatok tapasztalatai.....	24
5.	A számvitel, a társasági adó (transzferárak) ellenőrzésének tapasztalatai.....	34
6.	Jövedelem- (nyereség-) minimum alatt vállók ellenőrzésének tapasztalatai	37
7.	A kutatás-fejlesztés ellenőrzésének tapasztalatai.....	39
8.	A magánszemélyekkel és egyéni vállalkozásokkal kapcsolatban végzett ellenőrzések tapasztalatai	41
9.	Az EVA alanyok körében végzett ellenőrzések tapasztalatai	48
10.	A TB alapokat érintő vizsgálatok tapasztalatai.....	49
11.	A szerencsejátékok tekintetében folytatott ellenőrzések eredményeinek bemutatása	53
12.	Az állami garancia beváltásához kapcsolódó vizsgálatok tapasztalatai.....	54
13.	Kiemelt tevékenységi körök ellenőrzési tapasztalatai	54
14.	Azon adózóknál végzett vizsgálatok tapasztalatai, akiknél a jövedelmezőségi szint 50 %-kal kevesebb az egyes térségekre, gazdálkodási formákra tekintettel megállapított jövedelmezőségi mutatók értékénél.....	58
15.	A vámhatósággal, a NAV nyomozó hatóságával való együttműködés bemutatása	58
16.	Az adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések tapasztalatai.....	62
17.	Társhatósági együttműködés.....	68

I. Az adószakmai ellenőrzési szakterület tevékenységének általános bemutatása¹

A Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság (továbbiakban: KMRAF) és az irányítása alá tartozó adóigazgatóságok ellenőrzési létszámának alakulása 2012. II. negyedévben javulást mutatott, folyamatosan betöltésre kerültek az üres létszámhelyek. Az adóigazgatóságok közötti létszámmozgás is stabilizálódott. Valamennyi adóigazgatóság továbbra is nagy hangsúlyt fektet az új kollégák szakmai oktatására, az elvándorlás megakadályozására, valamint arra, hogy minél hamarabb kialakítson egy összeszokott, gördülékeny, rugalmas csapatot, mellyel még jobban szolgálni tudja az adóhatóság munkáját, az ellenőrzés hatékonyságát és így a költségvetés érdekeit.

2012. II. negyedév végére befejeződtek a költözések, így valamennyi adóigazgatóság operatív főosztálya közelebb került az adóigazgatósághoz (Dél-budapesti Adóigazgatóság: Haller utca, Észak-budapesti Adóigazgatóság: SPIRÁL épület). Ezen kívül a Pest megyei Adóigazgatóság ellenőrzési szakterületének elhelyezése is megoldódott, egy épületbe kerültek az ellenőrzési főosztályok.

A Főigazgatósághoz tartozó adóigazgatóságok OPIT osztályain a legnagyobb problémát a megfelelő szakképzettséggel rendelkező, OPIT adóellenőrök biztosítása jelenti. A szétváláskor jellemzően „ügyintéző II.” státuszok kerültek ezekre az osztályokra, amelyeket az alacsony bérezés miatt nehéz betölteni, ezért főigazgatóságunk kezdeményezte ezen adóellenőri helyek „ügyintéző I.” státuszba sorolását.

A Főigazgatóság Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztálya (továbbiakban: ETKF) tekintetében már csak 1 fő létszámhiány van, az Információtechnológiai Támogató Osztályon. Az ETKF-en is folyamatosan betöltésre kerültek az üres és tartós távollévő státuszok, az 1 fő létszámhiány várhatóan a III. negyedévben betöltésre kerül.

A KMRAF irányítása alá tartozó adóigazgatóságokon az adóellenőri létszám 2012. május végére az alábbiak szerint alakult:

Szakterület	Észak-budapesti Adóigazgatóság		Kelet-budapesti Adóigazgatóság		Dél-budapesti Adóigazgatóság		Pest megyei Adóigazgatóság		Összesen	
	Engedélyezett	Betöltött	Engedélyezett	Betöltött	Engedélyezett	Betöltött	Engedélyezett	Betöltött	Engedélyezett	Betöltött
TÁV	114,40	109,20	72,00	66,40	83,00	80,70	86,40	81,40	355,80	337,70
MEV	47,00	43,60	36,20	36,95	43,80	43,60	75,40	72,25	202,40	196,40
OF	28,00	27,40	29,40	27,75	30,40	19,60	35,40	31,40	113,20	106,15
ÁFA	51,00	47,40	45,20	40,00	41,60	39,00	59,60	54,60	197,40	181,00
KATÁV	41,40	39,60	41,00	38,20	53,20	51,60	48,60	45,40	184,20	174,80
ebből Kiemelt An. és Társas Váll. Ell.	31,40	20,20	11,20	10,60	12,00	11,80	11,20	11,00	55,80	53,60

A létszámhiány a TÁV szakterületen a legnagyobb, összességében főigazgatósági szinten 28 fő, míg a legkisebb a MEV szakterületen. Adóigazgatósági szinten a Pest megyei Adóigazgatóságon a legnagyobb az adóellenőri létszámhiány (20 fő).

Az ETKF a tárgynegyedévben is folyamatosan figyelemmel kísérte az adóigazgatóságok ellenőrzési szakterületeinek munkáját, az egyes ellenőrzési szakterületek kapacitás felhasználását, valamint a Központi Hivatal által elrendelt egyedi vizsgálatok teljesítését. A 2012. évre meghatározott valamennyi kiemelt feladatra monitoring rendszer került kialakításra, melyek keretében havonként, a szervezeti teljesítménymérési rendszer (továbbiakban: SZTÉM) mutatóinak teljesítésére vonatkozóan hetenként ad tájékoztatást a főosztály az adóigazgatóságok részére.

¹ Fejezet készítője: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

A hivatali szintű SZTÉM rendszerben alkalmazott mutatószámok 2012. I. félévre meghatározott előírása főigazgatósági szinten teljesülni fog. A mutatószámok esetében elvárásaként került megfogalmazásra, hogy a darabszámos elvárás minőségi vizsgálattal teljesüljön.

A 24. mutató az "ÁFA ellenőrzések érték alapú mérése" esetében 2012. április hónapban a Főigazgatóság hatékony kiválasztási tevékenységéhez, az Adóigazgatóságok részére történő megfelelő listák előállításához a Főigazgatóság kérte az Ellenőrzési Főosztálytól a RADAR mesterprojekt (24_MUT_ÁFA_értékalapú_mut.egp) eredményeképpen létrejövő táblázat egyes oszlopainak részletes tartalmi leírását, melyet a mai napig nem kapott meg.

A 25. „ÁFA minimalizáló adózók” mutató esetében indokolt, hogy ne csak központi listában szereplő adózók kerüljenek figyelembe vételre, hanem az adóigazgatóságok saját hatáskörében indított láncolatos vizsgálatok során feltárt adóminimalizáló magatartást folytató vállalkozások is. Az elvárt darabszám a saját kijelölésű ellenőrzések elrendelésével is biztosítható ebben a kockázatos adózői körben. Különösen problémát okozott a 2012. III. negyedévre vonatkozóan teljesítendő, június folyamán átadott állomány esetében, hogy a már folyamatban lévő ellenőrzések nem a vizsgálatot végző részére kerültek kijelölésre. A további állományok esetében, az egységes ellenőrzések lefolytatása érdekében javasolt ennek fokozott figyelemmel kísérése mindkét központi kijelölésű lista tekintetében, hogy azonos régió kapja a Közép-magyarországi Régióból átcsoportosított adózókat.

A kiutalás előtti ÁFA ellenőrzések teljes körű méréséhez az adóigazgatóságokkal történt egyeztetés alapján szükséges több új R kód kialakítása. Egyrészt azon adónem vizsgálatok vonatkozásában, amelyek során az adóhatóság által az Áfa tv. 150. §-a alapján vevői kezési felelősség érvényesítésére kerül sor, melynek következtében a visszaigénylő pozícióban lévő adózótól a kezességgel érintett összeg átvezetésre kerül az adós illetékessége szerinti végrehajtás letéti számlájára. Másrészt azon adónem vizsgálatok vonatkozásában, ahol az Art. 36. § (1) bekezdése alapján a felek között létrejön egy tartozásátvállalási megállapodás, amelynek keretében a vizsgált adózó kötelezettséget vállal az eredeti kötelezett fél teljes tartozásának, vagy tartozása egy meghatározott részének a megfizetésére. Mindkét vizsgálat közös jellemzője, hogy kiutalás előtti adónem ellenőrzés kerül elvégzésre, melynek során folyószámlát érintő megállapítás nem születik, tehát a 249-es R kód nem használható.

Költségvetési szempontból mindkét eljárás előnyös, tekintve hogy nem történik kiutalás, illetőleg az adótartozás bizonytalan megtérülése ily módon biztosított, ezért ezen megállapítások számszerűsítése, és mérése szükséges.

Amennyiben az ÁFA adónemre vonatkozó kiutalás előtti egyes adókötelezettségek vizsgálata alatt, az ellenőrzés hatására adózó kötelezettség növekedést eredményező önrevíziót nyújt be, a vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra kerül. A kiutalni kért összeg a benyújtott önrevízió hatására a folyószámlát tekintve visszatartásra kerül, azonban ez az összeg sem szerepel egyetlen teljesítménymérési mutatóban sem.

Anomália ez előbbi vizsgálatok kapcsán, hogy a teljesítménymérési mutatók közül az ellenőrzés eredményességi szint részmutató meghatározása során ezen fent említett tételek - eredménytelenségük folytán - csak a nevezőben kerülnek figyelembe vételre, holott a költségvetés szempontjából eredményesek voltak. A visszamérés során a 249-es R-kód mellett az újonnan kialakított R kódok is beszámításra kerülnek a hányados számlálójába is. A jelentési időszakban a korábban felállított főigazgatósági munkacsoportok tevékenysége tovább folytatódott, amelyet az alábbiakban részletezünk.

- Az adóregisztrációs munkacsoport újabb iratminták kialakítására tett javaslatot (6 db). A kockázatelemzési tevékenység támogatása érdekében az ETKF-el közösen meghatározásra került a működési kockázat mérő alkalmazás háttérfeltétel rendszere. A jelentési időszak végére a munkacsoport tevékenységét lezárta, a továbbiakban ad hoc jelleggel működő csoportok kerülhetnek felállításra.
 - A székhely szolgáltatók új szemléletű ellenőrzését koordináló munkacsoport a jelentési időszakban több alkalommal kezdeményezett nemzetközi megkeresést a vizsgálatokkal érintett külföldi magánszemélyek vonatkozásában. A székhely hasznosítókhoz kapcsolódó ügyvédek, közvetítők büntetőjogi felelősségének megállapítása érdekében a Büntető Ügyek Osztályával, valamint NAV Büntügyi Igazgatóságával a munkacsoport vette fel a kapcsolatot.
 - Az operatív típusú helyszíni vizsgálatok eljárás rendjének egységesítése érdekében a „rovancs” **munkacsoport** elkészítette a tárgyban kiadandó ellenőrzési segédlet tervezetét, amely jelenleg az adóigazgatóságokon észrevételezés alatt áll.
A módszertan elkészítése érdekében az adóigazgatóságok operatív területének bevonásával összegyűjtésre kerültek a témában eddig készített/használt anyagok, valamint a munkacsoport megbeszéléseken megvitatásra kerültek a próbavásárlással és pénztárrovanccsal kapcsolatos ellenőrzési folyamatok, szokások.
Az eltérő adóigazgatósági gyakorlatok feltárása érdekében az adóigazgatóságok összefoglalót készítettek a saját illetékességükben alkalmazott gyakorlatokról.
 - A **személyi jövedelemadó kiválasztást támogató munkacsoport** a jelentési időszakban javaslatokat tett a vagyonosodási vizsgálatokhoz / jelentős összegű bevételt eltitkoló magánszemélyek ellenőrzéséhez.
 - A **Tb/Járulék munkacsoport** az II. negyedév során három kiválasztási listát készített az egyéni vállalkozókra vonatkozóan az alábbi témakörökben:
 - 2011-ben a 1153-as bevallásukban több, illetve ugyanannyi összegű vállalkozói kivétet szerepeltettek, mint amennyi után a 1158-as bevallásukon bevallották a járulékot,
 - 2011-ben a 1158-as bevallás benyújtására kötelezettek, de nem nyújtották be a bevallásukat, nem nyújtottak be a 1158-as bevallás pótlására NY bevallást,
 - 2012. január, illetve február hónapokban a 1258-as bevallásukban nem vették figyelembe a legalább középfokú végzettséget igénylő tevékenységeknél a garantált bérminimum összegét.
- A Tb/Járulék munkacsoport megbeszélésének megfelelően a következő adózói adatbázisok kerültek kialakításra:
- 2011-ben saját jogú nyugdíjasnak minősültek, de a 2012-es Tbj. változás következtében koruk alapján feltételezhetően már főfoglalkozású egyéni és társas vállalkozónak tekinthetők.
 - Jelenleg is működő, 2011. évben heti 36 órás főfoglalkozással járó munkaviszonyban álló egyéni vállalkozók (munkavégzés jellege: 2).
- A kiválasztás részletes leírását, valamint az ellenőrzési tapasztalatokat a jelentés II/10. pontja (A TB alapokat érintő vizsgálatok tapasztalatai) tartalmazza.

A 2012. évi jogszabály változás megszüntette a felszámolási eljárás kötelező jellegét, amely lehetővé tette egy szűrőrendszer kialakítását a hatékony kapacitás kihasználás érdekében. A rendszer kialakításában az ETKF jelentős szerepet vállalt.

A rendszer kialakítása során kiemelt figyelmet kaptak a Központi Hivatal által is definiált kötelező, illetve mérlegelhető szempontok, továbbá a kiválasztási tevékenységet elősegítő

egyéb szakmai szempontok. A munkálatok során elvárásként jelent meg egy Excel alapú alkalmazás kialakítása, amelynek nagy előnye, hogy az ügyintézők által könnyen áttekinthető, illetve a revizorok munkáját is segítheti.

Mindezen szempontok figyelembevételével kialakításra került egy toplistás, pontozásos rendszer, amely az egyes adóigazgatóságokon meggyorsítja és áttekinthetővé teszi a kiválasztást.

Az elkészített kiválasztó Excel táblázat az adott időszakban közzétett felszámolás alatt álló adózók több rendszerből legyűjtött adatait tartalmazza (Szűrősekhez használt rendszerek: ATAR, RADAR, Társosztály nyilvántartása, Egyéb alapnyilvántartások). Az összegyűjtött adatok a meghatározott szempontok szerint pontozásra kerülnek 10 féle megközelítésből, és ezek összesített pontszáma képi a toplista alapját.

Az adóigazgatóságokként elkészített adózói listának 8 részletes adatokat tartalmazó munkalapja van (Alapadatok, Áfa-adatok, TAO-adatok, 71-es bevallás adatai, KAIN, Revíziók, VISKO adatok, JAROK adatok).

A jelentési időszakban az Excel alkalmazás RADAR rendszerbe történő illesztése megtörtént, illetve elkészítésre került a vizsgálatok és kiválasztó rendszer hatékonyságát mutató visszamérő projekt is.

A Forex az adóztatás figyelemkörének határmezsgyéjén álló, ugyanakkor óriási volument jelentő jövedelemszerzési terület, amelynek keretében a jövedelmek mozgása esetén mind a befektetők, mind a szolgáltatók oldaláról jelentős bevétel/jövedelem realizálható. A Forex konstrukciók jellegüknél fogva alkalmasak a pénzmosás, a fekete jövedelmek tisztára mosására.

Ezért a Főigazgatóságon erre a témára is munkacsoport került kialakításra, amely feladatként fogalmazta meg egy átfogó helyzetkép kialakítását a Forex-hez kapcsolódó gazdasági, szervezeti, adóztatási tényekről, amelynek vizsgálata érdekében speciális ellenőrzési eljárási rend kidolgozása szükséges.

Az adóhatósági jelenlét leghatékonyabb formája a **preventív hatás**, amely esetén jelzés értékű hatósági vizsgálat mellett az önkéntes jogkövetés kikényszeríthető. Ennek keretében a Főigazgatóság olyan kockázati területek felkutatását végezte el, amelyeknél az érintett adózói kör kényszeríthető az elmaradt adókötelezettségek önkéntes teljesítésére. Célcsoportként került meghatározásra a tényleges gazdasági tevékenységet folytató és adókötelezettségeit részben teljesítő áfa alanyok köre.

A fentiek alapján az ETKF új szemléletű preventív jellegű szűrést végzett, amelyben olyan gazdasági társaságok szerepelnek, akiknél vélelmezhető a működés ténye, 1165-ös áfa bevallásukat nem teljesítették, folyószámlájukon feltételezhetően nem valós túlfizetés mutatkozik. Az állomány célja az aktívan tevékenységet folytató adózók önkéntes adókötelezettség teljesítésének kikényszerítése, pótló bevallások benyújtása, ezen keresztül a későbbiekre nézve preventív hatás gyakorlása volt.

Összesen 20 db gazdasági társaság került átadásra, melyek közül

- a lista átadását követően 6 db adózó nyújtotta be 1165-ös bevallásait, mely 5.294 eFt befizetendő adót jelent.
- 17 db adózónál került elrendelésre revízió, ebből 8 db adózónál 30-as típusú ellenőrzés, 9 db adózónál 52-es típusú ellenőrzés.
- 1 db adózónál nem érkezett 1165-ös bevallás, illetve revíziót sem kezdtek a jelentés időpontjáig.

A fentiek alapján indokoltnak tartjuk, hogy a jövőben több olyan adózói kör kerüljön kiválasztásra, amelyeknél az ellenőrzés preventív hatása ilyen módon érvényesül.

A tárgynegyedévben több kijelölési lista nem került átadásra az adóigazgatóságok részére, melynek oka, hogy a negyedévben ismét megnövekedett a Központi Hivataltól érkező **egyedi elrendelések** alapján végzendő kockázatelemzések száma. Ezen kívül az Eurofisc, illetve a vámszakterületől érkező jelzések alapján végzett kockázatelemzést követően folyamatosan átadásra kerültek ellenőrzési javaslattal adózók.

2012. évben elvárásként fogalmazódott meg a **vagyongyarapodási vizsgálatok** növelése és a haszonhúzó vizsgálat.

A 2012. évi ellenőrzési feladatok megfogalmazásakor kiemelt prioritásként jelent meg a költségvetési bevételek biztosítása érdekében az adózás alól kivont jövedelmek mind szélesebb körű feltárása, ezáltal biztosítva a költségvetési bevételeket.

A fentiek alapján 2011. év végén az éves ellenőrzési munka megtervezésekor a feladat teljesítése érdekében az alábbiak kerültek végrehajtásra.

A feladat nagyságára tekintettel regionális munkacsoport került kialakításra a Főigazgatóságon az ETKF irányításával, az adóigazgatóságok munkatársainak bevonásával. A munkacsoport azon legfőbb kockázati területeket definiálta a kiválasztás részére, amelyekből nagy valószínűséggel olyan szja vizsgálat indítható, ahol a vagyonosodási eljárás megindításának feltételei fennállhatnak, illetve vélelmezhető jelentős összegű adózás alól kivont jövedelem.

A munkacsoport által megfogalmazott kockázati csoportok informatikai rendszerekben megjelenő adatai összegyűjtésre kerültek és az egyes területekhez tartozó szűrés / kiválasztási paraméterek meghatározása megtörtént. A próbavizsgálatokra kijelölt kockázati területek paramétereinek megfelelően mikro listás kockázati eljárások indultak az alábbi témakörökben:

- adóminimalizáló adózók mögöttes felelősei (tagok, vezető tisztségviselők),
- külföldi magánszemélyek részére jelentős hátrálékkal rendelkező gazdasági társaságot értékesítő belföldi magánszemélyek,
- 200 millió Ft feletti ingatlant értékesítő személyek, akiknél a korábbi szerzéshez kapcsolódó vagyoni / jövedelmi fedezet a rendszer adatok alapján nem biztosított,
- 500 millió Ft-ot meghaladó nettó árbevéttel, 1 milliárd Ft feletti tagi kölcsön állománnyal rendelkező gazdasági társaságok mögött álló magánszemélyek,
- nagy értékű személygépkocsit vásárló, illetve azokat forgalmazó magánszemélyek,
- nagy értékű ingatlanokat vásárló magánszemélyek (illeték szakterület jelzései alapján).

A munkacsoport a kockázati területek meghatározása mellett megfogalmazta annak szükségességét, hogy a haszonhúzó, illetve mögöttes felelősök által adózás alól kivont jövedelmek feltárásához szükség van a gazdasági társaságok célirányos kiválasztására, vizsgálatára is. Emellett az adóigazgatóságok az adóminimalizáló, illetve a csalárd cégek, láncolatok ellenőrzése során kiemelten vizsgálják a magánszemély tulajdonosok / képviselők részére történő kifizetéseket és a társaságok vagyonából történő pénzkivonásokat, amelyek alapján az érintett magánszemélyek utólagos szja ellenőrzése megindításra kerülhet.

Külön munkacsoport végezte el a KMRAF adózói bázisának felmérését, amely alapján megállapítást nyert, hogy a magas adózási kockázatot hordozó gazdasági szervezetek jelentős része illetékességi körünkbe tartozik, valamint a hozzájuk kapcsolódó potenciális haszonhúzó kör két legjelentősebb csoportja a külföldi társaságok (offshore országokban bejegyzett), valamint az illetékességi körünkbe tartozó magánszemélyek köre.

A munkacsoport mellett egyidejűleg a Főigazgatóság felszámolási és végrehajtási koordinációs területe, valamint az ETKF együttesen határozta meg azon esetköröket, felszámolás alatt álló gazdasági szervezeteket, amelyeknél a mögöttes felelősség

értékesítése, illetve a mögöttes felelős személyek meghatározása során jelentős összegű jövedelem kivonás vélelmezhető, így lehetőség van vizsgálni akár nagyobb volumenű vagyongyarapodást / jövedelemszerzést.

Az előző negyedévhez hasonlóan a tárgynegyedévben is havonként, koordinációs értekezlet keretében az ETKF az operatív főosztályvezetőkkel közösen áttekintette a szakterület feladatait, felmerült eljárásjogi problémáit és az átirányított pénzügyőrökkel kapcsolatos tapasztalatait.

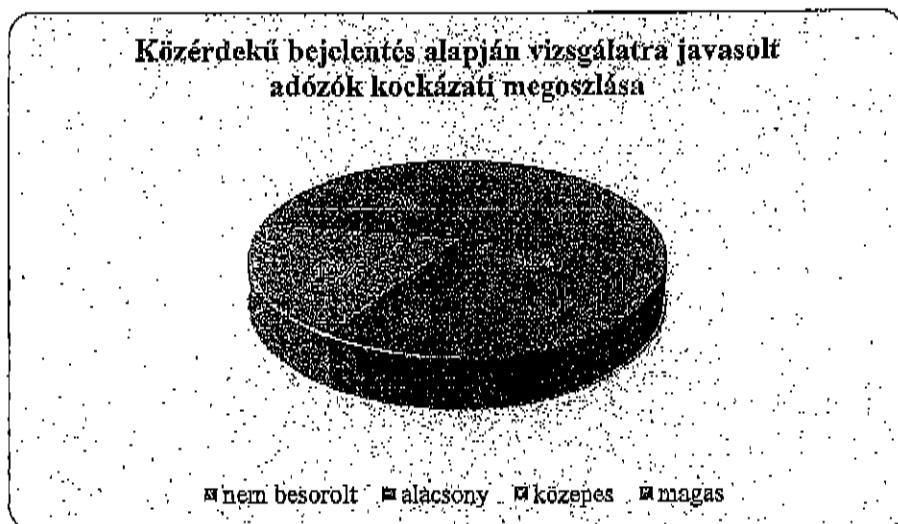
A hatékony és eredményes munkavégzés elősegítése érdekében az ETKF a Főigazgatósághoz tartozó Adóigazgatóságok Társas Vállalkozások Ellenőrzési szakterülete munkatársai számára **szakmai napot** szervezett 2012. június hónapban két alkalommal.

A szakmai napon az adóigazgatóságok esettanulmányok bemutatásával a társas vállalkozások utólagos ellenőrzéséhez kapcsolódó új ellenőrzési módszereket, érdekes megállapításokat ismertették. Az ETKF a társas vállalkozások utólagos ellenőrzéséhez kapcsolódó információtechnológiai támogatás lehetőségeit, valamint a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésével kapcsolatos előírásokat, és eddigi tapasztalatait mutatta be.

A **közérdekű bejelentések** II. negyedéves kezelése során is célkitűzésként jelent meg, hogy a kockázatkezelési tevékenység segítse elő az ellenőrzés eredményesebb működését, és a 2012. évi ellenőrzési feladatok végrehajtását.

A kockázatelemzés ennek megfelelően kiemelten kezelte az adózói jellemzők alapján jelentős kockázatot hordozó, valamint a fekete foglalkoztatásban leginkább érintett szektorban tevékenykedő² adózókra irányuló bejelentéseket.

Az ellenőrzésre átadott adózók 41%-a a magas és közepes kockázatú adózók köréből került ki, az alacsony kockázatú, vagy kockázati szempontból nem besorolt, ellenőrzésre javasolt adózók jellemzően vagyonosodási vizsgálatban érintett magánszemélyek voltak.

Az ellenőrzésre átadott bejelentések alapján a II. negyedévben 422 db megbízólevelet állítottak ki az adóigazgatóságok, melyek jellemzően (69%-ban) egyes adókötelezettségek teljesítésére irányulnak.

² A visszaélések elsősorban a mezőgazdasági, építőipari szektorra, a személybiztonsági tevékenységet végző, valamint a fuvarozással foglalkozó társaságokra jellemzők.

Az összes átadás több mint 50%-át a bejelentés nélküli foglalkoztatás és a vagyongyarapodás miatt továbbított bejelentések adják.

A bejelentés nélküli foglalkoztatás továbbra is elsősorban a személybiztonsági tevékenységet végző társaságokra jellemző, amelyek az elmúlt években kialakított gyakorlat szerint adóterheik minimalizálása érdekében kiterjedt alvállalkozói láncolatot alkotnak. E bejelentések kockázatelemzése során kiemelt figyelmet kapott a jogszabályi korlát, miszerint a személy- és vagyonvédelmi vállalkozások által igénybe vett alvállalkozók a szerződések teljesítése érdekében további alvállalkozókkal nem köthetnek szerződést. Ebből eredően feltérképezésre kerültek a vállalkozások gazdasági kapcsolatait, hangsúlyozottan az ügyvezetők, tulajdonosok más – gyakran azonos tevékenységet végző – társaságokban fennálló érdekeltségei, valamint az azonos székhelyre bejelentett adózók köre.

A magánszemélyek vagyongyarapodását sérelmező bejelentések száma a tárgyidőszakban kismértékben növekedett, a kockázatelemzés 54%-ban támasztotta alá a beadványokban foglaltakat.

A Főigazgatóság szigorú határidőt vezetett be a kockázatkezelési munkát végző szervezeti egységeknél, melynek következtében a kockázatkezelésre fordított idő jelentősen lerövidült. Ennek köszönhetően a gyakori székhely- és illetékességváltásban érintett adózókra érkezett bejelentések nyomán indított ellenőrzések meghúszulási rátája javult: a tárgynegyedévben R19-es lappal zárt vizsgálat nem volt.

A közérdekű bejelentés alapján indított, negyedévben befejezett adóellenőrzések eredményességi rátája igen magas (73%), a feltárt adókülönbözlet összege 299.798.920 Ft.³

Az eredményes vizsgálatok 59%-a vagyongyarapodás ellenőrzésére irányult, a feltárt adókülönbözlet közel felét e vizsgálatok megállapításai adják. A vizsgálatok sikerességének egyik legfőbb oka, hogy a kockázatelemzés során az általános forgalmi adó és a személyi jövedelemadó, társasági adó bevallások adatai összevetésre kerülnek. A bevallások hiány, illetőleg a bevallások adatainak eltérése esetén minden esetben ellenőrzési javaslat készült.

A céllenőrzések 22%-ánál került sor mulasztási bírság kiszabására, ezeket a vizsgálatokat minden esetben adóellenőrzés követi.⁴ A megállapítások jellemzően a foglalkoztatáshoz kapcsolódnak: bejelentés nélküli foglalkoztatás, illetőleg a biztosítottak adatainak bejelentése mellett a bevallások elmaradása miatt születtek.⁵

A foglalkoztatáshoz kapcsolódó egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzést követően indított adóellenőrzések sok esetben nem feltétlenül és nem kizárólag a bejelentésben közöltek alapján tett megállapítással zárulnak, gyakori az általános forgalmi adó adónemben feltárt adókülönbözlet.

A Központi Hivatal és a jogi szakterület megkeresései alapján végzett egyedi elemzések száma a második negyedévben drasztikusan megemelkedett: mintegy 2,5-szer több megkeresés érkezett, mint a korábbi időszakokban.

³ A beszámoló időszakában lezárt, közérdekű bejelentésre indult vizsgálatok közül a legnagyobb összegű megállapítás [REDACTED] (adószám: [REDACTED]) [REDACTED] számú megbízólevéllel végzett záróvizsgálata során született: általános forgalmi adó adónemben 110.629.000 Ft nettó adókülönbözettel.

⁴ Például [REDACTED] tekintetében számviteli fejelem megsértését taglaló közérdekű bejelentés alapján indított 52-es ellenőrzés tapasztalatai megalapozták a lezárt időszakot eredményező vizsgálatra való áttérést. [REDACTED] számú megbízólevéllel lefolytatott adóellenőrzés útfelújítási munkálatokkal kapcsolatos számlák áfa tartalmának helytelen megállapítása miatt 97.568.000 Ft adókülönbözletet állapított meg.

⁵ Kiemelendő [REDACTED] (REV Kulcs: [REDACTED]) vonatkozásában a munkáltató adólevonási kötelezettségének elmulasztása miatt kirótt 77.294.000 Ft mulasztási bírság.

A jogi szakterület jellemzően büntetőügyekben, nyomozóhatósági megkeresések alapján kért adócsalás gyanús ügyletekkel érintett magánszemélyekre vonatkozóan egyedi kockázatelemzést, míg a Központi Hivatal közérdekű bejelentés, társhatósági jelzés alapján kért kockázatelemzést és annak eredményére tekintettel vizsgálat elrendelését. A kockázatkezelés során fokozott figyelmet kapott – a bevallott jövedelmek és az életvitelre fordított kiadások összhangjának vizsgálata mellett – e magánszemélyek gazdasági társaságokkal fennálló kapcsolatainak elemzése. A 2012. évi ellenőrzési tervszámok teljesülése érdekében a kockázatosnak minősülő, jelentős jövedelmet eltitkoló társaságok haszonhúzó magánszemély tagjaira vonatkozóan a Főigazgatóság ellenőrzési javaslattal élt.

Az ETKF Információtechnológiai Támogató Osztálya (továbbiakban IT) által 2012. II. negyedévben végzett tevékenységeket az alábbi táblázat tartalmazza:

2012. II. negyedév	Adóellenőrzés	Gazdasági esemény vizsgálata	Pénzügyi adatellenőrzés	Egyéb adatgyűjtés elemzés	IT-adatellenőrzés koordinációja	Jogi támogatás
KMRAF	2	4	1	72	6	18
Észak-budapesti Adóigazgatóság	0	0	0	2	2	0
Kelet-budapesti Adóigazgatóság	1	3	0	6	5	0
Dél-budapesti Adóigazgatóság	0	16	0	5	1	0
Pest Megyei Adóigazgatóság	3	0	0	3	9	2
Bács-Kiskun Megyei Adóigazgatóság	0	15	0	9	11	1
Csongrád Megyei Adóigazgatóság	1	2	0	0	1	0
Nógrád Megyei Adóigazgatóság	3	0	0	0	1	0
Összesen	10	40	1	97	36	18

Az IT osztály jellemzően humánerőforrás-fejlesztés, marketing valamint informatikai fejlesztés témakört érintő „kutatás-fejlesztés” témakörben az ellenőrzési szakterület megkeresésére a már publikálásra került tanulmányok keresését végezte - egyebek mellett - interneten elérhető plágiumkeresők alkalmazásával. A vonatkozó jogszabályhelyekre és szakmai standardokra támaszkodva került feltárássra a tanulmányok újdonságtartalma. A beszámolási időszakban közel 100 tanulmány tartalmának vizsgálatára került sor.

Internetes adatgyűjtést végzett az illegális tartalmakat biztosító szolgáltatók működésével kapcsolatban, illetve azok szervereinek megfelelő szoftveres eszközökkel való felkutatásában.

Az adóigazgatóságok megkeresésére elvégezte a szoftverek piaci értékének meghatározását összehasonlító vizsgálat alapján.

A gazdasági események vizsgálata keretében a gabonakereskedelmi piacon tevékenykedő adóminimalizáló, fiktív számlázási hálózatok tagjaiként működő cégek és a velük kapcsolatban álló személyekre vonatkozó adatok gyűjtését és a társaságok működési körülményeinek és gazdasági tevékenységének teljes körű elemzését, illetve a tagok kapcsolatrendszerének hálózati feltérképezését végezte. Ezen kívül karbantartja a gabonakereskedelem során végzett fuvarozási tevékenység ellenőrzéséhez kapcsolódó AMEN rendszer adatait, valamint a büntető szakterület megkeresése alapján a gépkocsi mozgások nyomon követését lehetővé tevő kimutatást készített.

A gabonák tárolását végző gabonatárházak vizsgálatára szervezett akcióban a Pest Megyei Adóigazgatóságra történt kirendeléssel az IT osztály munkatársa is részt vett.

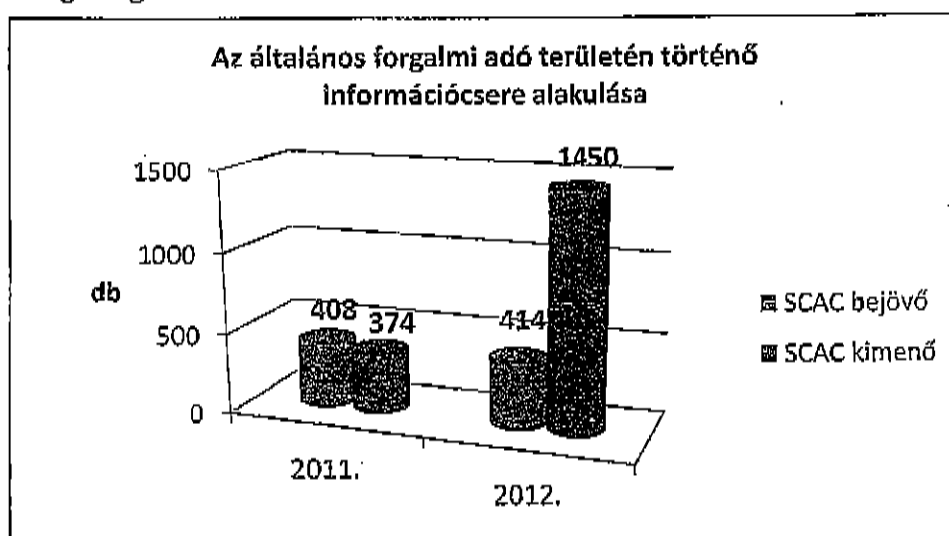
Az **IT Munkacsoport** keretein belül - az ismereteinek és gyakorlati tapasztalatainak megosztásán túl - az információtechnológiával összefüggő adóhatósági feladatok kimunkálásában, így az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény, illetve a számla, egyszerűsített számla és nyugta adóigazgatási azonosításáról, valamint a nyugta adását biztosító pénztárgép és taxaméter alkalmazásáról szóló 24/1995. (XI.22.) PM rendelet módosítására vonatkozó javaslatok kidolgozásában vesz részt. Az előbbieken túlmenően közreműködött az információtechnológiai támogatást érintő oktatási anyagok kidolgozásában.

Az IT osztály a **szellemi tulajdonjog védelmi munkacsoport** keretein belül meghatározott feladatok elvégzéséhez adatgyűjtést végzett az interneten telefonos, SMS fizetős szolgáltatást kínáló, valamint az interneten védjeggyel ellátott terméket kínáló társaságokkal kapcsolatban, tovább a QR-kóddal történő termékjelölés azonosítási és felhasználási lehetőségeinek alkalmazására érdemi javaslatokat tett.

Az ETKF Ellenőrzési Koordinációs Osztálya a tárgynegyedévben továbbra is végezte a nemzetközi kapcsolattartással összefüggő feladatok ellátását, melyet az alábbi táblázat mutat.

	Adóigazgatóság				Összesen
	Pest megyei	Észak-budapesti	Kelet-budapesti	Dél-budapesti	
SCAC bejövő	101	78	128	107	414
SCAC kimenő	581	270	232	367	1450
Kettős adós bejövő	3	2	3	7	15
Kettős adós kimenő	2	6	6	2	16
Közvetlen adós bejövő	2	2	8	3	15
Közvetlen adós kimenő	6	8	11	5	30

Az általános forgalmi adó területén történő információcsere alapján a NAV Pest Megyei és Fővárosi Adóigazgatóságai által kezdeményezett nemzetközi megkeresések száma a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva közel négyszeresére emelkedett, melyre a gabonaszektor fokozott ellenőrzése jellemzően a Pest Megyei Adóigazgatóságon, illetve a többi adóigazgatóságon a RIASZT állományból kijelölt adózók-, továbbá a magas kockázatú adózók vizsgálata miatt került sor, tekintettel arra, hogy erre az adózói körre a legjellemzőbb a nagy összegű negatív VIES eltérés.

A tárgynegyedévben a jogi szakterülettel, illetve a Főigazgatóság Tájékoztatási Főosztályával több alkalommal került sor egyeztetésre a jogszabály változások kapcsán, így többek között

ügygondnok kirendelése a 2012.01.01-től hatályos Art. és Ket. szerint, valamint az önkormányzati intézmények 2012.01.01-től fennálló áfa adóalanyisága és adólevonási joga. Jogszabályhely adott tényállásra vonatkozó alkalmazhatósága miatt egyeztetés történt a kezesi felelősség megállapítása az Áfa tv. 150. §-a szerint, illetve élet- és nyugdíjbiztosítási szerződés feletti gyakorolt rendelkezési jog szja rendszerbeli megítélése témában.

2012. II. negyedévben az adóigazgatóságok ellenőrzési szakterületének jelzései alapján az alábbi esetekben merült fel jogszabály kiegészítésének, módosításának, illetve a tárgyévi jogszabály módosításokhoz kapcsolódó iránymutatás kiadásának szükségessége az egységes eljárás érdekében.

- Az Art. 95. § (4) bekezdésében az **iratok rendezésére, pótlására felhívó végzés jogkövetkezményei kizárólagosan a postára adáshoz kötöttek**. Figyelemmel arra, hogy technikailag a postai kézbesítés mellett lehetőség van személyes kézbesítésre is, javasolt a jogszabály kiegészítése úgy, hogy a végzés **személyes kézbesítése esetén is beálljanak a jogszabályban meghatározott jogkövetkezmények**.
- Az Art. 104. § (4a) bekezdése szerint a **hatósági szakaszban folytatott kiegészítő ellenőrzés határideje az értesítéstől számított 15 nap, amely nem hosszabbítható meg**. A jogszabály gyakorlati alkalmazása nehézségbe ütközik, tekintettel arra, hogy az értesítés személyes kézbesítése könnyen meghiúsul az adózó akadályozó magatartása miatt, a postára adás esetén pedig később értesülünk az átvétel időpontjáról. Javasolt a jogszabály módosítása a gyakorlatban jobban alkalmazható **határidő kezdet meghatározására, például a postára adáshoz, vagy személyes átadáshoz köthető határidő kezdetre**.
- Az Art. 124. § (2) bekezdésének c) pontja szerint az adóhatósági iratot a kézbesítés megküldésének napján akkor is **kézbesítettnek kell tekinteni**, ha a küldemény az adóhatósághoz „címezett ismeretlen helyre költözött” jelzéssel érkezik vissza. A jogszabályalkotónak a kézbesítési vélelem 124. § (2) bekezdés c) pontjának jogszabályba illesztésével az volt a célja, hogy az elérhetetlenség ne legyen akadálya az ellenőrzés megkezdésének.

Az ellenőrzési gyakorlatban a **tértívevények változatos szövegezéssel érkeznek vissza az adóhatósághoz**, például „címezett ismeretlen”, „cím elégtelen” jelzéssel, de előfordul az is, hogy a „címezett ismeretlen helyre költözött” kifejezésből az „ismeretlen” szó kerül bekarikázásra. A „címezett ismeretlen” kifejezés azt jelenti, hogy a címezett a megadott helyen nincsen, a „címezett ismeretlen helyre költözött” jelzés pedig azt, hogy a címezett azon a címen volt, de elköltözött ismeretlen helyre, azaz a címezett nem elérhető. A két jelzés a gyakorlatban ugyanúgy a címezett elérhetetlenségére utal. A szoros jogszabály értelmezés szerint az előbb említett térívevény nem felelne meg a hivatkozott jogszabályhelynek, mert nem tartalmazza szó szerint azt a kifejezést, ami a törvényben szerepel, valójában azonban a címezett ismeretlen helyre költözött jelentéssel bír. Mindezek okán célszerű lenne említett jogszabályhely olyan jellegű megfogalmazása, amely nem a térívevényen szereplő kifejezéshez, azaz a „címezett ismeretlen helyre költözött” megjelöléshez fűzi a kézbesítési vélelmet, mint jogkövetkezményt, hanem minden olyan esethez, amikor a térívevény olyan megjelöléssel érkezik vissza, amely a címezettnek megadott címen való elérhetetlenségére utal.

- Továbbra is problémaként jelentkezik, hogy az idei évben bevezetett új ellenőrzési típus (**gazdasági események valódiságára irányuló ellenőrzés**) alkalmazására még nem jelent meg központi iránymutatás. A Főigazgatósághoz tartozó adóigazgatóságok ezt az ellenőrzési típust – amióta a REV rendszerben kiállítható hozzá megbízólevél – elsősorban kapcsolódó ellenőrzésekhez használják, kiváltva ezzel az időigényesebb és ellenőrzéssel lezárt időszakot teremtő, kapcsolódó utólagos ellenőrzéseket. Illetékességen kívüli

ellenőrzések esetén főigazgatói-, illetve elnöki engedélyt kérnek az ilyen típusú ellenőrzések lefolytatásához. Ugyanakkor az eddigi tapasztalatok alapján más régióhoz tartozó adóigazgatóságok továbbra is a kapcsolódó ellenőrzéseikhez kirendeléses vizsgálatot végeznek, ami a Főigazgatósághoz tartozó adóigazgatóságok Ellenőrzés Támogató Főosztályai számára jelentős adminisztrációs terhet jelent.

- Az előző pontban jelzett új ellenőrzési forma bevezetésére a rendelkezésre álló kapacitások hatékonyabb kihasználása, gyors, célzott vizsgálatok lefolytatása érdekében került sor, amelyekkel hatékonyabban támogatható a sokszereplős lánckereskedelmi ügyletek felgöngyölítése. Célszerű, hogy e vizsgálatokat az adóhatóság gyors és hatékony feladatvégzésre, valamint a felesleges adminisztrációs terhek elkerülése végett a területi illetékességtől függetlenül az alapellenőrzést végző adóigazgatóság folytassa le, ezért az ETKF javaslatot készített a NAV Kormányrendelet (273/2010. (XII.9) Korm. Rend.) 45. §-ának módosítására.

„45. § (9b) Ha az első fokon eljáró adóigazgatóság ellenőrzési eljárása során az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 119/A. §-a szerinti egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés válik szükségessé, e vizsgálat lefolytatására az alapellenőrzést végző adóigazgatóság illetékes.”

- Az általános megbízólevéllel végzett illetékességi területen kívüli ellenőrzések REV rendszerbeli feldolgozása az adóigazgatóságok operatív főosztályai részére jelentős adminisztrációs terhet róttak. A tárgynegyedévben kiadásra került 5027/2012./ELN. körlevél alapján a nemleges ellenőrzések esetében ez a terheltség megszűnt, ugyanakkor a megállapítással zárult vizsgálatok feldolgozása továbbra is a régi rend szerint történik tekintettel arra, hogy a NAV Kormányrendelet 45. § (3) bekezdése nem alkalmazható ezekre az esetekre. Az adóhatóság gyors és hatékony feladatvégzése, az adminisztrációs terhek csökkentése indokolja, hogy a jelenleg hatályos szabályozástól eltérően az ellenőrzést követően a hatósági eljárás lefolytatása céljából ne kelljen a teljes ügyet megküldeni a területileg illetékes adóigazgatóság felé, hanem a területi illetékességtől függetlenül a hatósági eljárást is az ellenőrzést végző adóigazgatóság folytassa le, ezért jogszabály módosítási javaslatot tett az ETKF a jogi szakterület felé.

- a.) „45. § (3b) Amennyiben adózónál az ellenőrzést az adóigazgatóság általános megbízólevéllel végezte, az ellenőrzést követő hatósági eljárást is az ellenőrzést végző adóigazgatóság folytatja le.”
- b.) „45. § (3b) Ha az adózónál az adóhatóság általános megbízólevéllel végez ellenőrzést, az ellenőrzést követő hatósági eljárást is az ellenőrzést végző adóigazgatóság folytatja le.”

A tárgynegyedévben REV terítésből (3427) értesültek az adóigazgatóságok és a Főigazgatóság, hogy a vámhatóság által végzett önálló ellenőrzések nyilvántartása átkerült a REV rendszerbe. A Közép-magyarországi Regionális Vám és Pénzügyőri Főigazgatóság és a hozzá tartozó VP igazgatóságok számára a rendszer használatához szükséges jogosultságok megadása június közepére oldódott meg.

Továbbra is problémát jelent, hogy az átirányított pénzügyőrökkel végzett közös operatív -, illetve a vámszakmai terület által végzett önálló ellenőrzések elkülönítése a REV rendszerben elrendelési ok-kód alapján történik, mivel így nem mutatható ki ezeknél az ellenőrzéseknél, hogy valójában miért indult a vizsgálat, tekintettel arra, hogy az ellenőrzést végző személyt jelöli így a rendszer az elrendelés okaként.

Az adóigazgatóságok valós teljesítményének kimutatása érdekében a 2010. október 1-jén folyamatban lévő ellenőrzésekre tekintettel végrehajtott programmódosítás, mely szerint az ellenőrzés, illetve eredménye a vizsgálatvezető adóellenőr megbízólevél visszaérkeztetéskori adóigazgatóságához, osztályához kerül kimutatásra, problémát okoz a 2010. október 1-jét követő ellenőrzéseknél azokban az esetekben, amikor az adóellenőr más adóigazgatóság

állományába kerül, mivel nem minden esetben szükséges új adóellenőr felvétele a megbízólevélhez (megbízólevélén 3 adóellenőr szerepel, visszaérkeztetésekor a távozó adóellenőr teljesítménye nulla). Javasoljuk, hogy a 2010. október 1-jét követő ellenőrzéseknél az ellenőrzést végző osztály adóigazgatóságán kerüljön ismét az ellenőrzés, illetve eredménye kimutatásra.

II. Az adószakmai ellenőrzési szakterület 2012. évi feladatai

1. Adóregisztrációs eljárás, fokozott adóhatósági felügyelet⁶

Az adóregisztrációs eljárások kockázatelemzési szakaszát támogató rendszerek kiépítése a központi rendszerek hiányára tekintettel saját fejlesztés keretében az év első negyedévében megtörtént, kialakultak a megfelelő eljárások a folyamat végig vitelére. Ebből kifolyólag a második negyedévben sor kerülhetett az informatikai támogatások további extenzív fejlesztésére, amelyek gyorsítják, egyszerűbbé teszik a hétköznapi munkát.

A jelentés időszakában több második generációs alkalmazás került rendszerbe állításra, amely hatékonyan támogatja az üzemszerű tevékenységet a kockázatkezelés területén.

Kockázati kérdőív kiértékelő tábla

A kockázati kérdőív kiértékelés szempontrendszerének meghatározása után az ügyintézők részére első lépésben létrehozásra került három Excel táblázat, amelyek lehetővé tették a munkafolyamat gyorsabb végrehajtását. A fejlesztések második lépésében egy formalizált központi tábla került kifejlesztésre az adóigazgatások számára, amely egy alkalmazáson belül, egy felületen tartalmazza mind a három adóregisztráció alá vont adózói kört (új alakulás, átalakulás, személyi változás). A tábla előnye közé tartozik, hogy egy felületen tartalmazza az adóigazgatóságok által kiértékelte valamennyi adózót, valamint egy megyén belül az összes ügyintéző által felvitt adatot tartalmazza, amelyek központilag begyűjthetők egy makrós Excel tábla segítségével, ezzel naprakész információkat szolgáltatva a Főigazgatóság részére. Továbbá erre épül a gyors vezetői információs rendszer, amelyről később esik szó.

Működési kockázat kiértékelő tábla

A kérdőív kiértékelő tábla tesztelése, bevezetése és huzamosabb használata után annak alapelvei szerint kialakításra került a működési kockázat kiértékelő közös használatú tábla is. Ez szintén három táblát váltott le, Excel makróval támogatott a kitöltése, valamint ebből is kinyerhetők az adatok központilag.

A kiértékelő alkalmazások célja, hogy formalizálják a keletkező információtömeget, hasznosítva az azonos elvek alapján, azonos formátumban történő feldolgozást. Az Excel táblázatok a gyakorlati alkalmazásban csökkentik az értékek rögzítése során elkövethető hibák számát, egyszerűbbé, gördülékenyebbé teszi az adatok rögzítését, továbbá megkönnyítik a rögzített adatok statisztikai és folyamatkezelési célú feldolgozását.

A fenti alkalmazások jelentősen meggyorsítják és adatbiztosabbá teszik a kockázatok meghatározását, ezáltal is könnyebben kiküszöbölhetővé válnak az egyes szemléleti, rendszerhasználati hibák.

Gyors vezetői információs rendszer (click stat)

⁶ Fejezet készítője: [REDACTED] Tel.: [REDACTED]

Az azonnal kinyerhető információk célja, hogy gyors statisztikákat lehessen készíteni az említett közös használatú táblák adataiból. Ahogyan kiépül a teljes adóregisztrációs informatikai támogató rendszer, abban az esetben az alkalmazás kiteljesedik egy gyors vezetői információs rendszerre, amely az aktuális adatokból kivonatolt táblákat és más vizuális megjelenítéseket tartalmaz a könnyű átláthatóság kedvéért. Ez a jövőben a felső vezetés számára is megkönnyíti az információkhoz való gyors hozzáférést. Jelenleg gombnyomásra mintegy 5-6 statisztikai tábla generálódik le a kérdőív feldolgozó alkalmazásból.

Adóregisztrációs fórum

A Közép-magyarországi Adó Főigazgatóságon felmerült az igény egy fórum rendszerű, információcserét gyorsító felületre. Célja, hogy gyors segítséget nyújtson a kollégák részére, hogy az adott témát érintő szakmai kérdésekben gyors választ kapjanak, azokat visszakéreshessék, valamint ezek a válaszok megtekinthetők legyenek egy helyen az új munkatársak számára is. Ennek a létrehozása a már létező Lotus levelezési csoporton, a KMR szakmai fórumon belül került megvalósításra.

A jogosultságokat tekintve egy megadott körnek biztosítottunk hozzáférést, akik érintettek a fent említett témában (külön moderátori, külön szerkesztői jogokkal).

A következő elemek kerültek létrehozásra a témák között:

- Induló kockázat
- Kérdőív kiértékelés
- Működési kockázat
- FAF elrendelés és nyomon követés
- Általános szakmai kérdések
- Informatikai és általános jogi kérdések

Vezetői Információs Tábla

2012. május végén az adóregisztrációt követő kockázatelemzési eljárás eredményeit összefoglaló Vezetői Információs Tábla készült, amely a KMRAF honlapján tekinthető meg. A honlapon mintegy 30 tábla került ki publikálásra, amelyekben az eljárás lépésenként kerül leképezésre.

A megyei igazgatóságok informatikai, illetve egyéb módon felmerülő problémáival kapcsolatban „support” rendszer került kialakításra.

Jogértelmezési kérdések, felvetések

Az adóregisztrációt követő kockázatelemzési munka megkönnyítése érdekében két főigazgatói körlevél került kiadásra a negyedév során, egyrészt a kérdőív kiértékelő alkalmazással, másrészt a működési kockázat kiértékelő alkalmazással összefüggésben.

A Központi Hivatal Ellenőrzési Főosztálya részére jóváhagyás céljából megküldésre került az adóregisztrációs munkacsoport által elkészített további 6 db iratminta a fokozott adóhatósági felügyeletet elrendelő határozattal kapcsolatosan.

A KOCKERD nyomtatvánnyal szemben felvetett adózói adatvédelmi aggályokkal kapcsolatos – a főigazgatóság jogi szakterületével egyeztetett – állásfoglalás körlevél formájában továbbításra került az adóigazgatóságok részére.

A Főigazgatóság jogi szakterülete részére állásfoglalás kérése céljából 3 dokumentum került megküldésre: a KOCKERD nyomtatvány büntetőjogi felelősségre vonásával, a felvetett adózói adatvédelmi aggályokkal, illetve az újonnan adószámot, majd személyi változással érintett adózók részére ismételtén kiküldött kérdőívekkel kapcsolatosan.

A II. negyedévben új kihívást és többletfeladatot jelentett továbbá az adózái beadványok elbírálása, illetve a személyesen, telefonon történő tudakozások kezelése. Míg az I. negyedévben csak a kérdőív kiküldéséig jutott el a munkafolyamat, a II. negyedévben megkezdésre kerültek az Art. 24/F. § (6) bekezdése szerint az adószám törlés kezdeményezések, valamint a fokozott adóhatósági felügyelet alá vonások.

Az elmúlt hónapban a leggyakrabban a „nem kereste” jelzésből adódóan törlésre átadott adózók beadványainak kezelése során merültek fel kérdések. Az adóügyi terület által kiadott adószám törlést elrendelő határozatot az adózók általában átveszik, szemben a kérdőív kitöltésére kötelező végzéssel. Fellebbezésükben általában arra hivatkoznak, hogy postaládájukban nem találtak postai értesítőt, tehát a küldeményről tudomást sem szereztek.

A másik ok általában, hogy a képviselő a székhelytől eltérő városban, illetve országban tartózkodott. Tartalmát tekintve igazolási kérelemnek minősülne adózó ilyen beadványa, azonban álláspontunk szerint az adóregisztrációs eljárás ezen szakaszában igazolási kérelem nem értelmezhető.

Megjegyzésre ad okot az az adózái magatartás, amelynél adózó a FAF-ot elrendelő határozat kiadmányozását követően jelezte, hogy a határozatban hivatkozott tagok már nem tagjai a társaságnak. Tekintve, hogy a tagok múltjával kapcsolatos következtetések is levonásra kerültek a határozatban, ezen része módosításra került, kicserélve az új tagok múltja tekintetében feltártakra. Továbbá megjegyzendő, hogy a tagváltásra az operatív helyszíni ellenőrzést követően került sor, a bejegyzés pedig nem sokkal a határozat kiadmányozását követően történt.

Az adóregisztrációs eljárás során felmerült problémák az alábbiak:

- A FAF alá vonásra vonatkozó problémák az ANYK2-ben

Nem látható az ANYK2 rendszerben a FAF alá vonásra vonatkozó megjegyzés a havi áfa bevallású adózók tekintetében. Pl.:

_____ esetében a FAF jogerőre emelkedés dátuma 2012.04.19-e volt. (FAF alatti első havi áfa bevallása május hónapról június 20-án várható). Amennyiben nem történik meg az adózó áfa jogcím kódjának módosítása és a FAF bejegyzése a törzs rendszerben, akkor a későbbiekben gond adódhat a bevallás befogadásánál, illetve az áfa kiutalás előtti szűrésnél, nem lesz látható a rendszerben, mely adózók kiutalását kell előírás szerint ellenőrizni.

A FAF jogerős határozatok rögzítése során felmerülő egyéb problémákkal kapcsolatban levél került megküldésre az adóügyi szakterület részére.

Az adóügy részére nem biztosítottak az informatikai rendszerek az adóregisztráció alatt adószám törlésre átadott vállalkozások törlésére. Ebből kifolyólag közel 1 400 db adózó vár az adószám törlés megindítására, melyek közül többen a kérdőív kitöltésére vonatkozó végzésben megadott határidő lejártát követően (több hónapos késéssel) jelentkeznek a hivatalnál. Ez esetekben problémát jelent, hogy meddig kinek van hatásköre az intézkedésre a szakterületek között.

Az Art. által előírt 10%-os ellenőrzöttségi szint teljesítése

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény UVK ellenőrzöttségi szintjére vonatkozó szabályai 2012. január 1-jétől módosultak. Ennek keretében a korábbi 20 %-ról 10 %-ra módosult a kötelezően vizsgálendő gazdasági szervezetek részaránya. A központi VIR rendszerben a V.002-23-**-számú információs tábla több éve változatlan feltételrendszerrel mutatja az egyes adóigazgatóságok teljesítési szintjét. A tábla kialakításakor az ellenőrzöttség mérése értékelési mutatóhoz kapcsolódott, ezért struktúrájában a tárgyévvel megelőző utolsó negyedév újonnan alakult adózási számadatai szerepeltek előírányszerűen kiegészítve a mérés évének lezárt negyedéveiben bejegyzett UVK társaságok számadatával kiegészítve.

Álláspontunk szerint a fentiekben leírt előirányzat meghatározás okafogyottá vált, okszerűnek tartjuk, hogy kizárólag a tárgyévi alakulások kerüljenek előirányzatként kimutatásra, amelyhez jogosan mérhető a tárgykörben lefolytatott vizsgálatok száma.

A fentiekre tekintettel kérjük a korábbi előirányzat meghatározás felülvizsgálatát és a hivatkozott VIR tábla megfelelő módosítását.

Az adóregisztrációs eljáráshoz, az azt követő kockázatelemzési eljáráshoz illetőleg a fokozott adóhatósági felügyelethez kapcsolódó feladatokra vonatkozó 7. számú melléklet adatai alapján az adóigazgatóságok részére 12 778 db adózó került átadásra (alacsony és nem alacsony induló kockázatú adózók is kerültek átadásra), ebből 10 274 db részére történt meg a kérdőív kiküldése. Az összes adózóból az újonnan alakultak 45,9 %-ot, az átalakultak 2,3 %-ot, a személyi változással érintett adózók pedig 51,8 %-ot tesznek ki.

A jelentés készítés időpontjáig 6 336 db adózó küldte vissza a kérdőívet, amely a kiküldött kérdőívek darabszámához viszonyítva 61,7 %. A három adózói kört elemezve megállapítható, hogy az átalakulással érintett adózók esetében a visszaküldési hajlandóság elmarad az újonnan alakultakhoz, és a személyi változással érintettekhez képest. A jelentés készítés időpontjáig az átalakulással érintett adózók 7,1 %-a küldte csak vissza a kérdőívet, szemben az újonnan alakultak 68,6 %-ához, illetve a személyi változással érintettek 56,7 %-ához képest.

Eddig összesen 1136 db esetben került sor az adószám törlésre történő átadásra a kérdőív vissza nem küldése miatt, amely a kérdőív kiküldéssel érintett adózók mintegy 11,1 %-a.

Az adóigazgatóságokon 174 db fokozott adóhatósági felügyelet kiadására került sor, amelyből 91 db emelkedett jogerőre. A kibocsátott FAF határozatok 9,2 %-ával szemben került sor fellebbezés benyújtására.

a) Kockázatelemzési feladatok

A II. negyedévben a régióban bevezetett, saját fejlesztésű működési kockázat értékelő alkalmazás egységes elvek alapján, rögzített struktúrában tartalmazza az érintett adózók kockázati értékeit.

A működési kockázat kiértékelése az alkalmazás használatával önmagában nem vesz igénybe sok időt, a legtöbb ráfordítást a FAF határozat alátámasztásához szükséges összefüggések, következtetések – jogszabály és eljárási rend szerinti – megfogalmazása jelenti.

Az elvégzett működési kockázat értékelések alapján a negyedévben a legjellemzőbb kockázati jegyek között a bevallási fegyelem hiánya, illetve annak tartalma, az adózói múlt, az újonnan alakult adózók esetében pedig a bejelentési kötelezettségek elmulasztása szerepelt. A fokozott adóhatósági felügyelet elrendelésének alapjául pedig legtöbbször az Art. 24/F. (2) bekezdés b) pontja szolgált.

FAF nyomon követés

A hatályos belső szabályozóknak megfelelően a jelentési időszakban elkészült a RADAR keretei között a jogerős FAF határozattal rendelkező adózók kockázatelemzési szempontú nyomon követő rendszere. Az eddig elvégzett kockázatelemzés tapasztalatai az alábbiak.

A 2012. június 15-ig jogerőre emelkedett FAF határozattal rendelkező adózók nyomon követő kockázatelemzése során összesen 94 db adózóra készült el a projekt. A kockázatkezelés eredményeként megállapításra került, hogy FAF időszaki vizsgálatra az adózók szakmai szempontok szerint 2012 májusában nem adhatók át. Ennek indokait, valamint a kockázatelemzés főbb eredményeit az alábbiak tartalmazzák.

A jogerős határozatokra jellemző, hogy 86 esetben a társaság negyedéves bevallással volt érintett és mindössze 5 esetben fordult elő, hogy a FAF alá vont gazdasági társaság havi bevallási gyakorisággal, 3 esetben éves bevallási gyakorisággal rendelkezett. Az eljárásrend alapján, a nyomon követés során vizsgálni kell az eljárás alá vont adózók esetében:

- Az előírt kötelezettség teljesítését.
Az előírás szerint a negyedéves bevallás esetén: jogerő hónapjának negyedévét követő hótól kell az adózónak teljesítenie a FAF határozatban előírt havi bevallást (tehát, befejezi a jogerő negyedévét negyedévesként és ezt követően lehet számon kérni az előírt kötelezettséget.) Döntően a július hónapról 2012. augusztus 20-án kell beérkezni az első FAF határozatos bevallásoknak.
- Áfa bevallási adatait.
Amennyiben az adózók befejezik a jelenlegi negyedévüket, akkor a FAF határozat előtti utolsó negyedéves bevallásuk 2012. július 20-án körül legkorábban a rendszerekbe, amit fel lehet használni a nyomon követés során.
- Egyedi kockázatkezelés során:
Illetékesség-, tulajdonosváltások számát, folyószámla adatokat, foglalkoztatottak alakulását, a hozzá tartozó 08-as bevallások teljesítését, közösségi forgalomban való részvételt, illetve a vám szakterület által nyilvántartott adóteljesítmény mutatókat. Ezen adatok együttes értékelése után indokolt az adózó FAF alatti vizsgálatának elrendelése a nyomon követés során.
- FAF alatti vizsgálatok eredményét.
FAF alatti vizsgálat elrendelésére nem került sor, mivel nem áll rendelkezésre megfelelő információ.
- A FAF alá vont 288 db adózó közül 124 db operatív terület részére is átadásra került a FAF elrendelése előtt. A 94 db jogerős határozatból 40 db került az ellenőrzésre, 500 ezer Ft mulasztási bírság kiszabásával. A még jogerőre nem emelkedett adózók közül 84 db lett vizsgálat alá vonva, melyek esetében 1 110 ezer Ft mulasztási bírság került felrögzítésre a rendszereinkben.
- Mivel a vizsgálatok 2012. I-IV hóban zárultak le, véleményünk szerint a nyomon követő vizsgálatokkal érdemes megvárni, a következő bevallási időszakot.

A kockázatkezelés folyamatához RADAR projekt került elkészítésre, mely a kockázatkezeléshez szükséges adatokat gyűjti össze.

A kockázatkezelés a FAF alá vont adózókön kívül kiterjed az adóügyre törlésre átadott adózók állapotvizsgálatára, valamint az operatív terület részére vizsgálati javaslattal átadott, de FAF alá még nem vont adózók figyelésére is.

b) Ellenőrzési feladatok

Az ellenőrzések során visszatérő megállapítás a 12T180-as adatbejelentő lap benyújtására a jogszabályban előírt határidőt túllépő adózói teljesítés, továbbá a 2012.01.01. naptól bevezetésre került tagsági jogviszony bejelentésére vonatkozó előírás be nem tartása. Többször előfordult a bejelentési kötelezettség elmulasztása (telephely, ügyvezető, iratőrzési hely), ezen esetekben mulasztási bírság kiszabására került sor. További megállapítás volt a be nem jelentett alkalmazott foglalkoztatásának megállapítása, valamint előfordult, hogy a havi 08-as jelű bevallást az adózó benyújtotta, azonban a T1041. jelű adatközlő lapot nem adta be, vagy egyiket sem juttatta el adózó az adóhatósághoz.

Sok esetben a könyvelő jelenik meg, mint meghatalmazott, s a vizsgálat során értesül ez utóbbi a jogszabályban előírt kötelezettségéről.

Megállapítható, hogy a jelenlegi 382-es, és 450-es cél-, témakódú revíziók esetében kevesebb alkalommal került sor adószám felfüggesztés kezdeményezésére, mint a tavalyi évben. Ennek oka, hogy az elérhetetlen adózók már az adóregisztrációs eljárás kezdeti szakaszában látókörbe kerülnek, és ha fennállnak a feltételei, intézkedés történik az adószám törlésének kezdeményezése iránt.

Adózó helyszíni vizsgálata során megállapítást nyert a visszaküldött kérdőív adataival szemben, hogy a társaság ténylegesen ügynöki kereskedelmet végez kizárólag kristálycukor forgalmazásával, és 600 000 ezer Ft értékben értékesített belföldön terméket (a kérdőíven 0-s forgalmat vallott). Szállítója 597 000 ezer Ft forgalmat bonyolított le. Egyik adózó sem nyújtott áfa bevallást, kockázatkezelést követően mindkét társaság ellenőrzési javaslattal átadásra került. Az utólagos ellenőrzések elrendelésre kerültek.

Az adóügyi szakterület részéről kimentési kérelemhez kapcsolódó valódiságvizsgálatra irányuló megkeresés a negyedévben 2 esetben érkezett az ellenőrzési terület részére.

2. Adózói életút⁷

a) A vállalkozás alakulásának időszakát érintő ellenőrzések

2011. december havi alakulású adózók első áfa bevallásának kiválasztása

A revíziók során a rövid működési idő, és a gazdasági események viszonylag kis száma miatt nem igazolódott be, hogy ezeket a vállalkozásokat csalárd szándékkal, adóelkerülésre vagy számlázási láncolatban való részvételre hozták volna létre. Egy esetben minimális értékesítés mellé minimális beszerzési forgalom párosult, illetve egy társaság ingatlant vásárolt 1 090 000 ezer Ft értékben, és az általános forgalmi adóról szóló 2007. évi CXXVII törvény 142. §-a alapján az adót a fordított adózás szabályai szerint a társaság a fizetendő és levonható adó között is szerepeltette.

Illetékességi áttétel során érkezett dokumentációkból nyert információk alapján visszatérő képviselő nevek és székhelycím alapján került a revízió látókörébe az a család, akik gazdasági tevékenységük során bizonylat-kiállítás kötelezettségüket sorozatosan „elfelejtik” teljesíteni. Plázákban, piacokon, főtereken kitelepülésen, karácsonyi vásárokon árúfűtják termékeiket, de a nyugtaadási kötelezettségüket elmulasztják teljesíteni. Adózót/ képviselőjét az értékesítésben közreműködő személy telefonon tájékoztatja az ellenőrzésről, aki utasítja a munkavállalót, hogy a revízió során készült jegyzőkönyvet aláírásával ne lássa el, azt tagadja meg. A postai úton megküldött jegyzőkönyveket adózó nem veszi át, észrevételt nem tesz, a hatósági határozatokra benyújtott fellebbezésében pedig magát az eljárást – jogi képviselő segítségével – próbálja ellehetleníteni.

Az előző negyedévben kiválasztott kis összegű visszaigénylést tartalmazó áfa bevallást benyújtó, újonnan alakuló, jellemzően külföldi tulajdonosi körhöz tartozó adózók vizsgálata közben önrevíziót nyújtottak be, majd ezt követően bevallást azóta sem adtak be, másik részük pedig elérhetetlenné vált.

b) A vállalkozások működési szakaszát érintően végzett vizsgálatok (nyomon követő vizsgálatok is)

A tavalyi célvizsgálatok alapján elrendelt nyomon követő ellenőrzések általános tapasztalata, hogy ezek a gazdasági társaságok jellemzően megalakulásuk után nagy forgalmat vallottak. Az adózók jellemzően nem veszik fel az adóhatósággal a kapcsolatot, ezért megkeresésre

⁷ Fejezet készítője: [REDACTED] Tel.: [REDACTED]

került a társaságok számlavezető pénzügyi szervei egyes banktitkok körébe tartozó információk beszerzése okán. A rendelkezésre álló iratok alapján több esetben került sor Közösségen belüli tagállamok megkeresésére.

További tapasztalat, hogy a vállalkozások beszerzést igen, értékesítést nem, vagy kisebb összegben vallottak. Az ellenőrzések a társaságok fantomizálódása miatt véget érnek.

- a bevallások benyújtása elmaradásának, vagy több egymást követő időszakban nullás adattartalmú bevallásokat benyújtó, illetőleg az előzőeket követően számos önellenőrzést benyújtó vállalkozások vizsgálata eredményeinek bemutatása

A bevallások benyújtását elmulasztó, valamint a több időszakban is nullás adattartalmú bevallást benyújtók körében továbbra is általános tapasztalat a fantomizálódás jelensége. Az új eljárási szabályok alapján ugyan egyes esetekben lehetőség nyílik az ellenőrzések „lefolytatására”, azonban ezek minden esetben iratanyag hiányában lezáruló, jelentős összegű, de behajthatatlan adókülönbözeteket, adóhiányokat eredményeznek.

Az adóhatósági jelenlét leghatékonyabb formája a preventív hatás, amely esetén jelzés értékű hatósági vizsgálat mellett az önkéntes jogkövetés kikényszeríthető. Ennek keretében a Főigazgatóság olyan kockázati területek felkutatását végezte el, amelyeknél az érintett adózói kör kikényszeríthető az elmaradt adókötelezettségek önkéntes teljesítése. Célcsoportként került meghatározásra a tényleges gazdasági tevékenységet folytató és adókötelezettségeit részben teljesítő áfa alanyok köre.

A fentiek alapján az ETKF elkészítette a 2011. évre Áfa bevallást be nem nyújtó, 104-es adónemen jelentős túlfizetéssel rendelkező 2011. évben pénzforgalmat bonyolító gazdasági társaságok állományát.

Az állomány célja az aktívan tevékenységet folytató adózók önkéntes adókötelezettség teljesítésének kikényszerítése, pótló bevallások benyújtása, ezen keresztül a későbbiekre nézve preventív hatás gyakorlása volt.

Összesen 20 db gazdasági társaság került átadásra. Ezek közül:

- A lista átadását követően, 6 db adózó nyújtotta be 1165-ös bevallásait, mely 5 294 eFt befizetendő adót jelent.
- 17 db adózónál került elrendelésre revízió, ebből 8 db adózónál 30-as típusú ellenőrzés, 9 db adózónál 52-es típusú ellenőrzés.
- 1 db adózónál nem érkezett 1165-ös bevallás, illetve revíziót sem kezdtek a jelentés időpontjáig.

A fentiek alapján indokoltnak tartjuk, hogy a jövőben több olyan adózói kör kerüljön kiválasztásra, amelyeknél az ellenőrzés preventív hatása ilyen módon érvényesül.

Az illetékkiszabási eljárással érintett, bevallás benyújtását elmulasztó adózókról a rendelkezésre álló információk hasznosítása érdekében a szakterületek jelzéssel élnek egymás felé.

Társigazgatósági szignalizáció alapján két gazdasági társaság ellenőrzésének elrendelésére került sor, melyek nagy értékű ingatlanokat vásároltak. Egyik gazdasági társaság tulajdonában szereplő ingatlanok összértéke elérte a 43 millió forintot. A társaság legutóbb 2011-ben lett kijelölve ellenőrzésre, mely során a revízió nem találta az adózót a székhelyén. Az adószám felfüggesztésére irányuló eljárás megindult, azonban az adószám felfüggesztésének megszüntetésére benyújtott kérelemből az adóhatóság megállapította, hogy a felfüggesztés elrendelésének oka megszűnt, a felfüggesztés megszüntetését pedig határozattal rendelte el. Székhelycíme szerepelt a gyanús címek adatbázisában. 2011. év végén a gazdasági társaság tulajdonosa és képviselője is megváltozott, mely során egy külföldi állampolgár létesített jogviszonyt a társaságban, kézbesítési megbízással azonban nem rendelkezett a

kockázatkezelés időpontjában. Az adóigazgatóság tájékoztatása szerint a megbízólevelet, valamint az ellenőrzés időpontjáról és az átadandó bizonylatokról, nyilvántartásokról szóló tájékoztató levelet adózó székhelyén egy székhelyszolgáltató képviselője vette át. Az Art. 92. § (3) pontja alapján az ellenőrzés ekkor megkezdődött, azonban a tájékoztatóban megadott időpontban az adózó / képviselője nem jelent meg, és távolmaradását nem mentette ki. Az ellenőrzés a társaság képviselőjének idézésével és a társaság székhelyének helyszíni ellenőrzésével folytatódik.

A kockázatkezelés során ellenőrzésre átadott másik gazdasági társaság az ingatlanokat a saját tulajdonosától vásárolta, melyek összértéke meghaladta a 49 000 ezer Ft-ot. A legutóbbi ellenőrzés során a revízió nem találta az adózót a székhelyén. A gazdasági társaságnak és a tulajdonos cégnek ugyanaz a képviselője. Adózónál az egyes gazdasági események valódiságának vizsgálatára irányuló ellenőrzés lefolytatása került elrendelésre a tulajdonostól vásárolt ingatlanokról készült adásvételi szerződések vonatkozásában. Továbbá az egyes adókötelezettségek ellenőrzésére irányuló vizsgálat lefolytatását is javasolt különös tekintettel az Áfa adónemre. Az ellenőrzés során az eljáró adóellenőrök helyszíni szemlét tartottak a társaság székhelyén. Az ellenőrzés jelenleg is folyamatban van.

- **a gyakori székhely-, illetékesség, illetve tulajdonosváltással érintett adózók ellenőrzésének eredményei**

A korábbi jelentésekhez képest új tény, körülmény nem merült fel.

- **a regionális adó főigazgatóságok közötti illetékességváltással érintett adózók helyszíni vizsgálatának eredményei**

A korábbi jelentésekhez képest új tény, körülmény nem merült fel.

- **azon vállalkozásoknál végzett ellenőrzések eredményei, amelyek nagy összegű adóhátralékot halmoznak fel – főként ha minderre jelentős dinamikájú értékesítés növekedéshez kapcsolódóan kerül sor**

A nagy összegű adóhátralékot felhalmozó, jelentős dinamikájú értékesítés növekedést valló adózók ellenőrzései rendszerint megállapítással végződnek, azonban a feltárt adóhiány behajtása szinte biztosan sikertelen marad. Ezen adózói körbe tartozó társaság székhelyét általában székhelyszolgáltató biztosítja, együttműködési készségük értékelhetetlen, gyakran el sem érhetők, a revízió előtt nem jelennek meg, iratanyag így a legritkább esetben áll csak rendelkezésre.

A II. negyedév során lezárásra került több olyan vizsgálat, amelynél tapasztalható volt, hogy minimális jegyzett tőkével létrehozott vállalkozások rövid időn belül – akár 1 hónap alatt – több milliós forgalmat képesek lebonyolítani, majd a bevallás benyújtására, illetve az adó megfizetésére már nem törekednek. Jellemzően a társaságok ügyvezetését külföldi állampolgár látja el, valamint ezen társaságok, mint átszámlázó társaságok jelennek meg egy-egy láncolatos csalás esetében.

c) Az átalakuló, valamint a tevékenységüket jogutód nélkül megszüntető vállalkozások ellenőrzése

Az adóügyi szakterületről érkezett megkeresés alapján kiválással kapcsolatosan 11 adózónál került vizsgálat elrendelésre. Kiválás esetén a folyószámlák könyvelése manuálisan történik, melyhez szükséges az adókötelezettségek jogelőd és jogutód közti megosztásáról szóló adózói nyilatkozat felülvizsgálata, tartalmi ellenőrzése. Az adatok gyűjtésére irányuló ellenőrzés 7 társaság esetén megállapítás nélkül lezárult. Ezekben az ügyekben az adózók rendelkeztek a

kiválási megállapodással, a tervezett és végleges vagyommérleggel, vagyoneleltárral. A folyószámlákra vonatkozó adózási nyilatkozatok - egy esetet kivéve - a dokumentumok szerinti megállapodással összhangban voltak. A folyamatban lévő vizsgálatoknál az a tapasztalat, hogy adózók a végleges vagyommérleget, vagyoneleltárt nem készítették el, nem tették közzé.

Az átalakuló vállalkozások leginkább a kiutalás előtti áfa kiválasztás alkalmával kerülnek látókörbe. Kifejezetten ezen adózási csoport tekintetében felmerülő, jellemzőnek mondható adózási magatartást nem tapasztaltunk, a témakörbe tartozó vizsgálatok tapasztalatai az eddigi negyedévekhez képest nem változtak.

3. Kockázatos adózási kapcsolatokkal rendelkező adózók vizsgálata⁸

- a korábban az adóhatóság látókörébe került szándékos adóelkerülők, fantom cégek tulajdonosainak és képviselőinek érdekeltségi körébe tartozó, bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés keretében még nem ellenőrzött vállalkozásoknál elrendelt vizsgálatok eredményei

Az ellenőrzési szakterületen a 2012. év II. negyedévében is több olyan szándékos adóelkerülő társaság vizsgálata zárult le, illetve van folyamatban, amelyeknek tulajdonosi köre illetve képviselői azonosak. Az ellenőrzések egy része célzott kiválasztás, másik része pedig egyéb revíziók során került a látókörbe.

Ellenőrzés során megállapításra került, hogy a vizsgálat alá vont társaságok nagy élőmunka igényű tevékenységet folytattak a vizsgált időszakban, azonban a munkavállalókat vagy be sem jelentették, vagy bejelentették ugyan, de a személyi jövedelemadó és járulék bevallási kötelezettségüket nem teljesítették. Az adóelkerülés teljessé tétele érdekében bevallásaikban fizetendő általános forgalmi adójukat és adózás előtti eredményeiket „alvállalkozói költségekkel” csökkentették.

Alvállalkozók közreműködésére – iratanyag hiányában – a revíziók bizonyítékot nem tártak fel, a számlavezető pénzügyi intézetek adatszolgáltatásai szerint a bankszámlákra érkező utalásokat a képviselők az utalás másnapján készpénzben felvették. A képviselők nyilatkozattételi kötelezettségüknek nem tettek eleget, rendőri elővezetésük is eredménytelen volt. Mindezek alapján a revíziók megállapították, hogy az adózók által kibocsátott számlák fiktívek, a levonásba helyezett általános forgalmi adót pedig megállapították adózók terhére.

Tekintettel arra, hogy magánszemélyek milliárdos nagyságrendben vett fel készpénzt a társaságok bankszámlájáról, ezért velük szemben – kockázatelemzésüket követően – személyi jövedelemadó vizsgálat lett kezdeményezve.

- az azonos székhellyel, tulajdonosi körrel, ügyvezetővel rendelkező, egymással vagy kiemelten kockázatos külföldi adózókkal üzleti kapcsolatban álló vállalkozások vizsgálatának tapasztalatai

Elsősorban a fiktív számla kibocsátásában jeleskedő, láncolatokat felépítő társaságok vizsgálatánál kerül feltárára a székhely, ügyvezető, illetve egyéb közreműködői azonosság. Ezen adózók ellenőrzései során a láncolat alján elhelyezkedő társaságoknál jellemző az elérhetetlenség, illetve az adózási együttműködés hiánya.

Az azonosságokkal rendelkező adózók másik részénél lefolytatott ellenőrzések során, bár effektív fiktív számlák kibocsátása és igénybevétele nem kerül feltárára, gyakori az egymás közötti – adóoptimalizálásra törekvő – adójogilag kifogásolható ügylet.

⁸ Fejezet készítője: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

A székhelyszolgáltatást nyújtó gazdasági társaságok száma az elmúlt néhány évben jelentősen megnövekedett és a tevékenységük jellemzően a KMRAFI területére koncentrálódik. Ezért munkacsoport került kialakításra, amely az ellenőrzési irányokat, célcsoportokat határozta meg.

A kérdéskör komplex kezelése érdekében szükségessé vált a szemléletváltás (desk audit módszer alkalmazása; az ilyen irányú szolgáltatásokban közvetlenül vagy közvetve résztvevő személyek kapcsán), amely egyik végső célja a büntethetőség irányába történő vizsgálódás, és büntető feljelentés megtétele. Ennek keretében a vizsgálatok elrendelése, lefolytatása, az ügybe vont személyek körének kibővítése, adatlapok alkalmazása, módszerek meghatározása vált indokolttá.

A kockázatkezelés és ellenőrzésre történő kiválasztás során rendező elv volt, hogy a gazdasági társaságok ne kizárólag belföldi magánszemély tulajdonossal / képviselővel rendelkezzenek.

Az elvégzett kockázatkezelés fő célja olyan gazdasági társaságok kiválasztása és ellenőrzésre történő átadása volt, melyekben a közreműködő személyek tevékenysége vélhetően megalapozza a mögöttes felelősséget, akár büntető jogi értelemben is.

A székhely szolgáltatókkal kapcsolatos tapasztalatok az alábbiakban foglalhatók össze:

A székhely szolgáltató társaságok és a velük szerződést kötő, székhely-szolgáltatást igénybevevő gazdasági társaságok az esetek egy részében közvetett kapcsolatban állnak egymással. Ezen társaságok bevallásaikat rendszerint benyújtják, együttműködő készségük is megfelelő az adóhatósággal.

A székhelyszolgáltatást igénybevevő, kiemelten kockázatos tevékenységet folytató (gabonakereskedéssel, számítástechnikával foglalkozó, stb.) gazdasági társaságok jelentős adóhátralékot generálnak, és az adott címen nem elérhetőek.

A revízió a külföldi illetőségű magánszemély tulajdonában lévő társaságoknál az ellenőrzést nem tudta megkezdeni, mivel nem volt érvényesen bejegyzett vezető tisztségviselő, továbbá a külföldi illetőségű képviselő sem volt a revízió számára elérhető.

Az új típusú vizsgálat lefolytatás keretében az egyes gazdasági társaságokhoz kapcsolódó tranzakciókban ügyvédként közreműködő magánszemélyek ellenőrzés alá vonása is indokolt. Gazdasági társaságok értékesítése megalapozhatja az ügyvédek mögöttes felelősségét, akár büntető jogi értelemben is (pl.: intellektuális közokirat hamisítás bűnszegédi alakzata).

Az eladáskor már jelentős hátralékkal rendelkező gazdasági társaságok esetében a korábbi tulajdonosok mögöttes felelősségét érvényesíteni kell a fennálló tartozás erejéig.

Néhány esetben a székhely szolgáltatási szerződések egy független magánszemély közbenjárásával készültek. A gazdasági társaságok képviselőivel a magánszemély az ügyvédi irodában találkozott, ahol felajánlotta a bérelt irodáját székhelynek, illetve egyéb közvetítő, segítő szolgáltatásait a külföldi magánszemély cégügyeivel kapcsolatban.

A revíziók a külföldi magánszemélyek, volt cégtulajdonosok további nyilatkoztatásával folytatódnak.

A székhely szolgáltatókkal kapcsolatos részletes jelentést a 1. számú melléklet tartalmazza.

• **az azonos tulajdonosi körhöz tartozó megszűnő, átalakuló társaságok és jogutódjaik vizsgálatának eredményei**

A társigazgatóság rendszeresen továbbítja az ETKF részére azon magánszemélyek és gazdasági társaságaik adatait, akik kapcsolatba kerültek az „ jelenséggént” elhíresült cégfantomizálással. Eerre vonatkozóan nyilvántartó rendszer került bevezetésre, melyben jelenleg 127 magánszemély, valamint 306 db kapcsolódó gazdasági társaság található.

A jelentési időszakban 112 db gazdasági társaság került megküldésre a Büntető Ügyek Osztálya felé, valamint továbbításra kerültek a kapcsolódó társaságok vonatkozásában végzett ellenőrzések során tett megállapítások, jegyzőkönyvek.

- a csőd-, felszámolási vagy kénysztörlesztési eljárással megszűnő társaságok tulajdonosi köre által alapított új társaságok

A jelentési időszakban az Adó Főigazgatóság felszámolási és ellenőrzési koordinációs főosztályai között folyt egyeztetés alapján a felszámolások során felmerülő, magánszemélyek ellenőrzése során hasznosítható információk rendszeresen átadásra kerülnek az ellenőrzési szakterület részére.

A jelentési időszakban vizsgálat alá vonásra került csődeljárás alatt lévő vállalkozásból kivált két új társaság. Megállapítást nyert, hogy a kiválás célja a jogelőd korábbi nevével megegyező nevű cég létrehozása volt, mivel ez törvényes keretek között történt, a revízió megállapítást nem tett.

A Kft-t mint azonos tulajdonosi körrel létrejött vállalkozást, az alakulástól számított 30 napon belül egy magánszemély részére értékesítették. A kiválás során csak követelések, pénzeszközök illetve törzstőke átadására került sor. A vállalkozás a vizsgált időszakban temetkezési szolgáltatás, illetve temetkezést kiegészítő szolgáltatás nyújtásával foglalkozott. Egy vevő partnere volt, mely vállalkozás az új tulajdonos érdekeltségébe tartozik. A vállalkozás a vizsgált időszakban tárgyi eszközökkel nem rendelkezett, a szerződésben vállalt feladatokat saját munkaerővel látta el. Adózónak az indulás első hónapjában 98 bejelentett alkalmazottja volt, akik korábban a Zrt.-nél voltak foglalkoztatva. Az állományi létszám a vizsgált időszak többi részében is meghaladta a 90 főt. A társaság adófolyószámlája 2012. május 07-i állapot szerint 27 491 ezer Ft tartozást mutatott, melyből általános forgalmi adónemben a tartozás 15 104 ezer Ft volt.

A másik Kft a kiválást követően, a 4. hónap elején átalakulással megszűnt. A jogutód egy másik Zrt. lett, melynek cégneve a Zrt. korábbi elnevezésével megegyező.

A vállalkozás a vizsgált időszakban üzletviteli tanácsadással foglalkozott, alkalmazottja nem volt, tárgyi eszközökkel nem rendelkezett. A vállalkozás a Zrt.-ből való kiváláskor adott kölcsönöket és törzstőkéket (készpénz) vett át. A társaság a vizsgált időszakban összesen egy darab számlát bocsátott ki egy Kft részére. A számla pénzügyi rendezésére 2011.12.05-én készpénzcs fizetéssel került sor.

4. Általános forgalmi adó vizsgálatok tapasztalatai⁹

- kiutalás előtti ellenőrzések eredményei

Tekintettel az idei évben bevezetett „22. Kiutalás előtti ÁFA adóncm ellenőrzések száma” mutatóra, a beszámolási időszakban több kisebb összegű visszaigénylés vizsgálatának elrendelésére került sor, amely a tapasztalatok alapján eredményesnek mondható. A kisösszegű bevallások ellenőrzése az esetek többségében utólagos adóncm vizsgálatba fordult át, és megállapítással fog zárulni, illetve zárult. A kisebb összegű visszaigénylést tartalmazó bevallások ellenőrzésekor jellemző, hogy adózó még az ellenőrzés megkezdése előtt önellenőrzést nyújt be. Jellemző a kis összegű visszaigénylést tartalmazó bevallásokra, hogy bár adózó aktív gazdasági tevékenységet folytat, azonban 2-3 év, vagy még korábbi időszakokról görget következő időszakra átvihető követelést, és hogy a kis összegű visszaigénylést tartalmazó bevallásokban adózó értékesítését terhelő áfa összege minimálisan haladja meg a beszerzést terhelő áfa összegét.

A kiutalás előtti ellenőrzések során jelentkezik nehézségként, hogy a visszaigényelt adó összege vagy annak egy része ténylegesen a korábbi bevallásokban következő időszakra átvihető követelésként feltüntetett összegek görgetéséből adódik. Emiatt gyakorta előfordul,

⁹ Fejezet készítője: [redacted] Tel.: [redacted]

hogy egy kiutalás előtti ellenőrzés elvégzéséhez szükséges a megelőző időszakok ellenőrzése is, mely további vizsgálati darabszámot generál.

Általános tapasztalat, hogy a bevallásokon az adózók nem kérték a 45 napos kiutalási határidőt, így automatikusan a 75 napos kiutalási határidő vonatkozott rájuk, amely kedvezőbb az adóhatóság számára, mert több idő fordítható az ellenőrzésre, megalapozottabb az áttérés az adónem vizsgálatra. Különösen gyakori az önellenőrzés keretében kötelezettségsökkenést valló bevallások során jelentkező azon tendencia, hogy a vizsgálathoz nem áll iratanyag a revízió rendelkezésére. A kiutalás előtti ellenőrzések kb. 80 %-a fiktív számlázást állapít meg. A láncértékesítések felgöngyöltése során a tevékenységi láncolat csúcsán elhelyezkedő adózónál még fellelhetők a szükséges tárgyi (áru, raktár, gépjárművek) és személyi feltételek, viszont a társaságok beszállítói már sem raktárral, sem raktárkészlettel, sem az adott gazdasági tevékenység folytatásához szükséges tárgyi eszközökkel és személyi feltételekkel nem rendelkeznek. A számlázások alapján a kereskedelmi láncolat valamennyi ágán 3-5, esetenként 6-7 partneren keresztül jutott el az áru az adózóhoz, jellemzően minimális haszonkulcs alkalmazása mellett.

A 2007. évi Áfa tv. 124. § (2) bekezdés a) pontja korlátozta a személygépkocsi bérbevételéhez kapcsolódó levonási jogot, amelyet 2012. január 1-vel hatályon kívül helyezett a 2011. évi CLVI. tv. Az Áfa tv. 124. § (1) bekezdés d) pontja bizonyos kivételektől eltekintve, továbbra sem engedi levonásba helyezni a személygépkocsi beszerzését terhelő, előzetesen felszámított adót. Mindezekre tekintettel a Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság illetékességi területén két adózó esetében a nyílt végű lízingkonstrukció alkalmazásával kapcsolatban adatgyűjtésre irányuló ellenőrzések lefolytatása került elrendelésre 2012. I. félévre vonatkozóan. Az eredményről várhatóan a következő negyedéves jelentés folyamán tudunk beszámolni.

A kiutalás előtti ellenőrzések keretében egyre többször kerül alkalmazásra a részutalás intézménye, azonban ez még nem vált rutinszerűvé. Ennek az oka, hogy 2012 áprilisáig nem volt használható a 17R nevű bizonylat, valamint a 17R bizonylat rögzítése során a negyedévben több esetben problémát jelentett az is, hogy a rendszer kizárólag a célvizsgálatot érzékeli, az adónem vizsgálatot nem, ugyanakkor a részkiutalás alapfeltétele, hogy az adott társaságnál adónem vizsgálat legyen folyamatban. Bár az ISZJ-n történő bejelentés hatására az akadály minden esetben elhárult, azonban a probléma tartós fennállása jelentősen nehezíti a részkiutalások teljesítését, figyelembe véve a kiutalási határidőt és azt a tényt, hogy minden esetben hibabejelentést kell tenni.

Egyéni vállalkozóknál lefolytatott kiutalás előtti általános forgalmi adó ellenőrzéseknél több esetben fordult elő, hogy nem a vállalkozói tevékenységhez kapcsolódó költségnyilvántartások kerültek elszámolásra. Az ingatlan bérbeadással foglalkozó vállalkozókra jellemző, hogy a saját lakásuk teljes felújítási költségének áfa tartalmát állítják be bevallásaikba levonható adóként. Mivel az egyéni vállalkozók nyilvántartásaikat az egyszeres könyvvizetés szabályai szerint és ezáltal pénzforgalmi szemléletben vezetik, előfordul, hogy nem veszik figyelembe az Áfa tv. 61. § (3) bekezdésében foglalt halasztási határidőt. Emiatt a 45 napon túli, még ki nem egyenlített bevételi számláikat nem szerepeltetik a bevallásban. Típushiba, hogy az adózók egy-egy bevételi számlát elfelejtenek feltüntetni a könyvelésben, és így a bevallásban is. Előzőeken kívül könyvelési hibákból (dupla könyvelés, számelírás) is adódnak megállapítások. Több esetben előfordult, hogy az áfa-analitika nem egyezett a bevallással, egyes esetekben még a könyveléssel sem.

A kiutalás előtti ellenőrzések során általános tapasztalat, hogy a bevallások utólagos ellenőrzésére történő áttéréssel érintett társaságoknál egy-cgy gazdasági esemény, számla kerül kifogásolásra, esetenként a visszaigényelt összeg nem jelentős hányadként.

Érdekes esetként említhető, amikor egy külföldi adózó kizárólagos magyar disztribútort vonta ellenőrzés alá az adóhatóság. A külföldi adózó egy Magyarországon megtartott autótechnikai szakmai kiállításához nyújtott pénzügyi támogatást, amelyen azonban a magyar cég egyik magyar kereskedő partnere vett részt. A vizsgált magyar disztribútor a részvételi költséghez való hozzájárulásról kiállította a számlát a külföldi társaságnak áfa felszámítása nélkül, mivel azonban az autótechnikai kiállítás Magyarországon került megrendezésre, a számlát a magyar teljesítési helyre tekintettel (Áfa tv. 42. §) áfa felszámításával kellett volna kiállítani ([REDACTED]).

- **fiktív számlákat kibocsátó „számlagyárak” felszámolása, körbeszámlázásos ügyletek és az értékesítési láncolatok felderítése, az előzőekhez kapcsolódóan a NAV büntügyi szakterületével, valamint az áfa csalások felderítésével foglalkozó nemzetközi szervezetekkel történő együttműködés hatékonysága**

A fiktív számlákat kibocsátó „számlagyárak” felszámolása, körbeszámlázásos ügyletek és az értékesítési láncolatok felderítése kapcsán végzett vizsgálatok alapján általánosságban elmondható, hogy nem csökkent a számlázási láncolatok megvalósítását célzó adózói kedv, sőt a 27 %-os áfa-mérték miatt tovább nőtt, különösen az országhatáron kívüli (közösségi és/vagy harmadik országbeli pl. oroszországi) adóalanyok bevonásával végzett fiktív ügyletek tekintetében. A termékkör szempontjából elmondható, hogy nincs preferált termékkör, bármely termékkört érinthetnek fiktív ügyletek. Az azonos tevékenységi körök között zajló ügyletek között a cukor, műszaki termékek mellett éppúgy megjelennek a PET palack-, élőállat-, félsertés-kereskedelmi tevékenységek is. A fiktív számla-felhasználás nemcsak láncolatokban jelenik meg, hanem egyéb, közvetlen beszállítói kapcsolatokban is. A jelentősebb értékű fiktív ügyleteknél a láncolat hosszabb, több résztvevőt is érint, a végén nem létező, elérhetetlen adózóval. A befogadott számlák mennyiségét lényegesen meghaladja a kibocsátott számlák mennyisége, melyek mind a vevőket, mind a számlázott tevékenységeket, mind a feltüntetett összegeket tekintve rendkívül változatosak. A „számlagyárak” felszámolását pont ez utóbbi ismerv teszi rendkívül időigényessé, hiszen nem elég a levonásba helyezett általános forgalmi adó alapjául szolgáló számláról kimondani annak hiteltelenségét, azt meg kell állapítani a vevői számlákra is, hogy a „számlagyár” tevékenységét felhasználó adózónál is megállapítható legyen az adókikerülő magatartás és annak jogkövetkezményei.

Folyamatban van egy takarmánykukorica kereskedelmével kapcsolatos vizsgálat ([REDACTED]), amelyben az adózó által becsatolt dokumentumok alapján megállapításra került, hogy adózó az árut négy társaságtól szerezte be, az értékesítések német partner felé, a leszállítások román partner felé történtek. A rendelkezésre álló információk alapján a számlázási láncolat végén szereplő társaság ugyanazt a gabonát vásárolta meg, amit fél évvel korábban a vizsgálatot érintett adózó részére értékesített. A vizsgálatokról havi rendszerességgel külön jelentés is készül.

Egy adózó általános forgalmi adó visszaigénylésének ellenőrzésével ([REDACTED]) összefüggésben, kapcsolódó vizsgálatok keretében az adóhatóság látókörébe került egy kiterjedt, a személy- és vagyonvédelem területét érintő hálózat. A számlázási láncolat eddig ismert valamennyi társaságánál ellenőrzés van folyamatban 2010. és 2011. évek vonatkozásában. Az eddig rendelkezésre álló információk alapján megállapítható, hogy a számlázási láncolatban résztvevők együttműködve jelentős költségvetési csalássorozatot valósítanak meg. A számlázási láncolat alján található cégek vagy nem is tesznek eleget általános forgalmi adó bevallási kötelezettségüknek, vagy bevallásaik szerint adóminimalizáló tevékenységet mutatnak. Ezen társaságokban közös továbbá, hogy a cég képviselőjére jogosult vezető tisztségviselők olyan külföldi állampolgárok, akik adóhatósági eszközökkel elérhetetlennek bizonyultak. A láncban résztvevő tagok fiktív számlák befogadásával, szisztematikusan kerülnek ki adókötelezettségeik teljesítését oly módon, hogy jogellenes, több adónemet érintő magatartásukat alvállalkozók láncolata mögé rejtik. A vizsgált adózóról a büntügyi jelzés kezdeményezése megtörtént, illetve a vizsgálatok lezárását követően az adózónál büntető feljelentésre került sor.

Egy másik adóalanynál jelentős mennyiségű igazolatlan eredetű acéltermék-kereskedelemre derült fény ([REDACTED]). A szállítópартnernek vagy nem nyújtottak be áfa-bevallást, vagy a vizsgált időszakra

benyújtott bevallásaikban nem szerepeltették az adózó felé kibocsátott számlák nagy összegű áfa-tartalmát, továbbá egyes partnerek a folyamatban lévő ellenőrzés során iratanyagot nem bocsátottak a revízió rendelkezésére, azonban a szállító partnereket nyilvántartó bankok által megküldött bankkivonatokon jelentős összegű forgalom szerepelt, illetve több partner a vizsgált időszakban felszámolás, illetve végelszámolás alatt állt. A láncban résztvevő több társaságnak ugyanaz a személy az ügyvezetője. A vizsgálat jelenlegi állása során fennáll a gyanú, hogy adózó nagy összegű fiktív számlák befogadásával éri el a jelentős összegű visszaigénylő pozícióját. Az adózónál már a folyamatban lévő vizsgálatok során büntügyi jelzést kezdeményezett az adóigazgatóság, illetve a vizsgálatok lezárását követően büntető feljelentést tesz.

A beszámolási időszakban két – egy 1-es és egy 2-es kategóriás – társaságnál is tapasztalható volt, hogy azonos elven működő családi láncolat haszonhúzó tagjai. Nyereségük az ügyleteken a pozitív elszámolandó adójuk csökkentésével keletkezett. Lényeges körülmény, hogy törvényes, bejelentett tevékenységi körből származó, profitot termelő gazdasági tevékenységük mellett számítástechnikai eszközök adásvételével kapcsolatos – sokszereplős láncolat felhasználásával működő – fiktív számla-befogadók. A levonható adó visszaigényelhetővé tétele érdekében mindketten egy további, eltérő tagállamú társaság részére színelnek adómentes értékesítést. A feltártak azért bírnak kiemelt jelentőséggel, mert a kiutalás előtti vizsgálatok körében ezen adózói körnél a korábbi ellenőrzések során nem volt tapasztalható ilyen nagyságrendű és jellegű jogsértés. ()

Volt olyan eset is, amikor az adózó textilárut szerzett be termékimport útján egy Seychelles-szigeteki offshore cégtől, amely után a vámot, termékimportot terhelő áfát megfizette, levonásba helyezte, majd magyar társaságok részére értékesítette, ezért adójogi szempontból az ügylet elfogadásra került. Azonban szükséges lenne a vámszakmai szervek figyelmének felhívása az állítólagosan offshore helyszínekről érkező áruk tételes vámvizsgálatára. A konstrukció lényege, hogy egy offshore státuszú társaság közbeiktatásával, a vámteher és az import-áfa megfizetésével (amely egyben levonható is, tehát csak a vám a tényleges költség), adminisztratív vámvizsgálat alapján igazoltan importált áru kerül továbbértékesítésre ().

Az ETKF az előző negyedévben szűrést végzett azon társaságokra vonatkozóan, akik a **REVP rendszerben vélhetően fiktív számla kibocsátó és/vagy befogadó** okkal vizsgálati javaslatra kerültek feladásra. A kiválasztási feltételeknek megfelelően az I. negyedévben 76 adózó került átadásra az illetékes adóigazgatóságok részére. Jelenleg 25 vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra került, 2 ellenőrzés 41 680 eFt adókülönbséget megállapítással zárult, 14 vizsgálat folyamatban van, valamint egy esetében az adózó elérhetetlensége miatt a vizsgálat meghíúsult. Az egyik megállapítással zárult esetben az adózó alvállalkozója adóminimalizáló körbe tartozik, aki őrző-védő tevékenységet folytat.

• **Ellenőrzési elrendelések () alapján**

Az elmúlt időszakban () akció keretében szerzett adatokat felhasználva 7 esetben került sor utólagos vizsgálatok elrendelésére. Ezen ellenőrzések alá vont társaságoknál több esetben megállapításra került, hogy a beszerzett termékek olyan kereskedelmi láncolatokon keresztül érkeznek az áruházakba, melyek végén az adóhatóság által elérhetetlen vállalkozások álltak. Az elérhetetlen vállalkozások értékesítési láncolatokon belüli tevékenysége a beszerzett termékek eredetére vonatkozó vizsgálat megakadályozására, az általános forgalmi adó megfizetésének elmulasztásával piaci árelőny elérésére, valamint az illegálisan, bizonylat nélkül beszerzett termékek legalizálására irányult.

Bevállások utólagos vizsgálatára irányuló általános forgalmi adó ellenőrzés kezdeményezésére került sor egy, () akcióban vizsgált Kft. fő (és tulajdonképpen szinte egyetlen) beszállítójánál (adószám: ()) 2011. IV. negyedévre vonatkozóan. A Kft. a beszállító közbeiktatásával szerez be rizst Görögországból, ahol egy olasz cég telephelye található. Felmerült a fiktív számlázás gyanúja, egyelőre az iratanyag teljes körű beszerzése van folyamatban. A Kft. ()-ben működik, csak a székhelye van (). A beszállító cég bevállásokat ad be (a vizsgált időszakra is), azonban megalkulásától kezdve mintegy 100 millió Ft-os adóhátralékot halmozott fel áfa adónemben. A Kft. adóminimalizálónak tűnik. Érdemi eredmény csak a vizsgálat lefolytatása után várható ().

() akciót követően vizsgált további társaságok 2011. év III-IV. negyedéveiben jelentős összegű értékesítést és beszerzést vallottak a 1165-ös típusú bevallásaikban, valamint

az egyik adózónak a VIES kontrolladatai alapján volt közösségi beszerzése, de bevallásában ezen jogcímen adókötelezettséget nem vallott. Iratanyagot egyik társaság sem bocsátott a revízió rendelkezésére. A bevallások utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés ezen társaságok esetében is elrendelésre került.

• **a bevallásaiban sorozatosan nagy forgalmat és a bevételhez igazodó nagyságú kiadásokat szerepeltető (adóminimalizáló) adózók ellenőrzésének eredményei**

A tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen adóminimalizáló feltétellel kiválasztott adózók ellenőrzése során nagy az adónemvizsgálatokká való átfordulás aránya. Ebben az adózói körben szükséges a gazdasági kapcsolatok részletekbe menő vizsgálata, ez indokolja a kapcsolódó vizsgálatok elrendelését. Megjegyzendő, hogy az utólagos vizsgálatok általában behajthatatlan adóhiányokat eredményeznek.

Az adóminimalizáló társaságok közül a „számlagyárként” funkcionálók – a negyedéves tapasztalatok szerint – leginkább üzletviteli tanácsadásról, marketing tevékenységről, gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatásnyújtásról, valamint az egyenes adózás szabályai szerint építőipari szolgáltatásról állítanak ki fiktív számlákat. Ezen adóminimalizáló számlakibocsátókra jellemző, hogy a számlákat nem egy körbe tartozó társaságok felé bocsátják ki, hanem olyan adózók felé, amelyek egymástól teljesen független gazdasági szereplők.

Azon adóminimalizáló adóalanyok esetében, akik a kiutalás előtti áfa ellenőrzés területén csak mint számlakibocsátók kerülnek vizsgálat alá, az Árt-nak a kézbesítésre vonatkozó jogszabályváltozásai eredményezik azt, hogy gyakorlatilag elérhetetlen adózó esetében is tehet az adóhatóság adó-megállapítást, minthogy az ellenőrzésről szóló értesítés „címzett ismeretlen helyre költözött” jelzéssel történő visszaérkezésével is megkezdettnek minősül az ellenőrzés. Az előbbi azért is bír nagy jelentőséggel, mert gyakran tapasztalható, hogy a számlakibocsátó cég „missing trader” pozícióban van.

Az adóminimalizáló adózók egyik jellemzője, hogy nemzetközi tevékenységet folytató, zömében külföldi érdekeltségű, illetve nemzetközi adótervezéssel élő külföldi vállalatcsoportok tagjaihoz tartoznak. Kizárólag Közösségen belüli, illetve harmadik országból származó beszerzéseik, valamint az Áfa tv. területi hatályán kívüli, illetve Közösségen belüli adómentes értékesítéseik vannak. Előfordul, hogy nemzetközi vállalatcsoportok helyeznek ki vagyonelemeket (pl. immateriális javak: védjegy, márkanév, stb.) magyar vállalkozásokhoz, és a kapcsolódó szabályozás révén optimalizálják adókötelezettségüket. Esetenként a termékek be sem léptek az országba (reexport), például a külföldi beszerzést követően egy nemzetközi logisztikai központból kerül továbbításra az egyébként nem pontosan meghatározható áru, kizárólagosan a külföldi ügyvezető ügyintézésében. Az adózók másik csoportjába a csalárd szándékkal adóminimalizáló magatartásra utaló bevallásokat benyújtó adózók tartoznak, ezen adózók között általános jelenség a fantomizálódás, illetve az együttműködés, iratanyag hiánya, ami esetenként többszáz milliós megállapítást eredményez. Az úgynevezett adóminimalizáló adózók ellenőrzésére jellemzően a számlaláncolatok vizsgálatánál kerül sor, figyelemmel arra a körülményre, hogy a láncolat egyik tagja sem vall jelentős összegű befizetendő adót. Legtöbbször megállapításra kerül, hogy ezen társaságok valós gazdasági tevékenység végzése nélkül a bevallásaikban valótlan adatokat tüntetnek fel.

Az elévülési szabályok változásával kapcsolatos megállapítás született azon adózó ügyében (), aki 2010. III. negyedévi bevallásában előző időszakról beszámítható csökkentő tételt vallott, és az összeg jelentős része 2001. évi göngyöltésből származik, sem az adózó képviselője, sem a tulajdonosok nem tudták a bevallásokat alátámasztó iratanyagot a revízióknak bemutatni. Tekintettel arra, hogy a 2007. december 31-ig keletkezett negatív előjeli elszámolandó adó megállapítására a régi Áfa

törvény rendelkezéseit kell alkalmazni, amely alapján az adóalany elévülési időn belül számolhatta el az előző időszakai negatív előjeltű elszámolandó adót, vagyis a 2001. évet érintő beszámítható csökkentő tétel 2007. december 31-én elévült, ezért a revízió a 2001. évben vallott göngyöltített tételre vonatkozóan elévülést állapított meg. A 2008. évi 61. hatályos Áfa törvény nem tartalmaz elévülésre vonatkozó előírást, ez alapján a 2001. év IV. negyedévtől göngyöltített levonható áfa tételek 2013. december 31-ig nem évülnek el, viszont az adóhatóság ezeket a tételeket azért nem fogadta el előző időszakról áthozott követelésként, mert az adózó a bevallás adatait nem tudta alátámasztani bizonylatokkal.

- **azon vállalkozások ellenőrzésének eredményei, amelyeknél túlnyomórészt transzfer szerepkör mutatkozik az EU tagországok vállalkozásaival folytatott kereskedelemben, melyhez összegében és a forgalomhoz képest jelentős VIES eltérés párosul**

Az ETKF az általa irányított áfa-munkacsoport javaslata alapján kiválasztást végzett azon adózók körében, akik közösségi beszerzést végeztek, de alacsony összegű értékesítést bonyolítottak le, és jellemzően adóminimalizáló magatartásúak. Az illetékes adóigazgatóságok részére 62 adózó került átadásra, melyből eddig 33 esetben a vizsgálatok megállapítás nélkül lezárásra kerültek, 1 vizsgálat 30 eFt mulasztási bírsággal zárult, valamint 18 ellenőrzés jelenleg folyamatban van.

Kifejezetten nagy összegű VIES- eltéréssel kiválasztott adózók vizsgálata során gyakran tapasztalható, hogy a jelentős VIES- eltérés abból adódik, hogy a magyar adózó a külföldi partner részére szolgáltatásnyújtásról kiállított számláját az összesítő jelentésben szerepelteti, ám a Közösségen belül teljesített szolgáltatásokra vonatkozóan sok tagállamból nem érkezik információ.

Az adóelkerülésre specializálódott adózók körében elterjedt, hogy nem egy szállítótól értékesítenek, hanem akár 10 partnere is van adózónak egy időszakban, amelyhez közel ennyi közösségi vevő is tartozhat, megnehezítve ezzel az ügyletek megfelelő feltárását.

Az ellenőrzési szakterület látókörébe került egy olyan társaság is, amely a 2010. III. negyedévet érintő időszakra nem nyújtotta be az Európai Közösség területéről történő beszerzéseket tartalmazó nyilatkozatokat, viszont a tagállami kontrolladatok alapján a vizsgált időszakban történt nagy értékű beszerzés. Az adózó nem bocsátott iratanyagot az ellenőrzés rendelkezésére, a volt képviselő nyilatkozata alapján az áfa-bevallások azért nem tartalmazzák a közösségi beszerzéseket, mert a vizsgált időszaki képviselő, aki a cég ügyeit teljes körűen intézte, elhunyt. Tudomása szerint a közösségi beszerzések esetében azonnal megtörtént az értékesítés szinte azonos értékben. A külföldi adóhatóság megkeresésre adott válasza alapján az eladó egy szlovák társaság magyar ügyvezetővel, amely nagykereskedelmi tevékenységet végez, viszont a székhelyén nem található, nem működik együtt az adóhatósággal, vélhetően fiktív közösségi ügyletekben vesz részt. A revízió megállapítása szerint az adózó részéről közösségi termékbeszerzések történtek, viszont ezen ügyletek után az adózó a bevallási és adófizetési kötelezettségének nem tett eleget, és így az áfa adóalapját nem teljes körűen szerepeltette a vizsgált időszakra vonatkozó bevallásokban. A vizsgálat ideje alatt végelszámolás alá került adózó végelszámolója nem bocsátotta rendelkezésre a vizsgált időszakra vonatkozó bevallás alapjául szolgáló számlákat, ezért az adózó által bevallott adót nem fogadta el a revízió, mert az adózó nem rendelkezett a levonás tárgyi feltételeivel, és a közösségi ügyletek vonatkozásában sem nyílt meg az adólevonási jog [REDACTED].

Általánosságban elmondható, hogy a külföldi adóhatóságok a gazdasági esemény részleteire vonatkozóan nem szolgáltatnak kellő mennyiségben információt, ami az adózó elérhetetlensége esetén jelentős mértékben megnehezíti az ellenőrzést, illetve annak eredményességét. Ezen vizsgálatok során segítséget jelentenének a kérelemben megadott további részletes adatok, amelyek révén az adózó esetleges elérhetetlensége esetén is lehetne további eljárási cselekményeket végezni. Az említett esetekben az ellenőrzés kénytelen úgynevezett viszont SCAC megkereséseket küldeni, amelyek azonban jelentős mértékben lassítják az ellenőrzés lefolytatását, mihamarabbi eredményes lezárását. A folyamatban lévő vizsgálatokat a határidő szempontjából sok esetben SCAC megkeresések miatt nyugszik,

amelyeknél az eddigi tapasztalatok szerint a válaszok megérkezéséig több hónap is eltelik. Egyes esetekben a válaszok már túlléptek az egyéves időtartamot.

Gyakori az időhúzó magatartás, az adózással kapcsolatos iratok részleges vagy teljes hiánya. Az adózóknál a tényállás teljes körű tisztázása érdekében szinte minden esetben szükség van az iratok pótlásának engedélyezésére, több esetben kapcsolódó vizsgálat elrendelésére. A vizsgálatok átfordulási aránya magas, és jelentős részük adózó nélkül (884 CT), tehát vélelmezett kézbesítéssel induló revízió. Ellenőrzési tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen esetek is a feketegazdaság erősödését jelzik, számos esetben már a számlázási láncolat második, harmadik tagja sem fellelhető. Véltetően az adóhatóság által elérhető adózók egy része tisztában van az általuk értékesített áruk ismeretlen eredetét illetően, azonban megkísérlik ezen beszerzéseket – az „üzletszerűen számlagyárakként működő” székhelyszolgáltatók által biztosított – fantomizálódott társaságokon keresztül kifizéríteni.

- **Áfa bevallást be nem nyújtó, 1 millió Ft feletti folyószámla-túlfizetéssel (104-es adónemen) rendelkező adózók listája**

Az ETKF szűrést végzett a 2011. évre áfa-bevallást be nem nyújtó, 104-es adónemen jelentős túlfizetéssel rendelkező, 2011. évben pénzforgalmat bonyolító társaságok körében, melyeknél vélelmezhető a működés ténye, valamint folyószámlájukon feltételezhetően nem valós túlfizetés mutatkozik. Az ellenőrzés eddigi tapasztalatai alapján eddig nem volt indokolt utólagos adónem ellenőrzést indítani. A lezárt esetek többségében a társaságoknak az áfa területi hatályán kívüli tevékenységből származott a bevételük. A többi ellenőrzés folyamataiban van.

- **közösségi beszerzés bevallásának elmulasztása és továbbértékesítésének eltitkolása, az Eurofisc állományban szereplő adózók vizsgálata**

Az ETKF a beszámolási időszakban elvégzett egyedi kockázatelemzéseket követően 23 esetben tett vizsgálati javaslatot az illetékes adóigazgatóságok részére az Eurofisc állományban szereplő, magas negatív VIES eltéréssel rendelkező adózók kapcsán. Az átadásokat követően a negyedév végéig 10 adózónál történt ellenőrzés elrendelése (egyes adókötelezettségek ellenőrzése: 9 db, adónem ellenőrzés: 1 db). A vizsgálatok jelenleg folyamatban vannak.

Az ellenőrzésekkel kapcsolatban továbbra is gyakran előforduló tapasztalat, hogy adózó képviselői nem jelennek meg az értesítésben megjelölt időpontokban, hanem egyéb elfoglaltságra, pl. külföldi tartózkodásra hivatkozással kérik az ellenőrzés későbbi időpontban történő megkezdését. Ezekben az esetekben az elhalasztásra irányuló kérelmet általában a kiküldött értesítésben személyes megjelenése megadott napon írja alá a képviselő, melyből kitűnik, hogy a beadvánnyal az ellenőrzés megkezdését kívánják nehezíteni.

- **a vám szakterület jelzése alapján csalás gyanús export-, importügyletek bonyolításával érintett adózók vizsgálata, export-, import ügyletek vizsgálati tapasztalatai**

A 2012. I. negyedéves jelentésben már említett, a NAV KH Kockázatkezelési és Kockázatelemzési Főosztály által „Oldtimer” áruosztályozása témakörben készített elemzése alapján, soron kívüli vizsgálat elrendelésére került sor annak gyanújával, hogy az adózók a gépjárműimportot eltitkolják. A folyamatban lévő vizsgálatok során az alábbiakat tapasztalta a revízió:

Egy autókereskedelmi kft. speciálisan oldtimer gépjárművek javítását, értékesítését végzi. A székhelyen autójavító műhellyel, autószalonnal, gépkocsik tárolására alkalmas bérelt területekkel, raktárral

rendelkezik. A telephelyet az adózóval megegyező székhelyű és tulajdonosi körű társaságtól bérlik. A gépjárműveket főként az USA-ból szerzik be ún. „bázis autóként”, amihez felkutatják az eredeti alkatrészeket, és a teljes körű javítás, fényezés után internetes hirdetés útján, autó kiállításokon, a szalonon keresztül, vagy egyéni érdeklődők részére értékesítik. A revízió megállapításai szerint a társaság vizsgált időszakbeli beszerzései az adóalanyiságát eredményező tevékenység érdekében történtek, a teljesítések megfelelően dokumentáltak, a levonhatóság személyi és tárgyi feltételei tekintetében az Áfa tv. 119-127 §-aiban foglaltaknak megfelelően járt el. A benyújtott bevallások alapján a főbb beszerzések alkatrészvásárlásokból és bérleti díj-fizetésekből állnak ().

Egy másik adózó ellenőrzése során megállapításra került, hogy a revíziónak bemutatott dokumentumok, valamint az ügyletben résztvevő személyek nyilatkozatai alapján a gépjárművet egy kft. megvásárolta az adózó megbízásából, amelyet ezt követően értékesítette adózó részére úgy, hogy a gépjárművet az Egyesült Államok területéről Hollandián keresztül fuvarozták a megbízott társaság magyarországi székhelyére, ahol adózónak átadásra került. A revízió álláspontja szerint a megbízott kft. tévesen értelmezte az irányadó anyagi jogszabályokat akkor, amikor az értékesítésre általános forgalmi adót nem számított fel, mivel ezt csak akkor tehetné volna meg, ha az értékesítése teljesíti az Áfa tv. 25. §-ában a termékértékesítések teljesítési helyére vonatkozó, általános szabályok szerinti feltételeket. A revízió álláspontja szerint arra való hivatkozással, hogy a számla kiállításakor a gépjármű még nem volt a Közösség területén, nem lehet az általános szabályokat alkalmazni, mivel már a megrendeléskor tudott volt, hogy a gépjármű Magyarországra történő szállítása az értékesítés következményeként meg fog történni. A bemutatott dokumentumok – amelyek egy része csak idegen nyelven áll a revízió rendelkezésére – további vizsgálata, továbbá szükség esetén a tényállás nemzetközi jogsegély (SCAC megkeresés) útján történő tisztázása szükséges ahhoz, hogy a holland illetékességű társaság, – amely a vizsgált adózó felé tárgyidőszaki összesítő nyilatkozatában közösségen belüli termékértékesítést vallott – ügyletben betöltött szerepét pontosan tisztázni lehessen ().

- **a vállalkozások kapcsolatrendszerén, számlázási láncolatán, érdekmegosztásán alapuló szervezett csalásban való részvétel gyanújával érintett adózók ellenőrzésének tapasztalatai**

A fenti körben feltárt csalások jellemzően a következő módon kerülnek a revízió látókörébe: az adóellenőr kapcsolódó vizsgálatokat folytat le a vizsgált adózó partnereinél, illetve a partnerekkel kapcsolatban álló társaságoknál. Az ellenőrzések során megállapításra kerül, hogy azok sem raktárral, sem raktárkészlettel, sem a tevékenységhez szükséges tárgyi és személyi feltételekkel nem rendelkeztek, képviselőiken keresztül elérhetetlenek, székhelyeiken és telephelyeiken soha nem működtek.

A társaságok egy része továbbá jelentős összegű értékesítései mellett szinte ugyanakkora összegű beszerzéseket tüntet fel az áfa-bevallásban, a valós adóáthárítás látszatát a számlázási láncolatok kialakításával próbálják megteremteni, viszont az áfa-fizetési kötelezettséget a kifogásolt ügyletek vonatkozásában gyakorlatilag nem keletkeztet egyik társaságnál sem.

A láncolatban szerepeltetett áru eredete és megléte egyáltalán nem bizonyítható, mivel a beszerzési lánc végén „fantomizált” cégek állnak. A külföldi árubeszerzésekről megállapítható, hogy a vámügyintézésrel szabadforgalomba helyezett áruk értékesítése nem valós, azokat fiktív eljárások és a tényleges vevők, felhasználók eltitkolására és adókikerülési szándékkal hozták létre.

A cégek azonos tulajdonosi körrel rendelkeznek, sokszor régi baráti, iskolai kapcsolatokon alapulnak, melyre tekintettel feltételezhető, hogy egymás társaságainak valós tevékenységével tisztában voltak.

A láncban szereplő partnerek nagy mennyiségű árut rövid idő alatt szinte raktározás nélkül szállítanak, és egymás között olyan alacsony árrésszel számláznak tovább, ami a társaságok működési költségeit sem fedezi, ezzel megkérdőjelezve a „hagyományos”, haszon elérésére irányuló gazdasági tevékenységet. A láncolatban nem található sem gyártó, sem importőr, sem disztribútor.

Ezek a társaságok a tevékenységük során egy-egy negyedévben kiugróan magas forgalmat bonyolítanak le, ami a következő időszakból drasztikusan lecsökken, végül a társaságokat eladják. A rövid életpálya és a továbbértékesítés célja az adóelkerülés és az ellenőrzés akadályoztatása. A kiszámlázott gazdasági események jellemzően vagy meg sem történtek, vagy nem úgy történtek, ezért az adózó által befogadott számlák nem minősülnek tartalmilag hiteles számlának.

A negyedév folyamán került lezárásra továbbá egy több százmillió Ft adókülönbséget megállapításával, élelmiszeripari termékek fiktív számlázásával érintett láncolat legalsó láncszeménél folytatott vizsgálat. Ezen adózónál a revízió jogosulatlan visszaigénylést állapított meg az Art. 1. § (7) és 2. § (1) bekezdésébe ütköző magatartás miatt, mivel ugyanahhoz a tulajdonosi körhöz tartozó cégeknek adtak el eszközöket, közben az eladó felszámolás alá került. Az eladó az ügylet után keletkezett áfa-fizetési kötelezettségének nem téve eleget nagy összegű köztartozást halmozott fel, miközben az eladott eszközök ára rendelkezésre állt ().

A szervezett csalásban való részvétel gyanújával érintett adózók ellenőrzésének tapasztalatai alapján elmondható, hogy ezen adózói körbe tartozók az adóhatósági módszereket és megállapításokat ismerve, azokat felhasználva egyre nehezebbé teszik a revízió munkáját. Olyan csalási konstrukciókat dolgoznak ki, melyek alapján a felelősség alól könnyebben bújhatnak ki, azt át tudják hárítani az ún. strómanokra. Ezért az ellenőrzések során nemcsak a vizsgált társaságok, illetve annak tagjai, hanem az adózó mögött álló irányító, szervező személyeknek a felelősségre vonásához szükséges információk megszerzése is a cél.

- **Az EU tagországok adóhatóságaival együtt végzett két- vagy többoldalú vizsgálatok tapasztalatai**

A bázisalap ügyben az osztrák adóhatóság kezdeményezésére szlovák és lengyel részvétellel multilaterális ellenőrzés előkészítése zajlik.

- **fordított adózás hatálya alá eső tevékenységek ellenőrzésének tapasztalatai**

Ebben a negyedévben is volt rá példa, hogy a megállapítás a fordított adózás szabályainak helytelen alkalmazásából adódott. Egy ügyben azért kerül sor több mint 200 millió Ft jogosulatlan visszaigénylés megállapítására, mert a vizsgált adózó olyan ingatlant vásárolt, amelyen a felépítmény használatba vételi engedélye 2 évnél régebbi volt. Az eladó az egyes beépített ingatlan és az ehhez tartozó földrészt értékesítése tekintetében az adókötelessé tételt választotta, ez alapján az Áfa törvény 142. § rendelkezéseinek megfelelően a számlát a fordított adózási szabályok szerint kellett volna kiállítani, és az adót a beszerzőnek megfizetni. ()

- **az EU-ból beszerzett gépjárművekkel kapcsolatos regisztrációs adóval összefüggő általános forgalmi adó ellenőrzésének tapasztalatai**

2012. II. negyedévben az adóigazgatóságok részére az elvégzett kockázatelemzést követően 49 adózó esetében javasolta a Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatóság Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztálya a vizsgálat elvégzését, melyből 37 adózó esetében került erre sor. Egy esetben a vizsgált adózó elérhetetlensége miatt meghíúsult, s jelenleg 36 folyamatban van.

A vámhatóság által átadott adatok (határozatok és a hozzá kapcsolódó szerződések/számlák és egyéb vámhatósági papírok) az ellenőrzések szempontjából kulcsfontosságú információkat tartalmaznak (eladó, vevő, vásárlás dátuma, gépjármű számla/szerződés szerinti értéke). Az adózók jellemzően adóelkerülő tevékenységet folytatnak, ami abban nyilvánul meg, hogy a gépjárműveket behozzák az országba, melyet csak a vámhatóságnak, a forgalomba helyezés érdekében jelentenek le, s értékesítik tovább magánszemélynek vagy gazdasági társaságnak.

Adózók ezen beszerzéseiket és értékesítéseiket sem az általános forgalmi adóbevallásaikban, sem az összesítő nyilatkozatokban nem vallják be, sem a nyilvántartásaikban nem szerepeltetik. Az adózók jellemzően nem rendelkeznek iratanyaggal. A VIES eltérések és az iratanyag hiánya miatt majd minden adózó esetében SCAC megkeresések kezdeményezésére került sor.

A vizsgálatok lefolytatását jellemzően nehezíti, hogy az ellenőrzésről szóló értesítő levelet nem veszik át, illetve a megadott időpontban nem jelennek meg. Elmondható, hogy az országos monitoring rendszeren belül a „Regisztrációs eljárás adatai” lekérdező felület szolgáltatja a legtöbb és a legjobban hasznosítható adatokat, bár szükséges lenne a felület információ tartalmát bővíteni, ezért javasoljuk a gépjárművek beszerzési dátumának és a gépjárműszerződés számla szerinti összegének felvezetését.

A NAV Tolna Megyei, Bács-Kiskun Megyei és Hajdú-Bihar Megyei Igazgatósága Vám- és Pénzügyőri Igazgatóságai jelzést küldtek a Kelet-budapesti Adóigazgatóság felé, melyek szerint magánszemélyek regisztrációs adóigazgatási eljárást kezdeményeztek egy Kft. által, EU-országokból beszerzett személygépjárművekkel kapcsolatban. A megkeresések alapján vizsgálat lefolytatására került sor a társaságnál, amely során az adózó iratanyagot nem bocsátott az ellenőrzés rendelkezésére, a vizsgált időszakra általános forgalmi adó bevallási kötelezettségének nem tett eleget. A számlavezető pénzügyintézetektől megkért bankszámlakivonatokat alapján nyilatkoztatta az adózó bankszámlájára átutalást teljesítő társaságokat. A nyilatkozattételi felhívásokra érkezett válaszok alapján megállapítható volt, hogy a gépjárműveket a vizsgált Kft-től vásárolták. Időközben a NAV Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei és a Tolna Megyei VPI további adatokat bocsátott rendelkezésre azokról a vizsgált társaságtól vásárolt gépjárművekről, amelyekre vonatkozóan különböző magánszemélyek, illetve gazdasági társaságok regisztrációs adóigazgatási eljárást kezdeményeztek. Ezen információk alapján további társaságok, illetve magánszemélyek nyilatkozattételre történő felhívására került sor. A revízió által kiküldött nyilatkozatkérőkre beérkező válaszok feldolgozása folyamatban van. Az eddig feldolgozott adatok alapján megállapítható, hogy a társaság nagyszámú, igen nagy értéket képviselő gépjármű után több tízmillió forint áfa-fizetési kötelezettséget mulasztott el bevallani és megfizetni.

• a 2004. május 1. után vámeljáráásokat 4900-as és 4200-as eljáráskóddal kezdeményező vállalkozások körében végzett ellenőrzések tapasztalatai

A 29/2011/Ell. számú körlevél szerint 2011. október–december időszakra vonatkozó kiválasztási lista alapján 2012. II. negyedévében 62 adózó került átadásra az illetékes Adóigazgatóságok részére. Az elrendelt vizsgálatokból a mérési időszak végig 14 vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra került, 2 ellenőrzés esetében adózó terhére 205 436 eFt adókülönbözet került megállapításra, 2 vizsgálat az adózó elérhetetlensége miatt meghiúsult, valamint 42 ellenőrzés jelenleg folyamatban van.

Az ellenőrzések jellemzően a székhelycímre kipoztázott megbízólevél vélelmezett kézbesítésével kezdődtek meg, és a tértivevények „nem kereste” illetve „ismeretlen helyre költözött” megnevezéssel érkeztek vissza a hivatalhoz. A társaságok jellemzően ténylegesen gazdasági tevékenységet székhelyükön nem végeznek, tekintettel arra, hogy jelentős részének székhelycímét székhelyszolgáltató társaság biztosítja, ezen túl pedig helyszíni ellenőrzések során az eljáró adóellenőrök bizonyosodtak meg a székhelyen végzett gazdasági tevékenység hiányáról. Több esetben adózó képviselői az ellenőrzés számára elérhetetlennek bizonyultak, így nyilatkozatukkal nem igazolták az általuk adózó nevében esetlegesen végzett gazdasági tevékenységek tényleges megvalósulását.

Bizonyos esetben stróman tölti be adózó vezető tisztségét. A nyilatkozatból kitűnik, hogy más megbízásából és pénzből alapította a társaságot, ő maga a cég működésében nem vesz részt, csak a „megbízója” által rábízott eljárási (ügyvéd, közjegyző) és számla leadási feladatokat hajtotta végre. A „megbízója” személyesen nem vesz részt semmiben és a neve sem szerepel sehol. A nyilatkozattétel során a megbízót megnevezte, azonban pontosabb információval nem tudott róla szolgálni. Az ellenőrzések során további jellemző még, hogy a vizsgált

társaságok iratbemutatói kötelezettségüknek eleget nem téve semmilyen dokumentumot, bizonylatot nem bocsátanak az ellenőrzés rendelkezésére.

A revízió adatszolgáltatás okán több esetben megkereste az adózók bankszámláját vezető pénzügyi intézeteket, illetve VIES adatok alapján feltárt eltérések tisztázására SCAC megkeresések kerültek kiküldésre az érintett külföldi partnerre vonatkozóan. Sok esetben az adózók harmadik ország területéről léptettek be árut a Közösség területére, és ott szabadforgalomba helyezték. A vám eljárások lefolytatására pl. Szlovákiában került sor, de az áru rendeltetési helye Magyarország volt. Az Áfa. tv. szerint az áfát a rendeltetési hely szerinti tagállamban fizeti meg a vevő, a vámbevétele a vám eljárást lefolytató hatóságot illeti meg. Az ügyletet Szlovákiából származó közösségen belüli beszerzéseként kellett volna bevételeznie a magyar adózóknak, ennek az adózók nem, vagy nem megfelelően tettek eleget.

5. A számvitel, a társasági adó (transzferárak) ellenőrzésének tapasztalatai

a) Számviteli rend és bizonylati fegyelem ellenőrzése¹⁰

A számviteli rend és bizonylati fegyelem vizsgálata minden utólagos ellenőrzésnek része, bár kétségtelen, hogy az átfogó, és a társasági adó ellenőrzésére irányuló vizsgálatok során van kiemelt jelentősége. A számviteli rendet, bizonylati fegyelmet érintő jelentős, újszerű tapasztalatot rögzítő megállapítás nem született.

A beszámolási időszakban végzett, társasági adóra is kiterjedő vizsgálatok jelentős része kiemelt adóalanyi körbe tartozó vállalkozásoknál történt. Az ellenőrzések tapasztalatai szerint e körben a számviteli elszámolások jellemzően a jogszabályi rendelkezéseknek, számviteli standardoknak megfelelőek, de több alkalommal került sor számottevő megállapításra is.

A revízió megállapítása szerint egy beruházási fővállalkozói szerződés esetében az adózó elszámolása nem felel meg az összemérés és az időbeli elhatárolás elvének. A szerződés sajátossága volt, hogy az eredeti szerződéses ár 90%-a kifizetésre került a vizsgált időszak végéig, és a szerződés az esetleges felmondás esetére sem rendelkezett arról, hogy a már átvett anyagok és alkotórészek tulajdonjogának átruházása tárgyában az eredeti állapotot állítanak helyre a felek. Ennek ellenére az adózó a vizsgált időszakok vonatkozásában a projekt eredményét elszámolásaiban, és eredménykimutatásában nem szerepeltette. A revízió álláspontja szerint a vizsgálat alá vont adózó helytelenül járt el akkor, amikor szerződéséből eredő eredményét a vizsgált időszakban nem mutatta ki, illetve ezen eredményt terhelő adókötelezettségeinek nem tett eleget. Megállapításainak alátámasztására hivatkozott többek között a beruházási szerződésekre vonatkozó IAS 11 Nemzetközi Számviteli Standard előírásai is, melyek értelmében a fix áras építési szerződéseknek az eredménykimutatásban a projekt egyes éveiben is szerepeltetni kell az időszaki bevételeket, illetve ráfordításokat, még hozzá a beruházás készültségi fokának megfelelően. Az adózó egyes időszakokra vonatkozó eredménye, és annak adóterhe becsléssel került megállapításra.

A gépjármű forgalmazással, javítással foglalkozó adózó a tesztautóként használt gépjárműveket - a társaságnak a gépjármű-nyilvántartásba tulajdonosként és üzemeltetőként történő bejegyzése után - nem sorolta át készlet állományából a tárgyi eszközök közé, ennek ellenére a gépjárművek értékesítését tárgyi eszköz értékesítéseként könyvelte le. Ezzel szemben az eszközök értékesítési leírás elszámolására sem került sor.

Egy ingatlan fejlesztő társaságnál folytatott ellenőrzés során a revízió feltárta, hogy az aktív időbeli elhatárolások összege nyitó tételeiből és az ingatlanközvetítői jutalékból tevődött össze. Az adózó meghatalmazottja az óvatosság elvének figyelembe vételével indokolta az eljárását. Az ingatlanközvetítői és reklámköltségeket ennek megfelelően vezették ki 2009-ben az aktív időbeli elhatárolások közül a megvalósult szerződések bevételeinek elszámolása, illetve a foglalók és előlegek - előszerződések megkötésének miatti - egyéb bevételeként való elszámolása mellett. Az ingatlanközvetítővel kötött szerződések értelmében a közvetítés abban az esetben minősült teljesítettnek, ha a szerződés szerinti foglaló, illetve vételárelőleg jóváírásra került a beruházói vagy az ügyvédi letét számlán. Az adószámlázási

¹⁰ Fejezet készítője: [redacted] Tel.: [redacted]

szerződés aláírásakor a megbízási jutalék 90%-a került kiszámlázásra. A társaság az ingatlanközvetítők szolgáltatásait a mérlegforduló napját megelőzően 2006. illetve 2007. évben vette igénybe. A számla kiállítására a teljesítést követően került sor, még 2007. évben, a nyitó tételben foglalt szolgáltatások számláinak teljesítése pedig 2006. évben történt. Az adózónak a befogadott számlák alapján azok összegét a teljesítés időszakában kellett volna az igénybevett szolgáltatások értékeként elszámolnia, annak időbeli elhatárolására a már teljesült tevékenységek esetében nem lett volna mód.

Az ellenőrzések tapasztalatai szerint a nem kiemelt adózói körbe tartozó vállalkozások többsége eleget tesz beszámolási kötelezettségeinek, rendelkezik a jogszabályban előírt szabályzatokkal, megfelelően vezeti könyveit, a számviteli rend, illetve fegyelem feltárt megsértései véletlenszerűek, vagy téves jogértelmezésből adódó elszámolások nem túlzottan jelentős következményei, amelyek nem eredményeznek számottevő adókülönböt.

Számos esetben tárja fel azonban a revízió a számviteli elszámolásokra vonatkozó jogszabályok, a bizonylati fegyelem komoly következményekkel járó, adott esetben tudatos megsértését is. A leggyakoribb hiányosságok változatlanul

- a jogszabályokban előírt könyvek, nyilvántartások előírásoktól eltérő vezetése;
- az iratmegőrzési kötelezettség megsértése, mely esetekben a vizsgálatok alapján kétféle jellemző jogszabálysértés különíthető el: az egyikben az adózó a könyvelt gazdasági eseményeket alátámasztó egyes bizonylatokat (de nem az összes bizonylatot) nem tudja a vizsgálat rendelkezésére bocsátani, azaz szerződése, teljesítésigazolásai közül néhányat – többnyire gondatlanságból – nem talál, elvesztett. A másik esetben az érintett – jellemzően jogszabálysértő tevékenységet folytató, vagy az adókötelezettségeiket szándékosan nem teljesítő – társaságok a vizsgálat megkezdésekor az iratanyagok teljes körének eltűnésére, eltulajdonítására, megsemmisülésére hivatkozva próbálják az ellenőrzést elhárítani;
- pénztári bevételi és kiadási bizonylatok alakilag és tartalmilag hiányos volta (nem tartalmazzák az ellenőr, az összeget átvevő, illetve az összeget befizető személy aláírását);
- a kereskedelmi tevékenységet folytató adózók egy részénél az analitikus nyilvántartások, készletnyilvántartás teljes hiánya vagy nem megfelelő vezetése (következménye a nem valós gazdálkodási adatokat tartalmazó az év végi leltár);
- a bejelentési és bevallási kötelezettségek teljesítésének elmulasztása,
- kapcsolt vállalkozásokra vonatkozó bejelentési kötelezettség elmulasztása vagy hiányos teljesítése;
- a transzferár-nyilvántartási kötelezettség teljesítésének elmulasztása, a nyilvántartások tartalmának hiányosságai (az adózó nem minden nyilvántartási kötelezettséggel érintett szerződésre készíti el, nem tartalmazza a szerződés tárgyát, teljesítés módját, a kapcsolt vállalkozások nevét, székhelyét, a piaci árat, a megállapításához a módszerek kiválasztásának indokait, az összehasonlításhoz felhasznált adatok meghatározását, a kiválasztásuk menetét);
- értékcsökkenési leírás hibás vagy szabálytalan elszámolása (pl. nem a vállalkozás bevételsszerző tevékenységéhez tartozó nagy értékű eszközökre elszámolt értékcsökkenés stb.).

b) adókötelezettségek ellenőrzése¹¹

A társasági adó ellenőrzése elsősorban a kiemelt adóalanyok, és a nagy kategóriás adózók átfogó adóellenőrzése keretében zajlott, csak néhány esetben került elrendelésre önállóan, illetve általános forgalmi adónemmel együtt társasági adóellenőrzés.

¹¹ Fejezetet készítöje: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

Az áfa- és jövedelemadó-bevallások összhangjának hiánya témában a vizsgálatok alapján kétfajta általános tapasztalat vonható le. Az egyik csoport jellemzője, hogy adózók **nem bocsátanak iratanyagot** a revízió rendelkezésére, ezért az ellenőrzés során **becslési eljárás** keretében kell a társasági adó alapját meghatározni. A másik csoport jellemzője a **fiktív számlák alapján történő költségelszámolás**, mely költségekkel a revíziók korrigálják a társaságok adózás előtti eredményét/társasági adó alapját.

Jelentős – különösen támogatások felhasználásával is megvalósuló – **beruházások, vagyonhasznosítás és az ezekhez kapcsolódó szolgáltatások** esetén a résztvevőknél végzett ellenőrzések tapasztalata, hogy a megállapított adókülönbséget alapját elsősorban a társaságok tulajdonát képező, vagy tulajdonába kerülő ingatlanok piaci értékének helytelen meghatározása és ezek alapján tévesen számított értékvesztés képezi. Több vizsgálat során igazságügyi szakértő bevonására került sor, aki a társaság által nyilvántartott értéktől eltérő piaci árat határozott meg, illetve az adózó által alapul vett értékbecslés hiányosságaként állapította meg a szakértő, hogy az **árképzéshez alkalmazott adatok forrását nem jelölte meg**. A piaci ár téves meghatározásának következményeként az ingatlanok biztosítási értéke is a tényleges értéknél magasabb, pedig „**a biztosítási összeg nem haladhatja meg a biztosított vagyontárgy valóságos értékét**”.

Emellett jellemző még, hogy a befogadott számla vagy a felvett hitel nem adózó bevételszerző levékenységgel függött össze. A társaságnak folyósított kölcsön **semmilyen beruházással, vagy fejlesztéssel nem volt kapcsolatba hozható**, finanszírozásra nem használták fel, csak „átfolyt” a társaság bankszámláján.

A folyamatos működés mellett **tartós veszteséget kimutató vállalkozások** vizsgálatának eredményeképpen megállapítható, hogy a **tartós veszteség** egyik forrása jellemzően a kapcsolott vállalkozásokkal folytatott ügyletek nem megfelelő árképzése.

A vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzete alapján **kockázatosnak minősített adózók** (jelentős összegű jegyzett tőkeemelés, tőketartalék bejelentés, jelentős összegű befektetett eszköz megszerzése, a tulajdoni részesedést jelentő befektetésekre nagy összegű értékvesztés, a befektetett eszközökre nagy összegű, esetleg terven felüli értékcsökkenés, értékvesztés elszámolása, stb.) esetében tett megállapítások szintén a transzferárakkal összefüggésben keletkeztek.

A **kapcsolt vállalkozások között alkalmazott árak** vizsgálata során olyan ügyben történt megállapítás, ahol adózó aránytalanul alacsony értékben apportált ingatlant a kapcsolt vállalkozásába, illetve nem rendelkezett transzferár nyilvántartással a vizsgált időszak vonatkozásában.

Az Állami Számvevőszék a 2011-2012. évben vizsgálta a beruházásokhoz, fejlesztésekhez kapcsolódó adókedvezmények és támogatások adózási szempontból történő elszámolásának szabályszerűségét, melynek eredményéről az Ellenőrzési Főosztály **5027/2012/ELL** számú **körlevelében** tájékoztatott.

A 2012. évi ellenőrzési irányelv a bevallások vizsgálatára irányuló ellenőrzések célkitűzései között előírja, hogy az adóhatóság a **fejlesztési adókedvezmény igénybevétel feltételeinek teljesítését** – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – az első igénybevételt követő harmadik, illetve negyedik adóév végéig legalább egyszer **ellenőrizni köteles**.

Központi szinten feldolgozásra kerültek az adózók által benyújtott azon fejlesztési adókedvezménnyel kapcsolatos bejelentések, valamint a Pénzügyminisztérium által kérelemre hozott határozatok, amelyeket a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 22/B. §, valamint a 206/2006. (X. 16.) Korm. rendelet alapján teljesítettek az érintettek az adópolitikáért felelős minisztérium felé.

Az ETKF a rendelkezésre álló adatbázist összehasonlította azon jelenleg is működő gazdasági társaságok leválogatott állományával, akik a társasági adó bevallásaik alapján 2006-2010. évek valamelyikében fejlesztési adókedvezményt vettek igénybe.

A szűrés eredményeként az alábbi állományok kerültek kialakításra:

- Társasági adóbevallásukban adókedvezményt szerepeltető adózók, akik nem nyújtottak be sem adatszolgáltatást, sem határozatra vonatkozó kérelmet, valamint az érintett időszakban ellenőrzésre nem került sor (12 adózó);
- A PM által átadott listában is szereplő, társasági adóbevallásukban fejlesztési adókedvezményt szerepeltető adózók, akik esetében az igénybevétele évére vonatkozóan nem volt még ellenőrzés (3 adózó).

Miután a 2011. évi társasági adó bevallás adatainak teljes körű feldolgozása megtörtént a megképzett állományok kiegészítésre kerülnek az aktuális adatokkal. Az Adóigazgatóságok részére az adózók vizsgálati javaslattal 2012. júliusában kerülnek átadásra.

6. Jövedelem- (nyereség-) minimum alatt vállók ellenőrzésének tapasztalatai¹²

A 2011. évben átadott adózói kör és a 2012. évben ellenőrzésre kiválasztott adózók állományának összevetését az alábbi táblázat mutatja be.

	SZJA bevallások összes beérkező	SZJA bevallások ellenőrzésre átadott	%	TAO bevallások összes beérkező	TAO bevallások ellenőrzésre átadott	%
2011	660 db	103 db	15,60%	2967 db	406 db	13,68%
2012	581 db	60 db	10,33%	2254 db	272 db	12,07%

A darabszámok a 2012. évben mind az egyéni vállalkozóknál, mind a gazdasági társaságok esetében csökkentek; a beérkező SZJA bevallások 12 %-kal, a beérkező TAO bevallások pedig 24 %-kal csökkentek a 2011. évhez képest. Az 5010/2012/Ell., és a 12/2011/Ell. körlevelek előírásainak megfelelően a 10 %-os szint teljesítése megtörtént.

A kiválasztási paraméterek újragondolásával javaslatot készítettünk a kiválasztó rendszer paramétereinek változtatására a gazdasági társaságok 1029-es bevallásával összefüggésben. A MINADÓ tesztelésében részt vettünk, a rendszer működésével kapcsolatos hibák, eltérések jelzésre kerültek a fejlesztők és az Ellenőrzési Főosztály munkatársai részére.

A rendszer éles üzemmódba történő átállását követően, 2012.06.13-tól 2012.06.25-ig a munkatársak elvégezték az adózók 12/2011./Ell. körlevelében előírt 10 %-nak kiválasztását előzetes kockázatkezelést követően. Az áfa adóalanyok esetében tételesen átadásra kerültek a RADAR adózói dossziék is.

1. Szűrés kiválasztási paraméterei:

- Minősítő kód: []
- Tevékenység kezdete: []ig,
- Áfa kód: []
- Gazdasági formakód: []
- Értékesítés nettó árbevétele > [],
- Bevétel arányos összköltség: []
- Jövedelem nyereség minimumot választotta a megelőző években: []

2. Szűrés kiválasztási paraméterei

- Minősítő kód: []

¹² Fejezet készítője: []

Tel.: []

- Áfa kód: ■
 - Értékesítés nettó árbevétele > ■
 - ELÁBÉ változása: ■
3. Szűrés kiválasztási paraméterei
- Minősítő kód: ■
 - Valamennyi tulajdonossal szembeni kötelezettség > ■
 - Jövedelem nyereség minimumot választotta a megelőző években: ■
 - Tartós veszteség: ■
4. Szűrés kiválasztási paraméterei
- Minősítő kód: ■
 - Áfa kód: ■
 - Gazdasági formakód: ■
 - Értékesítés nettó árbevétele > ■

Megnevezés	Beadott bevallások száma 2012.06.14-i állapot szerint	Átadott adózók száma	Átadott adózók megoszlása a beadott bevallások arányában
Igazgatóság	db	db	%
Észak-budapesti Ig.	787	87	11,05
Kélt-budapesti Ig.	569	71	12,48
Dél-budapesti Ig.	547	61	11,15
Pest - Megyei Ig.	435	53	12,18
KMRÁFI összesen	2 338	272	11,63

Forrás: 2011.06.25-i ATAR szűrés és saját nyilvántartás

A bevallási időszakot követően benyújtott bevallásokat szintén figyelemmel kísérjük, és a kockázatkezelést követően a szükségesnek ítélt kiválasztást és átadást elvégezzük.

Az egyéni vállalkozóknál történt egyes adókötelezettségek vizsgálata során az ellenőrök az alábbi okok miatt tértek át bevallások utólagos vizsgálatára:

- nem az adózó nevére szóló számlák szerepeltetése a költségek között,
- az adózó tevékenységéhez nem kapcsolódó költség számlák elszámolása,
- a kereskedelmi tevékenységet folytató adóalany bevételeit nem dokumentálja, és így nem vallja be teljes körűen,
- útnyilvántartás hiányában elszámolt üzemanyag költség.

Egyéni vállalkozó ellenőrzésénél megállapítás realizálható, mivel az cddigi elemzések alapján jogosulatlan költségelszámolás vélemezhető, várhatóan ebből adókülönbözet keletkezik.

Azon adózóknál, ahol a jövedelme nem haladta meg a jövedelem – (nyereség) minimumot, az adónem ellenőrzés nem volt indokolt.

Összességében elmondható, hogy a jövedelem-nyereség minimum alatt valló egyéni vállalkozók esetében olyan mérvű szabálytalan költségelszámolás, vagy nagy számú és mértékű kétségbe vont és adózó által nem bizonyított gazdasági esemény nem merült fel, ami az Art 108. § (3) bekezdés e.) pontjában foglalt becslés alkalmazását indokolná.

A gazdasági társaságoknál lefolytatott egyes adókötelezettségek teljesítésére irányuló ellenőrzések az alábbi indokok alapján fordultak át utólagos adónem ellenőrzésre:

- az egyes üzleti partnerek által végzett és leszámolt szolgáltatások, valamint a termékbeszerzések esetében további vizsgálatok szükségesek a gazdasági események tisztázása, illetve a továbbszámolás, továbbértékesítés körülményeinek felderítése érdekében;
- a vállalkozás napi készpénz záró állomány maximális mértéke meghaladta a törvényben meghatározott mértéket.

Jellemző tapasztalat, hogy a vállalkozások a bevallást kiegészítő nyilatkozat sorait hibásan töltötték ki, melyek következtében - azon esetekben, amelyekben önellenőrzés benyújtására nem került sor - mulasztási bírság került kiszabásra. Több esetben a vállalkozások nem a helyes összegben állapították meg a jövedelem- (nyereség-) minimum összegét, mely azonban az adó megállapítását nem befolyásolták. A lezárt ellenőrzések mindegyikében megállapítható volt, hogy a vállalkozás veszteségének oka nem a bevétel eltitkolása vagy fiktív költségvetés befogadása volt.

Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy olyan adózók is kijelölésre kerültek, amelyeknél a nyereség csökkenése egyértelműen a bevételek meredek zuhanásának, vagy a tevékenység szünetelésének tudható be.

A lezárt vizsgálatok általános tapasztalata az is, hogy az adózóknak nem kellett volna a kiegészítő nyomtatványt a társasági adó bevalláshoz mellékelniük, mivel az adóalap elérte, vagy meghaladta a jövedelem-minimumot, illetve negatív volt.

A vizsgált időszakban a pozitív eredményt kimutató adózók voltak kevesebben, általában a negatív eredmény volt a jellemző. A veszteségek túlnyomó részét tagi kölcsönből fedezték, előfordult törzstőke-emelés, illetve tőketartalék befizetésével történő veszteség-fedezet. Általánosan elmondható, hogy az adózóknál a költségek növekedési üteme általában meggyezett az árbevétel-növekedés ütemével, néhány esetben azt meg is haladta, illetve az árbevétel csökkenésénél a költségek kisebb mértékben csökkentek.

Azon adózóknál, ahol az árbevétel az előző évekhez képest növekedést mutatott, megvizsgálásra került ennek gazdasági, jogi indoklottsága. A tapasztalat az volt, hogy a növekedés a szolgáltatási kör bővüléséből, illetve az előző évek beruházásainak eredményei hatására következett be.

Azokban az esetekben, ahol az adózók árbevételének csökkenése volt tapasztalható, szintén ellenőrzésre került annak megalapozottsága. Az ok jellemzően, hogy az előző időszakhoz képest több szolgáltatás igénybevétele, tartós betegség, illetve a szolgáltatások iránti kereslet csökkenése volt.

A vizsgálat alá vont adózók közül, amelyek önellenőrzést benyújtottak, a feltüntetett adatok szerint a jövedelmük a minimum adóalapot elérte.

7. A kutatás-fejlesztés ellenőrzésének tapasztalatai¹³

- a kutatás-fejlesztési tevékenységgel kapcsolatban társasági adóalap-csökkentést alkalmazó, illetve az innovációs járulék kötelezettséget csökkentő adózók vizsgálatának ellenőrzési tapasztalatai

Az ellenőrzési szakterület ellenőrzési tapasztalataival kapcsolatban általánosságként megfogalmazható, hogy az innovációs járulék csökkentéséhez felhasznált tanulmányokat szolgáltató adózók szervezetenként megfelelnek a törvényi előírásoknak, azaz költségvetési gazdálkodási rendszerben működő, illetve közhasznú társaságokként, alapítványként, nonprofit társaságokként működnek. A tanulmányok elkészítése jellemzően alvállalkozók bevonásával történik, melyek a fentiekkel ellentétben nem tartoznak az említett gazdálkodói körbe, általában kisebb vállalkozások, így betéti társaságok, korlátolt felelősségű társaságok, melyek részfeladatokat látnak el, de bizonyos esetekben tevékenységük pusztán a számlakibocsátásra korlátozódik.

Több folyamatban lévő vizsgálat során felmerült a fiktivitás lehetősége, hogy a tanulmány készítése egyáltalán nem, vagy nem a számlán szereplő felek között jött létre. Több esetben talált a revízió olyan 4-5 szereplőből álló számlázási láncolatot, melynek alapján azonos tulajdonosi, ügyvezetői körrel rendelkező, profilidegen vállalkozások találhatók.

¹³ Fejezet készítője: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

Más, folyamatban lévő ellenőrzések során a revízió feltárta, hogy a tanulmány értékesítője egymást követően több társaságnak is értékesítette ugyanazt, vagy közel ugyanazt a tanulmányt különböző áron.

A 2012. évben eszközölt jogszabály-módosítások eredményeként a kutatás-fejlesztési tevékenység minősítésének jogszabályi és intézményi feltételi kialakításra kerültek. Az ennek folyományaként kiadmányozott belső szabályozó eszközök előírásai alapján az ellenőrzési szakterület megkeresésére a NAV Közép-magyarországi Regionális Adó Főigazgatósága Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztály Információtechnológiai Támogató Osztálya (a továbbiakban: IT Osztály) informatikai támogatást nyújt a kutatási-fejlesztési tevékenységekről szóló tanulmányok vizsgálatával kapcsolatban.

Az IT Osztály a részére megküldött tanulmányok vizsgálata során számos alkalommal állapította meg, hogy azok nem nevezhetők önálló kutatás-fejlesztési tevékenységnek, tekintettel arra, hogy a tanulmányok teljes terjedelme, illetve minimális és a tanulmány minősítése szempontjából lényegtelen változtatással korábban már publikálásra kerültek, az interneten bárki számára elérhetőek.¹⁴

Azon esetekben, amikor az IT Osztály az ún. plágium-kereső programok segítségével a nyilvánosan elérhető adattartalmakkal nem, vagy csupán részleges egyezőséget tárt fel, a tényállás tisztázása érdekében a revízió kérte a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: SZTNH) szakértői intézményként való eljárását az ún. utólagos minősítési eljárás lefolytatására.¹⁵

Az SZTNH minősítési eljárásával kapcsolatban problémaként merült fel több vizsgálat kapcsán, hogy az SZTNH felhívást intézett az adóhatósághoz, amelyben a végzés megosztását kérték olyan módon, hogy a nem egy tudományos problémával foglalkozó tevékenységeket, amelyeket nem egyetlen általános kutatási gondolat köt össze, külön-külön szakértői megkeresésben nyújtsa be az adóhatóság. A felhívásban foglaltak teljesítése több ok miatt nem volt lehetséges. A szakértő hatóság felhívása nem értelmezhető, mivel nem kérnek további adatot, információt, hanem tevékenységek szerinti szétbontásban a korábban megküldött és fent hivatkozott végzés helyett több megkeresést kérnek. Ezen végzések tartalma azonban nem változna meg, nem tartalmazna több információt, mint az eredetileg megküldött irat csak több kérelem tartalmazná ugyanazokat az adatokat, melyet eddig egy végzés tartalmazott. Mindezek alapján tehát nincs helye a Ket. 59. § (1) bekezdése alkalmazásának. Másfelől adózó nem végzett kutatás-fejlesztési tevékenységet, hanem mások által végzett tevékenységek eredményeit összegző tanulmányokkal rendelkezik csupán. A végzésben megjelölt tanulmányok vonatkozásában azonban nem állapítható meg, hogy konkrétan milyen tevékenységekhez/projektekhez kapcsolódnak. Az adóhatóság az

¹⁴ Egy gépgyártással foglalkozó, [REDACTED] megyei tényleges bázisú társaságnál a valamennyi adónemben 2007-2009. évekre vonatkozóan elvégzett vizsgálat során a revízió feltárta, hogy az adózó innovációs járulék befizetési kötelezettségét csökkentette megrendelt kutatás-fejlesztési tanulmányokra fordított kiadások összegével. A tanulmány az interneten megtalálható, a változtatás minimális, csak a szerzői megjegyzések, kiegészítő információk lettek törölve. A tanulmány lezárásaként az összefoglalóban megemlítsékre került, hogy a megbízó célja egy teljes termelési folyamat automatizálása, azonban az adózó tevékenysége egyedi gépgyártás, egyedi berendezés gyártás, kis szériában részegységeket, gépelemeket és alkatrészeket készítenek, szerelnek, így megállapítható, hogy a tanulmány nem az adózó részére készült. ([REDACTED])

¹⁵ A korábbi ügyben érintett adózó a következő évben egy olyan tanulmány alapján kívánta csökkenteni kötelezettségét, amely az adózó tulajdonában álló üzemcsarnok gazdaságosabb energiafelhasználása érdekében történő átalakítási javaslatokról, építészeti és hőtechnikai paramétereinek elemzéséről szól. Az adóhatóság az innovációs járulék fizetési kötelezettség-csökkentés jogszerűségének megítélése érdekében igazságügyi szakértő véleményét kérte a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatalától, a hivatal szakvéleménye pedig megállapította, hogy a projekt nem minősül alkalmazott kutatásnak, sem pedig kísérleti fejlesztésnek, ilyenként tehát nem sorolható be a kutatás-fejlesztés kategóriái közé. ([REDACTED])

ellenőrzése során annak eldöntéséhez, hogy az adózó által felhasznált tanulmányok valóban új ismereteket, kutatási eredményeket tartalmaznak-e, nem rendelkezik kellő szakértelemmel, és emiatt került sor az SZTNH szakértőként történő kirendelésére. Az adóhatóság rendelkezésére csak az elkészített tanulmányok, a megrendelésükről szóló szerződések és a gazdasági eseményről kiállított számlák állnak. Nem áll rendelkezésre olyan többlet információ, amelyből megállapítható lenne, hogy az egyes tanulmányok elkészítése azonos tudományterületen folytatott tevékenység/projekt végeredménye-e, így a felhívásban foglaltak teljesítése ezen okból sem lehetséges. Mindezek alapján újabb szakértői kirendelésről szóló végzések meghozatalára nincs mód. ()

Az ellenőrzések során feltárt tényállás függvényében a revízió az innovációs járulék adónemen túl más adónemekben (általános forgalmi adó, társasági adó) is megteszi megállapításait.

- a biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló törvény szerinti kutatás-fejlesztési tevékenység után igénybe vett engedmény érvényesítés ellenőrzésének tapasztalatai

A fenti kérdéskört érintően ellenőrzési tapasztalatokkal nem rendelkezünk.

8. A magánszemélyekkel és egyéni vállalkozásokkal kapcsolatban végzett ellenőrzések tapasztalatai¹⁶

a) magánszemélyek körében végzett ellenőrzések tapasztalatai

Kiutalás előtti vizsgálatok tapasztalatai

A személyi jövedelemadó ellenőrzése kapcsán tendenciaként említendő, hogy az előző évhez képest csökkent az elrendelt vizsgálatok darabszáma, ami az általános forgalmi adó ellenőrzése felé történő eltolódással magyarázható.

A beszámolási időszakban lefolytatott kiutalás előtti vizsgálatok alapján elmondható, hogy az **adókedvezmények jogosulatlan igénybevétele** legtöbb esetben lakáscélú hiteltörlesztés utáni adókedvezmény, illetve tandíj halasztott adókedvezményének visszaigényléséhez kapcsolódik.

A lakáscélú hitel adókedvezményéhez kapcsolódóan jellemző, hogy az adózók a pénzintézet által kiadott igazolás meglétének indokával 5 éven túl is igénybe kívánják venni az adókedvezményt, annak ellenére, hogy az igazolás tartalmaz arra vonatkozó tájékoztatást, mely szerint a bank az Szja tv. 38. § (7) bekezdésében foglalt feltételeket vizsgálni nem tudja és az igazolás szerinti adókedvezmény érvényesítése az ügyfél felelőssége. Az adózók jellemzően figyelmen kívül hagyják a lakáscélú kedvezmény érvényesítésének feltételeit (családi pótlékre jogosító gyermek), valamint annak számításánál jogtalanul a magasabb jövedelemkorlátot (4.400.000,- Ft) veszik figyelembe.

Tandíj halasztott adókedvezményének jogosulatlan visszaigénylése kapcsán feltárára került olyan eset is, amikor az adózó a 2011. évben befizetett tandíjra hivatkozva érvényesített adókedvezmény, jöllehet a 2011. évben már csak a korábban megfizetett felsőoktatási tandíj utáni halasztott kedvezmény volt érvényesíthető.

¹⁶ A fejezet készítője: ()

Az igénybe vett adókedvezmények feltételcinek teljesülésére irányuló vizsgálatoknál a legtöbb esetben a családi kedvezmény nem szabályszerű alkalmazása miatt tett megállapítást az ellenőrzési szakterület.

Családi kedvezmény téves igénybevétele kapcsán a szakterület feltárt olyan esetet, ahol az adózó olyan kedvezményt kívánt érvényesíteni, amelyet házastársa már teljes egészében figyelembe vett. Leginkább jellemzők azonban azok az esetek voltak, amikor az adózók azon gyermeküket is eltartotként vették figyelembe, aki után családi pótlékot nem kaptak, és akit már a családi pótlék összegének megállapítása során sem lehetett figyelembe venni.

A visszaigénylések jogszerűségével kapcsolatos tapasztalat, hogy a kifizetők adatszolgáltatása az előző évekhez képest nagyobb számban hibás. Többször is előfordult, hogy a kifizető más jogcímen közölt adatot 08-as számú bevallásában és más jogcímen igazolt jövedelmet a magánszemély részére kiállított jövedelemigazolásban.

Az ellenőrzési szakterület találkozott olyan esettel is, ahol az adózó nem vette figyelembe azt a jogszabályváltozást, mely szerint a 2011. évben kapott végkielégítés összegét már nem lehet megosztani több év között, ezért végkielégítésének csak egy részét szerepeltette bevallásában. Jellemző hiba volt továbbá, hogy az adózó a tőle kifizető által levont EKHÓ-t helytelenül, kifizetők által levont adóelőlegként tüntette fel szja bevallásában, melyből adódóan adókülönbözet került megállapításra.

Jelentősebb adó visszaigénylések adódtak továbbá abból eredően, hogy az adózók részére 2010. évben osztalék előlegként kifizetett, a 2011. évben ténylegesen is osztalékká vált összegekből, a 2010. évben hatályos szabályok szerint 25 %-os mértékű adóelőleg került levonásra, azonban a 2011. évben az osztalékot terhelő adó csak 16 % volt.

Jellemző tapasztalat azon adózóknál, akik részére a 2010. évben osztalékelőleg került kifizetésre 25 % adó levonásával és ezt a 1153-as személyi jövedelemadó bevallásukban feltüntetik, a rendelkezésünkre álló kontrolladatok nem támasztják alá az adózó bevallásának adatait. Az esetek túlnyomó részében az adózók által bemutatott bizonylatok, kifizetői igazolások alapján azonban megállapítást nyert, hogy a bevallásokban feltüntetett adatok helyesek.

Az eltérések oka a legtöbb esetben a kifizetők által a 2011. év folyamán havonta benyújtott 1108M típusú bevallások pontatlan kitöltése, ugyanis a 2010. évben kifizetett osztalékelőlegek összegét, melyek 2011-ben osztalékká váltak, a kifizetők nem tüntetik fel az említett bevallásokban. Emiatt a rendelkezésünkre álló jövedelem kimutatás (11JOV) adatai nem egyeznek az adózó részére kiállított igazolások, valamint az azok alapján kitöltött bevallások adataival.

A kiutalás előtti szja-ellenőrzések során a szakterület többször találkozott azzal a jelenséggel, hogy társas vállalkozásban tagsági jogviszonnyal rendelkező adózók jövedelem igazolás hiányában nyújtották be személyi jövedelemadó bevallásukat. Az érintett adózókra vonatkozóan a vállalkozásoktól kontroll adatszolgáltatás sem érkezett a hivatalhoz. Előfordult olyan eset is, amikor a magánszemélyre az ellenőrzés megkezdését követően, utólagosan nyújtotta be a társaság a 08-as bevallásokat.

Rendkívül nehéz annak megállapítása, hogy a 11M30-as igazoláson szereplő adat tévedésből vagy szándékosan került elírásra abban az esetben, ha az adózó érdekeltségi körébe tartozó cég az adózó részére kiállított 11M30-as igazoláson a 08-as bevallásnál magasabb összegű levont adóelőleget szerepeltetett. Az adózók ugyanakkor tisztában vannak azzal, hogy az Art. 170. § (5) bekezdése alapján adóbírság a terhükre az adóhiány olyan része után, amely munkáltatók vagy kifizetők valótlán adóigazolása miatt került kiállításra, nem állapítható meg.

A visszafizetendő adókedvezmények terén jellemzően az élet- és nyugdíjbiztosítási szerződés felett 10 éven belül rendelkezőknél került sor megállapításra, mivel az ellenőrzött adózók a biztosítási díj után igénybe vett adókedvezményt nem fizették vissza. A visszafizetendő összeg meghatározását nehezíti, ha a kedvezmény érvényesítése több életbiztosítási szerződés figyelembevételével történt. Különösen igaz ez, ha az adózó azonos biztosítótársaságnál több szerződéssel is rendelkezett.

Az ellenőrzések során többször nyert bizonyítást, hogy az adózók lakáshitelek végtörlesztése miatt szüntették meg életbiztosításukat. Ezekben az esetekben előfordult, hogy az adózó által bemutatott igazolásra csupán kézzel vezették rá a végtörlesztés célját, amit a revízió megkeresésére a biztosító megerősített.

2012. II. negyedévében több olyan adózónál is sor került vizsgálat lefolytatására, akik 2011. évben munkáltatójuknak tett nyilatkozatukban **munkáltatói adómegállapítást kértek**, azonban ennek ellenére **saját maguk is benyújtották személyi jövedelemadó bevallásukat**. Ellenőrzésre azok a magánszemélyek kerültek kiválasztásra, akiknek munkáltatói adó megállapításában és személyi jövedelemadó bevallásában is visszaigényelhető adó szerepelt.

A vizsgált adózók egy része arra hivatkozott, hogy a munkáltatói adó megállapítást csupán figyelmen kívül hagyva kérték, illetve nem is volt tisztában nyilatkozatának tartalmával és jelentőségével. Az ellenőrzések során az adózókat a munkáltatójuk által már részükre kifizetett, de személyi jövedelemadó bevallásukban még egyszer visszaigényelt összegek visszafizetésére kötelezték.

A **vagyonörként foglalkoztatott magánszemélyek** kiutalás előtti ellenőrzése jelentős kapacitást köt le a szakterületen, ugyanis a kontroll adatok rendszeresen eltérnek a bevallás adataitól. A magánszemélyek az adójóváírásnak megfelelő összeget igénylik vissza, tekintettel arra, hogy a cégek ezt nem veszik figyelembe az adóelőleg levonásánál. A revízió a magánszemélynél megállapítást nem tud tenni, mert a magánszemélyek becsatolják a munkaszerződést, bérkartont, kifizetési igazolásokat, esetenként még a bankszámla kivonatokat is. Amennyiben a kontrolladatot nem szolgáltató társaságnál már van folyamatban vizsgálat, megtörténik az ellenőrzést végző revizorral való kapcsolatfelvétel és átadásra kerül a magánszemélyek által becsatolt bizonylatok másolata. Amennyiben a vállalkozásnál még nem indult vizsgálat, a revízió jelzéssel él a társas vállalkozások ellenőrzésének szakterülete vagy a társaság vizsgálatára illetékes adóigazgatóság felé.

A **külön adózó jövedelmet szerző adózók** kapcsán az ellenőrzött tőkepiaci ügyletekből származó jövedelem vizsgálata során visszatérő revizori tapasztalat, hogy az adózók a bevallásban szereplő utasításokat nem vetik össze sem a jogszabályi szöveggel, sem pedig a bevalláskitöltő segédlet idevonatkozó megjegyzéseivel. Ennek következtében sokszor fordult elő, hogy az adózó előző évi adókiegyenlítési keretét annak kimerítését követően is érvényesítette az adott évben.

Kiutalás előtti vizsgálat keretében csökkentették a kiutalandó adó összegét egy olyan adózónál, aki 2011. évi személyi jövedelemadó bevallásban jelentős összegű adót igényelt vissza veszteséges tőzsdéi ügyleteiből eredően. A megállapítást arra való tekintettel tette a revízió, hogy az adózó a 2011. évre vonatkozóan tőkepiaci ügyletek miatti adókiegyenlítésként elszámolható összeg meghatározása során nem vette figyelembe, hogy a 2010. évi nyereségét terhelő adóval szemben már elszámolt a 2009. évi veszteségére is adókiegyenlítést.

Szintén a kiutalás előtti szja-ellenőrzések során tapasztalt probléma, hogy az adózók az ellenőrzött tőkepiaci ügyletek tekintetében mind a veszteség, mind pedig a nyereség oszlopban adatot tüntetnek fel, miközben az összeállítás kizárólag csak nyereség, vagy veszteség keletkezhet. Ez a hiba nem minden esetben befolyásolja a visszaigényelt összeget, azonban az adókiegyenlítési keret, illetve a jogosító összeg így tévesen kerül fel a bevallásra, mely a következő évi bevallásokban okozhat hibát.

A fenti anomáliák elkerülése érdekében tanácsos lenne a bevallás megfelelő sorait egy figyelemfelhívó mondattal kiegészíteni.

A **külföldről szerzett kamatjövedelmek** ellenőrzése során általános tapasztalat, hogy azon magánszemélyek, akik nem magyar állampolgárok, de Magyarországon élnek, illetékességüket sokszor nehezen tudják megállapítani.

Az ellenőrzési szakterület találkozott olyan olasz állampolgárokkal, akik mivel életvitelszerűen Magyarországon éltek, magyarországi illetékességűnek minősültek, azonban az Olaszországban lévő pénzintézetektől megszerzett kamatjövedelmeik után adókötelezettségeiket Magyarországon nem vallották be. Az adózók között volt olyan is, aki kamatjövedelmei után az adót Olaszországban sem

fizette meg. Előfordult ugyanakkor olyan eset is, hogy az olasz pénzügyi intézetek, annak ellenére, hogy a kettős adóztatás elkerüléséről szóló egyezmény értelmében a kamat csak Magyarországon lett volna adózható, a kamatból tévesen adót vontak le.

Bevallások utólagos vizsgálatának tapasztalatai

A 2012. évi ellenőrzési feladatok megfogalmazásakor kiemelt prioritásként jelent meg a költségvetési bevételek biztosítása érdekében az adózás alól kivont jövedelmek mind szélesebb körű feltárása, ezáltal biztosítva a költségvetési bevételeket. Az elvárások teljesítése érdekében az idei évre meghatározott darabszámú vagyonos vizsgálatokból a Főigazgatóság Adóigazgatóságainak 650 db vagyongyarapodással összefüggő vizsgálatot kell befejeznie.

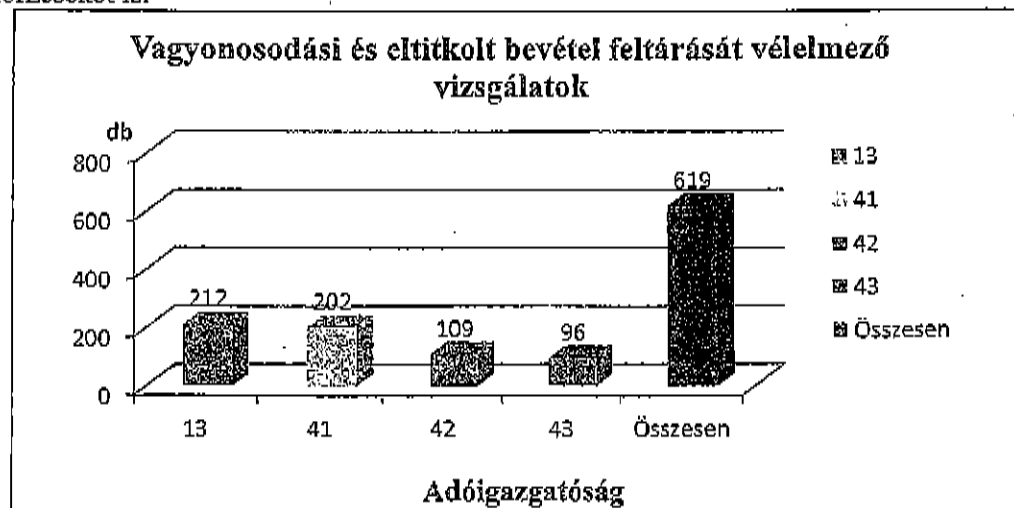
A központi elvárások teljesíthetőségének folyamatos nyomon követése érdekében az ETKF elkészítette az szja vizsgálatok monitoring rendszerét, amely 2012-ben legalább jegyzőkönyvi szinten befejezett, vagy jelenleg is folyamatban lévő ellenőrzések felmérésére, követésére szolgál. Ebbe fő szabályként a vagyongyarapodási és a jelentős összegű eltitkolt bevételt feltáró vizsgálatok kerülnek be.

Az elmúlt negyedévben Adó Főigazgatóságunk javasolta a revíziós rendszer tárgybani kódjainak 5xx technikai R-kóddal történő rögzítését. A kódolást igénylő jövedelem típusok közé az alábbi jövedelmek kerültek, melynek eredményeként a beszámolási időszak végére két új technikai R-kód került bevezetésre:

- 930 - cégből kivont egyéb jövedelem
- 931 - pénzügyi tranzakciók eltitkolt bevétele, egyéb jövedelem.

Az ETKF a kialakított monitoring rendszerben folyamatosan figyelemmel kíséri az elvárás teljesítését, ennek érdekében fokozott figyelmet fordít a fenti cél-témakódok REV rendszerben történő feladásának nyomon követésére.

A Főigazgatóság Adóigazgatóságainak adatszolgáltatásai alapján 2012. június 22-én az alábbi darabszámú revízió sorolható vagyonosodási és jelentős összegű eltitkolt bevétel feltárását vélelmező vizsgálat közé. A számok tartalmazzák a már befejezett és még folyamatban lévő ellenőrzéseket is.

Tekintettel arra, hogy a revíziós rendszerben a vagyongyarapodási vizsgálatok cél-témakódjainak függetlenítése csak június hónapban történt meg, a vizsgálatoknál visszamenőleges kódolás vált szükségessé, amit az adóigazgatóságok a II. negyedéves zárást követően végeznek el. Előbbiekből adódóan a folyamatban lévő, illetve befejezett ellenőrzésekről részletes elemzést a IV. negyedévben tudunk végezni.

Vagyongyarapodási vizsgálatok indultak továbbá a másodfokú adóhatóság, illetve a bíróság által elrendelt új eljárás következtében, közérdekű bejelentések, társhatósági megkeresések alapján is. Ezen vizsgálatoknál a korábbi negyedévekhez hasonlóan még mindig jellemző az adózók ellenőrzést akadályozó, megghiúsító magatartása. Kiemelkedő számban jelentkezik ez a hozzáállás az új eljárásokban, ahol az adózó az ellenőrzés kezdetekor már nem rendelkezik bejelentett lakcímmel, esetleg külföldre távozott. Ilyen feltételek mellett az új eljárás során vizsgálandó körülményeket az adózók nélkül tisztázni sokszor szinte lehetetlen.

Továbbra is általános adózói magatartás a forráshiányok különböző kölcsönökkel történő igazolásának szándéka. Az adózói módszerek finomodását jelzi, hogy többségük off-shore cégektől, illetve olyan külföldi magánszemélyektől kapott kölcsönökre hivatkozik, amelyekkel Magyarországnak keitős adózást kizáró egyezménye nincs.

Több megállapítás született az adózók által ismeretlen forrásból bankszámlára történő befizetésekből kifolyólag is. A vizsgálatok során nehézséget okozott, hogy az adózók bankszámláira általában más magánszemélyek, esetenként társaságok is fizettek be, illetve utaltak át összegeket. A kérdéses összegek jogcímének pontos tisztázáshoz, azokkal kapcsolatos adókötelezettségek megállapításához szükséges lett volna az adózók vagy a befizetést teljesítő személyek nyilatkozatára. Az adózók azonban külön felhívásra sem nyilatkoztak, a befizetők pontos beazonosítása pedig nem mindig volt lehetséges, illetve esetenként elfordult az is, hogy a befizetéseket teljesítő magánszemélyeket sikerült ugyan azonosítani, azonban nyilatkozattételre történő felhívásuk már eredménytelennek bizonyult. A revízió azon mások által befizetett összegeket, amelyekről nem bizonyosodott be, hogy adómentesek voltak, adókötelesnek tekintette.

Megnehezítette továbbá a tényállás tisztázást az is, hogy az adózók bankszámláinak egy része családtagjaikkal közös volt. A családtagoknál hiába került sor kapcsolódó vizsgálat lefolytatására, az adózók hozzáállása miatt ezek folyamán sem sikerült egyértelműen tisztázni, hogy bizonyos készpénzbefizetéseket mely bankszámla tulajdonos teljesített, illetve a készpénzt a bankszámlákról pontosan ki vette fel.

A Vám-és Pénzügyőrség Dél-dunántúli Regionális Nyomozó Hivatal jelzése alapján került sor egy magánszemély vonatkozásában személyi jövedelemadó adómenre kiterjedő bevallások utólagos vizsgálatára irányuló vizsgálat lefolytatására. A megkeresés alapján az adózó folyószámláján a vizsgált időszakban több tízmillió forintos pénzmozgás történt. Figyelemmel arra, hogy az adózó által benyújtott személyi jövedelemadó bevallások nem támasztották alá a lakossági folyószámláján tapasztalható pénzmozgásokat, továbbá megállapítást nyert, hogy az adózó nagy értékű ingatlant is vásárolt, a szakcserült a magánszemély vagyongyarapodására is kiterjedő ellenőrzést folytatott le. Az adózó a folyószámlájára történt magánszemélyek általi befizetésekről úgy nyilatkozott, hogy egy korábbi, általa nyújtott kölcsön visszafizetéséről van szó. Az adózó bankszámlájára készpénz befizetést teljesítő magánszemélyek azonban akként nyilatkoztak, hogy az adózót nem ismerik és az adózó által hivatkozott kölcsöntügyletben kölcsönvevőként megjelölt magánszemély érdekeltiségebe tartozó üzletekben dolgoztak bolti eladóként, az üzletek napi bevételét pedig vezetői utasításra az adózó bankszámlájára fizették be. Fentiek alapján a befizetett összegeket a revízió az Szja tv. 28. §-a alapján az adózó által megszerzett egyéb jövedelemként vonta adózás alá.

Több megállapítás született olyan előzmény vizsgálatok alapján, ahol a társas vállalkozás ellenőrzése során derült fény arra, hogy a társaság eltítkolt bevételeivel a pénzkezelésre jogosult ügyvezető vagy tag rendelkezett. Tapasztalatként elmondható, hogy ezekben az esetekben nehéz bizonyítani, hogy a magánszemély a felvett pénzt nem használta vállalkozási célra, mivel a cégek könyvelési anyaga nem áll rendelkezésre és az az érintett társaságok törlése, megszűnése, felszámolása miatt már nem beszerezhető.

Az ún. haszonhúzó körében elrendelt egyik vizsgálat során az adózó nem tudta hiteit érdemi módon bizonyítani, hogy az általa a társaság bankszámlájáról felvett több mint 3,6 milliárd forintot a cég érdekében használta fel, illetve azt a cég pénztárába befizette. Az adózó átadás-átvételi elismervényekkel kívánta a fentieket bizonyítani, azonban az ellenőrzés során igénybe vett frászakértő az elismervények

valódiságát megcáfolta. A szakértői vélemény szerint az iratokon lévő aláírások nem az egyébként az árvételre jogosult személytől származnak. Az adózó terhére megállapított adókülönbözet 2.049.384.355,- Ft.

Az előbbihez hasonló esetet tárt fel a revízió egy biztonsági tevékenységet végző társaságnál, ahol a vállalkozás korábbi tulajdonosa a munkáltatói igazolások szerint több 10 millió forintos bérjövődelemhez és végkielégítéshez jutott a nevére kiállított munkáltatói, kifizetői igazolások alapján. A társaság azonban a „kifizetésekről” nem teljesített adatszolgáltatást, nem vallott be levont adóelőleget, adót nem fizetett és az adózó lakossági folyószámlájára is az igazolásoknál magasabb összegek lettek átutalva.

Egy másik ellenőrzés során feltárára került, hogy az adózó saját lakossági folyószámlájára több száz millió forint befizetést teljesített, mely összeg nyilatkozata szerint nem a saját pénze, azt a tulajdonában lévő társaságtól elszámolási kötelezettséggel vette át a cég szállítói hitelének biztosítására. Az átvételről, esetleges megállapodásról, letétkezelésről iratot azonban nem mutatott be. A társaság felszámolás alatt áll, felszámolójának többszöri felszólítás ellenére sem adott át semmilyen iratot. Az adózó a rendelkezésre álló adatok szerint a befizetett összegeket ezt követően a saját svájci bankszámláira utalta tovább, ahol lekötés és kamatjávírás is történt. 2-3 évvel később a pénz egy része visszakérült magyarországi bankszámláira, másik része pedig egy, az adózó tulajdonában lévő egyéb társaság számlájára. Az adózó bemutatta azokat az állítólagos szállítói számlákat, amelyek kiegyenlítése, nyilatkozata szerint, a letétként kezelt pénzekből történt, azonban ez hitelt érdemlő módon a revízió során nem nyert bizonyítást. A feltárt tényállás során megállapítást nyert, hogy az adózó tagi kölcsönt a társaság részére nem nyújtott, mivel a tagi kölcsön nyújtásként lekönnyvelt összegekre azért volt szüksége, hogy a társaság pénztárában elegendő fedezet legyen a fiktív alvállalkozói számlák kiegyenlítésére.

A szakterület egy társaság ügyvezetését is ellátó tagjánál tett megállapítást a vállalkozásnál lefolytatott, jogerősen lezárt adóvizsgálat megállapításaira alapozta. A feltárt és tekintettel a fellebbezés hiányára, a társaság által sem vitatott tényállás szerint, a cég 2007. évi árubeszerzéséhez kapcsolódó költségcsámlái közül több fiktívnek minősült, mivel a cég ismeretlen forrásból szerezte be a számlán feltüntetett árut. A társaság vizsgálata során, tekintettel az árubeszerzés tényére, az adóhatóság elismerte a ruházati termékek beszerzési értékét a könyvelésben szereplő értéken (nettó értéken), és elfogadta ezen összegek ELÁBÉ költségként történő elszámolását is. A revízió kizárólag az előzetesen felszámított áfa-tartalom levonását utasította el. A kiadási pénztárbizonylatok alapján bebizonyosodott, hogy az adózó volt az, aki az árubeszerzés kapcsán a társaság pénztárából a fiktív számlák ellenértékét készpénzben felvette.

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény 1. § (3) bekezdése és a 4. § (1) bekezdése alapján az adózónak az általa átvett készpénz és az adóhatóság által a társaságnál elfogadott ELÁBÉ költségek közötti különbségéből fakadóan adóköteles jövedelme keletkezett. Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 1. § (7) bekezdése értelmében, és figyelemmel arra, hogy az adózó munkaviszony keretében látta el a társaság ügyvezetését, a megszerzett jövedelmet munkaviszonyból származó jövedelemnek minősítette az adóhatóság.

Összegezve megállapítható, hogy a vagyonosodási vizsgálatok eredményességének szempontjából rendkívül fontos a társas vállalkozások szakterületével, illetve a felszámolási szakterülettel való együttműködés, mert a cégek ellenőrzése során lehetőség van olyan tényállási elemek feltárára, tisztázására, amelyek a magánszemély vizsgálata során bizonyító erővel, relevanciával bírnak.

Egyéb vizsgálatok tapasztalatai

Az Ellenőrzési Főosztály megkeresése alapján a magánszemélyek egyes jövedelmeit terhelő 98 %-os mértékű különadója kapcsán a szakterület több olyan magánszemélynél végezett egyes adókötelezettségek teljesítésre irányuló ellenőrzést, akiknek a kifizetői adatszolgáltatások szerint 2010. évben különadó alapot képező jövedelme keletkezett, azonban különadóra vonatkozó bevallást nem nyújtottak be.

A vizsgált adózók többsége a munkaviszony megszűnését követő naptól kezdve saját jogú nyugellátásban részesült, így az egyes gazdasági és pénzügy tárgyú törvények megalkotásáról, illetve módosításáról szóló 2010. évi XC. törvény 9. § értelmében különadó fizetésére nem volt kötelezett. Egy esetben az adózó már a vizsgálat folyamán benyújtotta 1053K bevallását és a fizetendő különadót átutalta az adóhivatal részére. A többi esetben a szakterület az

adózóknál személyi jövedelemadó adónemben és magánszemélyek különadója adónemben bevallások utólagos ellenőrzését rendelte el, mely vizsgálatok még folyamatban vannak.

b) egyéni vállalkozók ellenőrzési tapasztalatai

A bizonylati fegyelem, a bevétel megszerzés érdekében felmerült kiadásokról szóló számlák és más bizonylatok megőrzési kötelezettségének teljesítésére irányuló ellenőrzéseknél az eddigiek során megszerzett tapasztalatainknál újabb, vagy módszereiben eltérő megállapítás nem született ebben a negyedévben.

Az adózói kreativitást szemlélteti az az eset, amikor egy adózó személygépkocsi vásárlását (amit a törvény szerint nem számolhat el) háromszorosan állította be kiadásként, illetve csökkenő tételként. A vételkor egy összegben elszámolta költségként, majd értékcsökkenésként is leírta, ezt követően pedig kisvállalkozói kedvezményt vett rá igénybe.

Az egyéni vállalkozásoknál végzett bevétel eltitkolás és fiktív költségek elszámolásának vizsgálata során az ellenőrzési szakterület ebben a negyedévben is számos adózónál tett megállapítást. A bevétel/jövedelem eltitkolással érintett vállalkozások az elmúlt negyedévben jellemzően kereskedelmi, takarítói, építőipari tevékenységet végzők közül kerültek ki. Általános tapasztalat, hogy az adózók a bevétel megszerzését nem dokumentálták, azonban gyakoribb az a jelenség, hogy a megszerzett bevételekkel szemben fiktív számlák alapján kívántak költséget elszámolni, csökkentve ezzel jövedelmüket és adófizetési kötelezettségüket.

Jelentősebb összegű be nem vallott bevételt vasáru kis- és nagykereskedelemmel foglalkozó egyéni vállalkozónál tárt fel a Dél-budapesti Adóigazgatóság. Az adózó kiskereskedelmi értékesítéseinek bevételeit pénztárgépében rögzített adatok alapján vallotta be. A revízió ugyanakkor feltárta, hogy az adózó készpénzfizetési számlákat is kiállított, amelyek összegei nem minden esetben lettek a pénztárgépben rögzítve és bevallásuk is elmaradt.

Az adózók által elszámolt költség számlákat a kisebb forgalmú vállalkozások esetében tételesen, nagyobb forgalmú adózók esetében szűrőpróba szerűen ellenőrizte a szakterület. A revízió a nagyobb összegű, formai, esetleg tartalmi szempontból aggályos számláknál megvizsgálta a kibocsátóként feltüntetett adózók adatainak helyességét, szükség esetén a számlák kiállítóját nyilatkozattételre hívta fel. A legtöbb nehézséget továbbra is azon bizonylatok hitelességének elbírálása okozta, amelyek formai szempontból ugyan megfelelőnek bizonyultak, azonban az azokat kiállító társaságok már a vizsgálat időpontjában elérhetetlenek voltak, esetleg iratanyag hiánya mellett felszámolták őket.

A kisebb összegű forgalmat bonyolító egyéni vállalkozóknál elsősorban a személyes szükségletet szolgáló kiadások költségként történő elszámolását, valamint a lakástól műszakilag el nem különített székhely, telephely rezsiköltségeinek elszámolási módját tárt fel hiányossággként az ellenőrzési szakterület. Továbbra is jellemző probléma a gépjármű költségek elszámolása kapcsán az útnyilvántartásban szereplő adatok realitásának is hitelességének megkérdőjelezhetősége. A szakterület több esetben élt megkereséssel a Közlekedési Hatóság felé arra vonatkozóan, hogy az adózó gépjárművének műszaki vizsgáztatása során milyen kilométerállások lettek rögzítve, majd ezekből kiindulva állapította meg a ténylegesen futott kilométerek összegét. Esetenként az útnyilvántartásban szereplő üzleti partnereket is nyilatkoztatta a revízió, hogy az útnyilvántartásban feltüntetett időpontban az adózóval találkoztak-e egyáltalán.

A vállalkozói jövedelem becslés útján történő megállapítása során, szem előtt kell tartani, hogy a valósághoz legközelebb álló adóalap feltárására kerüljön sor, a becslés eredményét torzító adatok, szélső értékek pedig figyelmen kívül maradjanak.

A becslés, mint módszer alkalmazása konkrét tevékenységhez, adózói körhöz nem köthető, így általánosítható tapasztalatokról nem tudunk beszámolni, csupán egy-egy konkrét esetet szemléltetve mutatható be a szakterület munkája.

Becslést folytatott le a revízió egy olyan ügyben, ahol a fémkereskedelmi engedélyköteles anyagok értékesítéséről szóló adatszolgáltatás alapján került sor vizsgálat elrendelésére. Az adatszolgáltatásban két felvásárló által szolgáltatott adat szerepelt, melyek közül csak az egyik felvásárló nyilatkozott az eljárás során az adózó bevételeiről. A másik felvásárlónál az adott időszakra vonatkozóan folyamatban lévő ellenőrzés során az adóhatóság rendelkezésére bocsátott iratanyagban, a vizsgált magánszemély értékesítéseire vonatkozóan dokumentáció nem volt fellelhető. A felvásárló által teljesített adatszolgáltatás szerint a felvásárolt anyag minden esetben akkumulátor volt, melynek mennyisége is szerepelt az adatszolgáltatásban. A társaság iratanyagában szereplő akkumulátor felvásárlásokra vonatkozó dokumentumok alapján a revízió becslés alkalmazásával határozta meg az adózó által értékesített akkumulátor vételárát, melyet az adózó önálló tevékenységből származó bevételeként állapított meg.

Büfé üzemeltetése mellett saját tulajdonú ingatlanok bérbeadásával foglalkozó egyéni vállalkozó ellenőrzésénél is sor került becslés alkalmazására. Az italértékesítési tevékenység vonatkozásában, tekintettel arra, hogy a beszerzési számlák szerinti költségek alig haladták meg az értékesítésből származó árbevételt, ugyanakkor az adózó 40-60%-os haszonkulccsal történő értékesítésről nyilatkozott, megállapítást nyert, hogy az adózó nem vallotta be teljes körűen az értékesítésből származó bevételt. A szállítók nyilatkozatát során kiderült továbbá, hogy az italbeszerzési számlák közül némelyek nem kerültek elszámolásra kiadásként. Az értékesítés során alkalmazott árrés meghatározása érdekében a büfében helyszíni ellenőrzésre is sor került. Mindezek figyelembevételével az adózónál az értékesítéssel korrigált ELÁBÉ és a feltárt haszonkulcsok átlaga alapján 3 italféleség elkülönítésével becslési eljárással került meghatározásra az italértékesítési tevékenységből származó adóköteles bevétel.

Gyakran fordul elő a beszámolási időszakban, hogy az adózónál a becslés módszerének alkalmazását az iratanyag hiánya indokolta. Így történt ez az alábbi két esetben is.

Egy takarítással és egyéb karbantartási munkálatok végzésével foglalkozó, bevételi számláit be nem mutató egyéni vállalkozónál lefolytatott ellenőrzés során a revízió az adózó bankszámlájának forgalma alapján, a vallottakon kívül, további bevételeket tárt fel. Az adózó alvállalkozói költségvetésének fiktiivnek bizonyultak, ugyanis a számlát kiállító gazdasági társaságnak bejelentett alkalmazottja nem volt, alvállalkozói számlát nem számolt el költségei között, így a számlán szereplő tevékenységet nem végezhetette el.

2012. II. negyedévében nagyobb összegű eltitkolt bevételt állapított meg a szakterület egy olyan mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozó adózónál is, aki a revízió részére többszöri felszólítás ellenére sem adta át iratait és könyvelését, mezőgazdasági tevékenységet érintően pedig nem nyilatkozott. Az adózó területalapú támogatásban részesült, amellyel kapcsolatos iratokat az ellenőrzés a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivataltól beszerezte. Ezekből kiindulva meghatározható volt, hogy az adózó milyen növényeket termesztett. A növények termésátlagai és a termények jellemző árai alapján, melyekre vonatkozó adatokat a falugazdástól szerezett be a revízió, valószínűsíthető volt az adózó valós bevétele. A bevételek meghatározása mellett nehézséget okozott ugyanakkor a költségek becsléssel való meghatározása, mivel erre vonatkozó konkrét adat nem volt elérhető. A költségek végül az Agrárgazdasági Kutató Intézet által publikált költségkényadatokra vonatkozó adatokból lettek megbecsülve.

9. Az EVA alanyok körében végzett ellenőrzések tapasztalatai ¹⁷

A beszámolási időszakban EVA alanyok körében lefolytatott ellenőrzések esetében csak egy-egy kivételes esetben került sor megállapításra.

Egy esetben a vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az adózó által a revízió rendelkezésére bocsátott iratanyag hiányos, a számlák sorszámbírányosak, az adózó a számlatömböket nem mutatta be. Az adózó bevételét nulla adattartalommal nyújtotta be, így a revízió a rendelkezésére álló számlák valamint becslés alapján állapította meg az egyszerűsített vállalkozói adó alapját és a fizetendő adó összegét.

Egy másik esetben egy egyéni vállalkozói tevékenységet is folytató magánszeméllynél külföldről származó kamatjövedelem miatt személyi jövedelemadó ellenőrzés került elrendelésre. Tekintettel arra,

¹⁷ Fejezet készítője: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

hogy az adózó egyéni vállalkozóként EVA-s tevékenységet is folytatott, külön megbízólevéllel általános forgalmi adó és egyszerűsített vállalkozói adó adónemekben is végzett ellenőrzést a revízió. A vizsgálat során megállapítást nyert, hogy az adózó egyéni vállalkozói igazolványában „748706 Máshova nem sorolt, egyéb gazdasági tevékenységet segítő szolgáltatás” szerepel tevékenységi körként, ugyanakkor ténylegesen úgynevezett ADR (veszélyes anyag) biztonsági tanácsadó tevékenységet végzett, mely a KSH-tól kért belöldi jogsegélykérésre érkezett válasz szerint nem sorolható be az adózó által bejelentett tevékenységi körbe.

Mindezek alapján az adózó az ADR biztonsági tanácsadó tevékenységére tekintettel nem minősült egyéni vállalkozónak, mely tényből kifolyólag egyszerűsített vállalkozói adó adónemben az adózó javára történt megállapítás. Ugyanakkor tekintettel arra, hogy az adózó EVA adóalanyként általános forgalmi adót szerepeltetett számláin, az így feltüntetett áfa vonatkozásában az adózó terhére általános forgalmi adó adónemben adókulönbözlet került megállapításra.

10. A TB alapokat érintő vizsgálatok tapasztalatai¹⁸

A be nem jelentett alkalmazottak esetében az adók és járulékok utólagos megállapítása körében elsősorban vagyonvédelmi, takarítási szolgáltatást, valamint egyéb élőmunka-igényes tevékenységet végző társaságok tekintetében rendelkezik az ellenőrzési szakterület tapasztalattal. A társaságok ellenőrzésére közérdekű bejelentések, valamint a munkavédelmi és munkaügyi felügyelőségek által végzett, a szabályszerű bejelentések ellenőrzésére irányuló és megállapítással zárt vizsgálatok alapján került sor.

A vizsgálatok során az adózók az általuk kiállított számlákat elismerik ugyan, a foglalkoztatást azonban tagadják, a munkák elvégzését alvállalkozók igénybevételel magyarázzák, tudván, hogy így csak a kiállított számlák töredéke után kell fizetniük áfa-t, TB járulékokat, illetve egyéb foglalkoztatáshoz kapcsolódó járulékot pedig nem.

A közérdekű bejelentések esetében problémát jelent, hogy a bejelentés sok esetben hiányos adattartalmú, a bizonyítást nehezíti az a körülmény is, hogy a foglalkoztató könyvelése pont a bejelentés tárgyára vonatkozó adatokat, így a foglalkoztatás tényét, a kifizetés összegét nem rögzíti. Mivel a vizsgált társaságok iratanyagot nem mutatnak be, valamennyi folyamatban lévő ellenőrzés során szükségessé vált a foglalkoztatott magánszemélyek nyilatkoztatása (van olyan folyamatban lévő vizsgálat, ahol 1500 munkavállaló nyilatkoztatása szükséges). A vizsgált társaságok székhelye Budapesten van, azonban a foglalkoztatott magánszemélyek lakóhelye főként más régiókban található, így nyilatkoztatásuk csak írásban lehetséges, mely rengeteg adminisztrációs többletterhet is jelent a revízió részére. A visszaküldött nyilatkozatok kiértékelése is nagy nehézséget okoz, ugyanis számos esetben a beküldött munkaviszonnyal és bérkifizetéssel kapcsolatos iratok hiányosak, a havonta kifizetett járulékalapot képező jövedelem igazolására alkalmatlanok. A dolgozók szabályos fizetési papírokat kapnak, a járulékokat levonják tőlük, azonban a munkáltató a levont járulékokat nem vallja, illetve fizeti be.

Általánosan kijelenthető, hogy a jogsértésre berendezkedett társaságoknál tendencia, hogy egy vállalkozás csak 4-6 hónapig működik, azonban bevallási és adat-bejelentési kötelezettségének egyáltalán nem, vagy csak részben tesz eleget. Mire az utólagos ellenőrzés elrendelésre sor kerülne, a társaságot vagy eladják, vagy felszámolási eljárást kezdeményeznek ellene. Azonos tulajdonosi kör akár fél tucat társaságot is üzemeltet ilyen módszerrel, a néhány állandó alkalmazott mindig másik cégnél kerül bejelentésre, a többit pedig bejelentés nélkül, biztosítási jogviszonyt nem teremtve foglalkoztatják.

¹⁸ Fejezet készítője: [REDACTED]

Tel.: [REDACTED]

Új tendenciaként említhető, hogy a foglalkoztatottakat „kiszervezik” munkaerő-kölcsönző társaságokhoz, amelyek szintén nem tesznek eleget járulék bevallási és fizetési kötelezettségüknek. A jelenlegi helyzet a rendelkezésre álló eszközök és szabályozás alapján nem teszi lehetővé az ilyen típusú jogsértések teljes körű felszámolását és nem alkalmas annak megelőzésére sem.

Az egészségbiztosítási, illetve a nyugdíjbiztosítási szakigazgatási szervek által megküldött megkeresések különös sajátosságot mutatnak azokban az esetekben, amikor a megkeresés a gazdasági társaság által foglalkoztatott tagra, ügyvezetőre vonatkozik. Ebben a témakörben fordult elő olyan eset, amikor az adóhatósághoz korábban társas vállalkozóként bejelentett biztosítási jogviszony vonatkozásában a foglalkoztató a nyugdíj előtt álló ügyvezető tag biztosítási jogviszony jogcímének tekintetében egy T1041-es változás bejelentő benyújtásával azt munkaviszonnyá minősítette. A nyugdíj összegének megállapításánál ugyanis magasabb a szorzó, ha a társaság tagja munkaviszonyban biztosított, mintha társas vállalkozóként lenne biztosított.

Érdekességgént említendő az az eset, amikor az egyéni vállalkozó, mint magánszemély, a tulajdonát képező lakásingatlan/ingatlanokat bérbe adja annak a gazdasági társaságnak, amelynek egyben tagja is. A gazdasági társaság egyéni vállalkozó magánszemély tagja a társaságtól tagi jövedelemben sem személyes közreműködés, sem osztalék címén nem részesül, ugyanakkor a bérleti szerződés alapján bérbeadó és bérbevevő is egy személyben.

Egy újfajta, egyre szélesebb körben tapasztalt munkaerő-alkalmazási módszer elterjedése tapasztalható, amelynek keretében az üzlethelyiséget üzemeltető adózó nem a saját munkavállalókat alkalmaz, hanem azokat vállalkozói szerződés keretében egy másik cég biztosítja számára. Mivel a helyszínen semmilyen irat nincs ennek bizonyítására, a legtöbb esetben a hivatalban kell folytatni a megkezdett ellenőrzést, ahol fény derülhet az alkalmazottak jogviszonyának és bejelentésüknek körülményeire. A könyvelők és az adózók álláspontja szerint ez a forma nem munkaerő-kölcsönzés, így nem kell olyan adózót találniuk a munkaerő biztosítására, aki rendelkezik az ehhez szükséges hivatalos iratokkal, valamint nekik sem kell bejelenteniük az alkalmazottakat a 2012. január elsejétől érvényben lévő adójogszabályok szerint.

Az ellenőrzési szakterület a vagyongyarapodási vizsgálatok során tett megállapítások, valamint az 1 M Ft feletti ingatlan bérbeadásból származó jövedelem megállapítása esetén az adózók részére a feltárt szabálytalanságok járulék és egészségügyi hozzájárulás vonzatát is megállapítja.

A NAV Központi Hivatalának egyik jelzése alapján indult vizsgálat esetében a szakterület egy új adóelkerülési módszerre figyelt fel, melynek lényege, hogy a munkáltatók által megvásárolt és a dolgozóik részére adómentesen kiosztott (munkaruha, számítógép, munkajogi tanácsadás, sport, stb.) utalványokat az utalványt forgalmazó társaság a dolgozóktól visszavásárolja, így a magánszemélyek járulék és személyi jövedelemadó mentesen jutnak jövedelemhez.

A vizsgált adózónál a revízió megállapította, hogy a társaság közel 20 millió Ft értékben juttatott munkavállalóinak adó- és járulékonmentesen munkaruha, munkajogi tanácsadás és számítógép utalványokat, azonban az adózó bizonylatai és nyilvántartásai nem tartalmaztak arra vonatkozóan bizonyítékot, hogy az utalványokat a forgalmazó cég visszavásárolta volna. Ennek következtében a revízió nyilatkozta a munkavállalókat az általuk megszerzett utalványok fajtájáról, felhasználásáról, a juttatás körülményeiről és feltételeiről, valamint ez utóbbit illetően ugyancsak nyilatkoztatta a társaság képviselőjét és gazdasági vezetőjét, valamint az utalványokat forgalmazó cég képviselőjét is. A nyilatkozatok az utalványok visszavásárlását nem bizonyították, ugyanakkor a revízió megvizsgálta az utalványokban biztosított egyes juttatások adómentes nyújtásának feltételeit, és megállapította, hogy a vizsgált esetben ezek nem állnak fenn, ezért az utalványok értéke összevonandó jövedelemnek minősül.

Fentiek miatt a revízió mind a személyi jövedelemadót, mind pedig a járulék kötelezettségeket is megállapította az adózó terhére.

A Főigazgatóságon kialakított Tb/Járulék munkacsoport által meghatározottaknak megfelelően az ETKF 2012 áprilisában az alábbi szűréseket végezte el azon egyéni vállalkozók körében, akik:

- **2011-ben a 1153-as bevallásukban több, illetve ugyanannyi összegű vállalkozói kivétet szerepeltettek, mint amennyi után a 1158-as bevallásukon bevallották a járulékot.**

A leválogatás során azok az adózók kerültek az állományba, akik jelenleg is működő, főfoglalkozású nem evás egyéni vállalkozók, illetve a munkacsoport által meghatározott feltételeknek - 2011. évre vonatkozó árbevételük 5 millió Ft-ot meghaladta, magas összegű költségeket számoltak el - megfelelnek.

A kiválasztási feltételeknek megfelelően 280 adózó került átadásra az illetékes adóigazgatóságok részére, melyből eddig 138 esetben került sor 52-es típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése), 18 esetben 20-as típusú (bevallás utólagos vizsgálatára irányuló ellenőrzés valamennyi adónemre) és 5 esetben 30-as típusú (bevallások utólagos ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére. 69 esetben a vizsgálatok megállapítás nélkül lezárásra kerültek, valamint 92 ellenőrzés jelenleg is folyamatban van.

Jellemzően, ahol az szja bevallásban és a saját járulékbevallásában eltérés mutatkozott, adónem ellenőrzést, ahol a kivét és a vallott járulékalap összege megegyezett, ott egyes adókötelezettségek ellenőrzésének elrendelésére került sor.

A vizsgálatok tapasztalata szerint az egyéni vállalkozók magas bevételei lehetővé tették, hogy átlagban havi 160-300.000,- Ft/hónap járulékalap után tegyenek eleget járulékfizetési kötelezettségüknek, mint egyéni vállalkozók. Erre az állományra jellemző, hogy magas (havi több százezer forint) vállalkozói kivétet számoltak el. Az alkalmazottak esetében is magas járulékalapok után történt meg a járulékfizetési kötelezettség megállapítása és bevallása. Ezekben az esetekben az 58-as, 08-as bevallások benyújtása határidőben megtörtént, a bemutatott alap/részletező bizonylatoknak megfelelően. A vizsgált egyéni vállalkozók, valamennyi esetben magas bevételt vallottak és vele arányosan magas költségeket. Az általuk bejelentett tevékenység végzése szinte minden esetben szakértelmet igényelt (orvosok, ügyvédek, építőipari vállalkozók). Az elvégzett vizsgálatok során járulékkötelezettség vonatkozásában hiányosságot eddig nem tárt fel a revízió, ugyanakkor több vizsgálat megállapításai alapján a következőkben személyi jövedelemadó vizsgálat szükségességét állapította meg az ellenőrzés.

- **2011-ben a 1158-as bevallás benyújtására kötelezettek, de nem nyújtották be a bevallásukat, nem nyújtottak be a 1158-as bevallás pótlására NY bevallást.**

A leválogatás során azok az adózók kerültek az állományba, akik jelenleg is működő, főfoglalkozású nem evás egyéni vállalkozók, illetve a munkacsoport által meghatározott feltételeknek - 2011. évben küldtek 1058-as bevallást - megfelelnek.

Az illetékes adóigazgatóságok részére 30 adózó került átadásra, melyből eddig 14 esetben került sor 52-es típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése) és 7 esetben 30-as típusú (bevallások utólagos ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére. 5 vizsgálat megállapítás nélkül került lezárásra, 16 ellenőrzés pedig folyamatban van.

Az előző év tapasztalatai alapján feltűnően kevés a kiválasztott járulék bevallási kötelezettségüket elmulasztó egyéni vállalkozó. Vizsgálati tapasztalatként elmondható, hogy több adózó a megbízólevél átvételét követően pótolta elmaradt járulék bevallási kötelezettségét.

- **2012. január, illetve február hónapokban a 1258-as bevallásukban nem vették figyelembe a legalább középfokú végzettséget igénylő tevékenységeknél a garantált bérminimum összegét.**

A leválogatás során azok az adózók kerültek az állományba, akik jelenleg is működő, főfoglalkozású nem evás egyéni vállalkozók, 2012. január, illetve február hónapokban a 1258-as bevallásukban nem vették figyelembe a legalább középfokú végzettséget igénylő tevékenységeknél a garantált bérminimum összegét, illetve a munkacsoport által meghatározott tevékenységi körök valamelyikét végzik.

Kiemelt tevékenységi körök:

- 855301 Járművezető-oktatás,
- 662201 Biztosítási ügynöki, brókeri tevékenység,
- 432203 Szennyvízcsatorna-, vízvezeték-szerelés,
- egyéb oktatási tevékenységek,
- számítástechnikával kapcsolatos tevékenységek.

A kiválasztási feltételeknek megfelelően 557 adózó került átadásra az illetékes adóigazgatóságok részére, melyből eddig 64 esetben került sor 52-es típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére, melyből 8 ellenőrzés megállapítás nélkül lezárásra került és 56 vizsgálat jelenleg folyamatban van.

A jelentéssel érintett időszakban áthúzódó vizsgálatként tovább folytatódott az Ellenőrzési Tevékenységet Koordináló Főosztály által kiválasztott azon adózók vizsgálata, akiknél 2011. január és február hónapban a bevallásban szereplő járulékalap legalább az érvényes minimálbér összegét nem érte el. A kiválasztott állományból indított vizsgálatok megállapítási aránya szinte száz százalékos volt, tekintettel arra, hogy az adózók a járulékalap megállapításánál nem megfelelően értelmezték a jogszabály 2011. január 01-jével hatályos változását, amely alapján a minimálbér a tárgyhónap első napján a teljes munkaidőre érvényes garantált bérminimum (kötelező legkisebb összege 94.000 Ft), ha az egyéni vállalkozó személyesen végzett főtevékenysége vagy a társas vállalkozó főtevékenysége legalább középfokú iskolai végzettséget vagy középfokú szakképzettséget igényel. Az adózók az Art. 31. § (2) bekezdése szerinti 1158-as típusú bevallási kötelezettségüknek a vizsgálat alá vont időszakra vonatkozóan általában eleget tettek, azonban a bevallásukban szereplő járulékalap (73.500 Ft) nem érte el a vizsgált időszakban érvényes minimálbér összegét.

Az eddig lezárt 2012. január, február hónapra vonatkozó ellenőrzések esetében elmondható, hogy az adózók járulékbevallásaikat önellenőrizték és így járulékfizetési kötelezettségeiket már a garantált bérminimum alapján állapították meg.

A revíziók során problémát okoz az adózóknak bebizonyítani, hogy tevékenységük középfokú végzettséget igényel. Ebben a körben különösen a nem oktatási intézmény keretében végzett oktatási tevékenység okoz problémát (pl.: aerobics, jóga oktatása edzőtermekben, melyek nem támasztanak oktatóikkal szemben szakmai követelményt).

Az alábbi témakörökben adatbázisok kerültek kialakításra, melyek esetében az elvégzett vizsgálatokra az adóigazgatóságok egyedi kockázatelemzését követően került sor.

- **2011-ben saját jogú nyugdíjasnak minősültek, de a 2012-es Tbj. változás következtében koruk alapján feltételezhetően már főfoglalkozású egyéni és társas vállalkozónak tekinthetők**

A leválogatás során azok az adózók kerültek az adatbázisba, akik jelenleg is működő, főfoglalkozású nyugdíjas egyéni vállalkozók. Ezen adózói adatbázisban 977 adózó került átadásra az illetékes adóigazgatóságok részére, melyből eddig 80 esetben került sor 52-es

típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére. Jelenleg 5 vizsgálat megállapítás nélkül lezárásra került és 75 ellenőrzés folyamatban van.

Az ellenőrzések során megállapításra került, hogy ezen adózóknak nem állt fenn a vizsgált időszakban, illetőleg annak nagy részében járulék bevallási kötelezettségük, tekintettel a vállalkozói tevékenység 2012. évben történő szüneteltetésére. A járulék bevallási kötelezettséggel érintett időszakokra pedig pótolták a bevallásokat.

- Jelenleg is működő, 2011. évben heti 36 órás főfoglalkozással járó munkaviszonyban álló egyéni vállalkozók (munkavégzés jellege: 2)

Ezen adózói adatbázisban 271 adózó került átadásra az illetékes adóigazgatóságok részére, melyből eddig 16 esetben került sor 52-es típusú (egyes adókötelezettségek ellenőrzése) és 4 esetben 30-as típusú (bevallások utólagos ellenőrzése) vizsgálat elrendelésére, mely ellenőrzések jelenleg is folyamatban vannak.

A járulék ellenőrzések tekintetében elmondható, hogy jól érvényesült a preventív jelleg, mivel gyakran mondható az az adózói magatartás, hogy a kiértékelés hatására benyújtják elmaradt bevallásukat, illetve a helytelen összeggel beadott esetben önrevíziót nyújtanak be.

11. A szerencsejátékok tekintetében folytatott ellenőrzések eredményeinek bemutatása¹⁹

A Központi Hivatal Szerencsejáték Felügyeleti Főosztályával a hatékony együttműködés érdekében kapcsolatfelvétel megtörtént, amelynek keretében egyeztető megbeszélésre került sor. A megbeszélésen résztvevők 3 jól definiálható tárgykörben jutottak megállapodásra.

- A KMRAFI által az Ellenőrzési Főosztály elrendelése alapján elvégzésre kerülő téli operatív akció adózói körének pontosítása,
- Az adójogi és szerencsejáték alanyi kötelezettségeket/jogosultságokat szervezeti átalakulás során szétválasztó adózók nyomon követésének szakmai kérdései,
- A SZEJF által lefolytatandó felügyeleti eljárások, illetve a KMRAF által jövőben végzendő hatósági eljárások (ellenőrzések) megalapozásához szükséges információk átadásának köre.

A megbeszélés alapján kockázatkezelésre adózói állomány került megküldésre a KMRAF részére, amelynek célja a szerencsejáték-szervezésben megjelent új típusú, pénznyerő automataként használható, terminál jelleggel üzemelő internetes berendezések fedett típusú ellenőrzés keretében történő vizsgálata volt, mely magába foglalja a nyeremény kifizetésének, az elszámolás módjának és a terminálok működési elvének vizsgálatát. A szerencsejáték szervezéséhez kapcsolódó jogszabályok 2011. november 1-i módosítása következtében a pénznyerő-automatákat üzemeltetők körében egyre nagyobb számmal fordul elő olyan berendezés használata, amely internetes kapcsolaton keresztül biztosít játéklehetőséget és nyerési esélyt. A kockázatkezelés elvégzését követően 8 címen került lefolytatásra adatgyűjtésre irányuló ellenőrzés a I. negyedévben. A lefolytatott ellenőrzések legfőbb tapasztalatai az alábbiak szerint foglalhatók össze.

1. Általánosan jellemző, hogy az adózói nyilatkozat alapján feltárt bevétel megosztás 70%-30% volt a nyerőgép üzemeltetője és a vendéglátó egység tulajdonosa között.
2. Az ellenőrzések eredményeként minden esetben egyértelműen bebizonyosodott, hogy a kihelyezett gépek pénznyerő-automaták, melyeken természetesen internetezni is lehet. Minden esetben fénymásolatban bemutatásra került a NAV SZEJF levele, melyben az eljáró szervezeti egység az adózónak (██████████ adószám: ██████████)

¹⁹ A fejezet készítője: ██████████

Tel.: ██████████